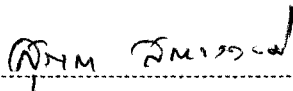

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น
ชื่อและนามสกุล นายกำพลศักดิ์ มุสอามาตย์
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้แล้ว

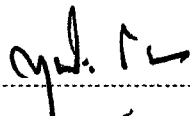

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์โอภาวดี เข้มทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุชาดา สถาวรวงศ์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ อนุมัติให้รับการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตแขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

วันที่ 5 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 1551

ชื่อการศึกษาต้นควีอิสระ แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เขาสวนกวาง จำกัด
จังหวัดขอนแก่น

ผู้ศึกษา นายกำพลศักดิ์ มุตอำมาตย์ ปริญญา บริหารธุรกิจสหกรณ์มหาบัณฑิต (สหกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์โอภาวดี เข็มทอง ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การศึกษาต้นควีอิสระครั้งนี้ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์ 2) เพื่อศึกษาสภาพการกู้ยืมเงิน และการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก 3 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้สมาชิก ค้างชำระหนี้ต่อสหกรณ์ 4) เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิก

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาจาก 1) สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น ที่มีหนี้ค้างชำระจำนวน 93 คน 2) คณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม-เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ จำนวน 20 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ได้สัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์ และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ได้ใช้วิธีการระดมความคิด ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดและจากการประชุมระดมความคิด จะนำข้อมูลที่ได้ไปพิจารณาจัดหมวดหมู่ และใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ของการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

ผลการศึกษา พบว่า สหกรณ์ยังประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 แปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก ปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.29 แปลผลได้ว่าเป็นปัญหาน้อย ปัญหาที่เกิดจากภาวะการผลิตและการจำหน่าย พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.66 แปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก และปัญหาที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.40 แปลผลได้ว่าเป็นปัญหา

จากการศึกษามีข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ดังนี้ ด้านการป้องกันการเกิดปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ (1) สหกรณ์ควรมีการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาเป็นสมาชิก (2) สหกรณ์ควรจ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกอย่างเหมาะสม และเพียงพอกับความต้องการ (3) สมาชิกควรเข้าร่วมประชุมกลุ่มเพื่อรับฟังคำชี้แจงในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และมีการปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สินเชื่ออย่างเคร่งครัด (4) สมาชิกสหกรณ์ควรรักษาเงินกู้ที่ได้รับไปใช้ตามวัตถุประสงค์ (5) สมาชิกสหกรณ์ควรมีการออมเงินหลังจากมีรายได้เกิดขึ้นเพื่อจะได้สามารถนำเงินที่ออมไปชำระหนี้กับสหกรณ์ได้ (6) คณะกรรมการเงินกู้ควรมีการนำหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้เงินกู้มาปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ไม่เห็นประโยชน์แก่พวกพ้องของตนเอง (7) สหกรณ์ควรออกตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ (8) สหกรณ์ควรมีการดำเนินธุรกิจที่ครบวงจร โดยให้แต่ละธุรกิจมีความเชื่อมโยงกัน ด้านการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระ (1) สหกรณ์ควรมีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ค้างชำระในรายละเอียดของสมาชิกที่ผู้ค้างชำระไปค้างชำระเพื่อจะได้ติดตามทวงถามแทนสหกรณ์ด้วย (2) สหกรณ์ควรมีการตั้งค่าใช้จ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ที่ออกติดตามทวงหนี้จากสมาชิกที่มีหนี้ค้างเป็นเวลานาน (3) สหกรณ์ควรทำความเข้าใจกับสมาชิกว่าสมาชิกสามารถชำระหนี้กับสหกรณ์โดยการทยอยชำระได้ (4) สหกรณ์ควรคัดเลือกสมาชิกที่มีประวัติการค้างชำระหนี้ยาวนาน เหนียวหนึ่ และมีเหตุจากการค้างชำระหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากภัยธรรมชาติ เพื่อทำการดำเนินคดี เพื่อไม่ให้เป็นตัวอย่างแก่สมาชิกรายอื่นๆ ด้านการพัฒนาการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ (1) สมาชิกสหกรณ์ควรทำการเกษตรหลายๆ ชนิด เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องราคา และมีรายได้ที่พอเพียงจะชำระหนี้ (2) สมาชิกและครอบครัวควรมีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น (3) สหกรณ์ควรมีการพัฒนาและอบรมบุคลากรในสหกรณ์ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อมากขึ้นและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (4) สหกรณ์ควรมีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อให้มากขึ้น เพื่อใช้ในการจัดชั้นคุณภาพสมาชิก การเก็บประวัติการกู้เงิน การเก็บข้อมูลส่วนตัวของสมาชิก และการเตือนให้สมาชิกชำระหนี้ เพื่อให้สหกรณ์สามารถปฏิบัติงานได้เร็วขึ้น

คำสำคัญ หนี้ค้างชำระ , สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด , จังหวัดขอนแก่น

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาอิสระนี้สำเร็จล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากศาสตราจารย์ โอภาวดี เข็มทอง อาจารย์ที่ปรึกษารายงานการศึกษาอิสระ ตลอดจนคณาจารย์แขนงวิชาสหกรณ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนเสียสละเวลาให้กับผู้วิจัย มาโดยตลอด ตั้งแต่การเริ่มต้นการศึกษาในสาขาวิชา จนถึงขั้นตอนการวิจัย อีกทั้งให้คำแนะนำวิธีการที่ถูกต้อง ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน การให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงและเพิ่มเติมข้อมูลซึ่งเป็นสาระสำคัญ โดยเฉพาะความเอื้ออารีย์ ความห่วงใยของท่านในฐานะอาจารย์ที่มีต่อศิษย์ ตั้งแต่ผู้วิจัยได้เข้ามาศึกษาในสถาบันและสาขาวิชาแห่งนี้ ตั้งแต่วันแรกจนถึงปัจจุบันอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณท่านสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น (นายพิชัย วงศ์ชัยศรี) ที่ให้โอกาสและให้การสนับสนุนแก่ผู้วิจัยได้เข้าศึกษาในสถาบันแห่งนี้ และขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อบุญชุม มูลอำมาตย์และคุณแม่ต่อม ชาวน่าน ที่ได้เลี้ยงดูและอบรมสั่งสอน ขอขอบคุณนางกฤษณา มูลอำมาตย์ ภรรยา รวมทั้ง นายฤทธิกุล มูลอำมาตย์ และนายวชิรวิทย์ มูลอำมาตย์ บุตรชายที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการพิมพ์เอกสาร

ผู้ศึกษาขอรับรองรับข้อบกพร่อง หรือข้อผิดพลาดใดๆ ที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยฉบับนี้
ทุกประการแต่เพียงผู้เดียว

กำพลศักดิ์ มูลอำมาตย์

กุมภาพันธ์ 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
กรอบแนวคิดการศึกษา	3
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์	7
ความหมายของสินเชื่อ การบริหารสินเชื่อ และสินเชื่อการเกษตร	14
นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร	17
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	22
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	22
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การวิเคราะห์ข้อมูล	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	29
ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลพื้นฐานบางประการของสมาชิก สหกรณ์การเกษตร เขาสวนกวาง จำกัด	29
ตอนที่ 2 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เขาสวนกวาง จำกัด	52
ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เขาสวนกวาง จำกัด และข้อเสนอแนะ	60
ตอนที่ 4 การประชุมระดมความคิดเห็นในการหาแนวทางแก้ไขปัญหา หนี้ค้างชำระของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด	73
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
สรุปการศึกษา	83
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก	101
ก แบบสัมภาษณ์	102
ข แนวคำสัมภาษณ์	112
ประวัติผู้ศึกษา	115

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1.1	แสดงหนี้ค้างชำระของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ณ สิ้นปีบัญชี 31 มีนาคม 2547-2549.....	2
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรทั้งหมดที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	22
ตารางที่ 3.2	แสดงตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาของสหกรณ์ การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	24
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของเพศ อายุ และระดับการศึกษาของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	29
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	32
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละของรายได้จากการเกษตรจากการปลูกพืชที่เป็นเงินสด ในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	34
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของรายได้จากการเกษตรจากการเลี้ยงสัตว์ที่เป็นเงินสด ในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	36
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละของรายได้อื่นๆ ที่เป็นเงินสดในครัวเรือน ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	39
ตารางที่ 4.6	จำนวนและร้อยละของรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสด ในครัวเรือน ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	42
ตารางที่ 4.7	จำนวนและร้อยละของรายจ่ายอื่นๆ ที่เป็นเงินสดในครัวเรือน ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	45
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละของหนี้สินอื่นๆ ที่ไม่ใช่หนี้สินสหกรณ์ ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	49
ตารางที่ 4.9	จำนวนและร้อยละของหนี้สินที่สมาชิกกู้ยืมจากสหกรณ์ การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	52
ตารางที่ 4.10	จำนวนและร้อยละของการนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์และการเคยได้รับ การตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของการเคยได้รับการเตือนหนี้และความเข้าใจในใบเตือน หนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	55
ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของการได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้และรูปแบบการติดตามหนี้ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	56
ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของการติดตามเร่งรัดหนี้มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้ และสิ่งที่สมาชิกต้องการเพื่อทำให้มีการชำระหนี้ดีขึ้น.....	57
ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของการชำระคืนเงินกู้ให้กับสหกรณ์และแนวทางในการ ชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด.....	58
ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของเหตุจูงใจที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตร เขาสวนกวาง จำกัด ชำระหนี้ต่อสหกรณ์.....	59
ตารางที่ 4.16 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของปัญหา อุปสรรคในการชำระคืน เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เกิดจากสมาชิก.....	60
ตารางที่ 4.17 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของปัญหา อุปสรรคในการชำระคืน เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เกิดจากพนักงาน สินเชื่อ.....	63
ตารางที่ 4.18 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของปัญหา อุปสรรคในการชำระคืน เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เกิดจากภาวะการ ผลิตและจำหน่าย.....	66
ตารางที่ 4.19 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของปัญหา อุปสรรคในการชำระคืน เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ.....	69

๑

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร	13

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวความคิดในการจัดตั้งสหกรณ์ในประเทศไทย เกิดขึ้นในช่วงปลายรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งในขณะนั้นประเทศไทยเริ่มมีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้น โดยระบบเศรษฐกิจของชนบทมีการเปลี่ยนแปลงจากระบบเศรษฐกิจเพื่อเลี้ยงตัวเอง ไปสู่ระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้า ความต้องการเงินลงทุน และการครองชีพจึงต้องมีมากขึ้น อย่างไรก็ตามข้อจำกัดของเกษตรกรไทยโดยเฉพาะชาวนามีมากมายหลายประการ โดยเฉพาะการขาดแคลนเงินทุน การถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ความเสี่ยงภัยในการผลิตทางการเกษตรทำให้ได้ผลผลิตที่ไม่แน่นอน ปัญหาโรคแมลงและดินฟ้าอากาศ ซึ่งก่อให้เกิดความยากจนต่อเกษตรกรไทย และจากปัญหาความยากจนที่เกิดขึ้นดังกล่าว ทำให้ทางราชการต้องหาวิธีการช่วยเหลือโดยนำระบบวิธีการสหกรณ์มาใช้ และได้ทดลองตั้งสหกรณ์ประเภทหาทุนไม่จำกัดสินใช้ขึ้นเป็นแห่งแรกที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ชื่อ “สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้” จัดทะเบียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2549 ซึ่งสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นสามารถแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรสมาชิก ได้เป็นที่น่าพอใจ หลังจากนั้นกิจการสหกรณ์ได้มีความนิยมแพร่หลายและใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยรัฐบาลได้ให้การส่งเสริมสนับสนุนสหกรณ์อย่างต่อเนื่องโดยตลอด เพราะวิธีการสหกรณ์จะช่วยให้ผู้ด้อยโอกาสในทางสังคมได้มารวมตัวกันโดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างกลมกลืน จึงนับได้ว่ากิจกรรมของสหกรณ์มีบทบาทสำคัญต่อการเจริญเติบโตในระบบเศรษฐกิจ และสังคมในประเทศไทยแต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าสหกรณ์จะมีการจัดตั้งมากกว่า 90 ปีแล้ว การดำเนินงานของสหกรณ์ก็ยังประสบปัญหาต่าง ๆ อีกมาก โดยปัญหาที่สหกรณ์ส่วนใหญ่พบ ได้แก่ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2542) 1) สมาชิกสหกรณ์ กรรมการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอในการดำเนินงานของสหกรณ์ และสมาชิกไม่น้อยยังขาดความรู้ ความเข้าใจในระบบการจัดการธุรกิจ เพราะที่ผ่านมามีการดำเนินการสหกรณ์เป็นการจัดรูปองค์กรสหกรณ์มากกว่าการเป็นระบบการจัดการ 2) การจัดสรรเงินเชื่อให้แก่สหกรณ์ไม่เพียงพอ ทำให้สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินการธุรกิจสนองความต้องการของสมาชิกได้อย่างกว้างขวาง

3) ผู้ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมสหกรณ์ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทการส่งเสริมสหกรณ์ ตลอดจนการปรับปรุงกระบวนการส่งเสริมสหกรณ์ให้เข้ากับสถานการณ์เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง 4) ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ เรื่องการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกต่อสหกรณ์ ที่มีอัตราชำระที่ต่ำมาก โดยในปี พ.ศ.2541 มีจำนวนหนี้สินของสมาชิก 27,823.87 ล้านบาท สหกรณ์มีความสามารถในการเก็บหนี้ได้อัตราร้อยละ 65.49 อีกร้อยละ 34.51 เป็นลูกหนี้ที่ถึงกำหนดชำระในรอบปี แต่ไม่สามารถเรียกเก็บคืนได้

สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด เป็นสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอ ซึ่งจากรายงานกิจการประจำปี พบว่า สหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจบริการสมาชิกในหลาย ๆ ธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวมซื้อ ธุรกิจรวมขาย และธุรกิจรับฝากเงิน โดยเฉพาะธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ซึ่งประสบปัญหาหนี้ค้างชำระเช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตรอื่นๆ และมีแนวโน้มที่จะมีหนี้ค้างชำระสูงขึ้น โดย ณ สิ้นปีบัญชี 31 มีนาคม 2547 สหกรณ์มีต้นเงินค้างชำระ 16.324 ล้านบาท ดอกเบี้ยค้างชำระ 0.826 ล้านบาท และค่าปรับค้างชำระ 0.089 ล้านบาท , สิ้นปีบัญชี 31 มีนาคม 2548 สหกรณ์มีต้นเงินค้างชำระเพิ่มเป็น 18.724 ล้านบาท ดอกเบี้ยค้างชำระเพิ่มเป็น 0.974 ล้านบาท และค่าปรับค้างชำระเพิ่มเป็น 0.160 ล้านบาท และสิ้นปีบัญชี 31 มีนาคม 2549 สหกรณ์มีต้นเงินค้างชำระเพิ่มเป็น 22.479 ล้านบาท ดอกเบี้ยค้างชำระ เพิ่มเป็น 1.809 ล้านบาท และค่าปรับค้างชำระเพิ่มเป็น 0.336 ล้านบาท (ตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1 แสดงหนี้ค้างชำระของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ณ สิ้นปีบัญชี 31 มีนาคม 2547 - 2549

ณ สิ้นปีบัญชี	ต้นเงินค้างชำระ (ล้านบาท)	ดอกเบี้ยค้างชำระ (ล้านบาท)	ค่าปรับค้างชำระ (ล้านบาท)
31 มีนาคม 2547	16.324	0.826	0.089
31 มีนาคม 2548	18.724	0.974	0.160
31 มีนาคม 2549	22.479	1.809	0.336

จากปัญหานี้ค้างชำระที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น ดังกล่าว หากสหกรณ์ยังไม่มีการดำเนินการแก้ไข จะทำให้มีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยเฉพาะปัญหาด้านทุนดำเนินงาน เนื่องจากทุนดำเนินงานส่วนหนึ่งมาจากการกู้ยืม โดยเฉพาะการกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ซึ่งสหกรณ์ต้องชำระคืนตามสัญญากู้เงินเครดิตเงินสด และอาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินทำ

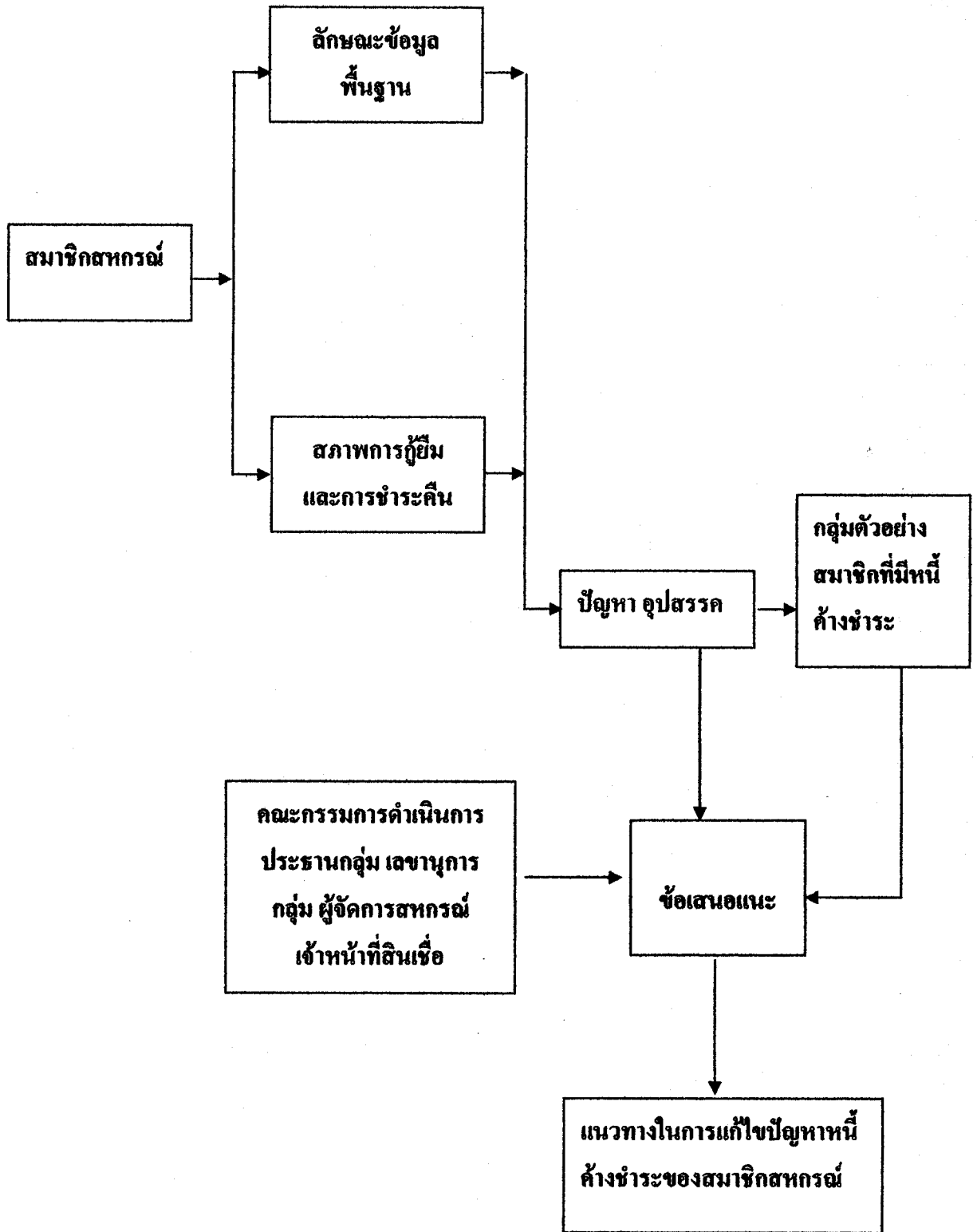
ให้สหกรณ์ขาดทุนหมุนเวียนที่จะนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจอื่น ๆ เพื่อบริการแก่สมาชิก ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นที่จะศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด เพื่อหาแนวทางนำไปประกอบการพิจารณาวางแผนดำเนินธุรกิจ สิ้นเชื่อที่มีคุณภาพ และป้องกันหนี้ค้ำชำระ อันจะเป็นประโยชน์แก่สมาชิก และสหกรณ์การเกษตร เขาสวนกวาง จำกัด ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น
- 2.2 เพื่อศึกษาสภาพการกู้ยืมเงิน และการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น
- 2.3 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น ค้ำชำระหนี้ต่อสหกรณ์
- 2.4 เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาเรื่องนี้มุ่งศึกษาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น ที่ขอรับธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์ในรอบปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2549 และมีหนี้ค้ำชำระ , คณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของ สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด โดยมีกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

4. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ใช้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในรอบปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2549 เป็นหลักในการศึกษา โดยกำหนดขอบเขตของสถานที่ ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

4.1 สถานที่ กำหนดสถานที่ศึกษา คือ สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

4.2 ประชากรศึกษา เฉพาะสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระ ในรอบปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2549 จำนวน 30 กลุ่ม มีประชากรทั้งหมด 1,290 คน และคณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จำนวน 20 คน

4.3 ขอบเขตเนื้อหาในการศึกษา

4.3.1 ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น

4.3.2 สภาพการกู้ยืม และการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น

4.3.3 ปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น

4.3.4 การระดมความคิดเห็นจากคณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การดำเนินธุรกิจสินเชื่อที่มีหนี้ค้างชำระและเกินกำหนด หมายถึง กิจกรรมที่สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ได้จ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิก เพื่อนำไปเป็นค่าใช้จ่ายหรือลงทุนในการผลิต ทั้งในรูปแบบเงินสด และปัจจัยการผลิต โดยมีกำหนดชำระคืนตามสัญญาเงินกู้ แต่สมาชิกไม่สามารถส่งชำระหนี้คืนได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลให้มีต้นเงินค้างชำระ ดอกเบี้ยค้างชำระ และค่าปรับค้างชำระ

5.2 สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด หมายถึง สหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2511 ดำเนินงานในเขตอำเภอเขาสวนกวาง ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับสหกรณ์

5.3 สมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระ หมายถึง เกษตรกรผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรในเขตพื้นที่ดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด และได้สมัครเป็นสมาชิก โดยการลงชื่อจดทะเบียนสหกรณ์โดยมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อ และได้รับการเลือกเข้าเป็นสมาชิกตามข้อบังคับของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น โดยได้กู้ยืมเงินจากสหกรณ์เพื่อนำไปประกอบอาชีพทางการเกษตรและไม่สามารถส่งชำระหนี้คืนได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น ได้รับทราบลักษณะข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระคืนเงินกู้ ปัญหา อุปสรรคที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์ค้างชำระหนี้ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระ

6.2 ผู้ศึกษาได้รับทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาวางแผน และดำเนินการปรับปรุงการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ฯ ให้มีประสิทธิภาพ

6.3 กรมส่งเสริมสหกรณ์สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเผยแพร่แก่สหกรณ์การเกษตรอื่นๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระ รวมทั้งเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมในเรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์ ความหมายของสินเชื่อและสินเชื่อการเกษตร แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อ นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหนี้สินของเกษตรกร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

1.1 กำเนิดและพัฒนาการของกิจการสหกรณ์ของโลก

อัมพน ห่อนาค (2534) กล่าวว่า การรวมตัวกันของประชาชนเพื่อจัดตั้งเป็นสหกรณ์ในโลกนี้ เกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศอังกฤษและแพร่หลายไปทั่วทวีปยุโรป ซึ่งมูลเหตุสำคัญคือความยากจน และความลำบากในการประกอบอาชีพ อันเป็นผลกระทบมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม (Industrial Revolution) และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 ถึง 19 กล่าวคือ การปฏิวัติอุตสาหกรรม และการขยายตัวของลัทธิทุนนิยมเสรี (Laissez fair Economy) ก่อให้เกิดความยากจนมากยิ่งขึ้นเนื่องจากนายจ้าง และนายทุนต้องการลงทุนเพื่อเพิ่มผลผลิตและกำไรให้มากขึ้น ด้วยวิธีการลดต้นทุนในการผลิต ประกอบกับมีการนำเครื่องมือ เครื่องจักรมาใช้ ทำให้อัตราค่าจ้างแรงงานของลูกจ้างในสถานประกอบการอุตสาหกรรมตกต่ำอย่างมาก ด้วยสาเหตุดังกล่าว ทำให้เหล่าแรงงานลูกจ้าง ได้คิดค้นหนทางหลาย ๆ อย่างเพื่อช่วยพยุงฐานะความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นในระยะแรกจึงได้รวมกลุ่มกันจัดตั้ง “สมาคมสงเคราะห์เพื่อน” (Friendly Society) ในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยวิธีการรวบรวมเงินจากสมาชิกเอาไว้เป็นกองทุนเพื่อสงเคราะห์เพื่อนงานด้วยกัน ในกรณีเจ็บป่วย ว่างาน หรือตาย ซึ่งเป็นองค์กรพื้นฐานที่ไม่ได้มุ่งประกอบธุรกิจ ส่วนคนงานบางกลุ่มก็ริเริ่มการจัดตั้งเป็น “สหภาพแรงงาน” (Trade Union) เพื่อการสร้างพลังอำนาจต่อรองกับนายจ้าง แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนและการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างได้ ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวได้มีนักวิชาการที่มีบทบาทสำคัญเกิดขึ้นหลายคน เช่น โรเบิร์ต โอเวน, ชาร์ล ฟุรีเอ เป็นต้น

แนวคิดของนักทฤษฎีที่สำคัญของโลก

อัมพน ห่อนาค (2534) นักสังคมและนักสหกรณ์ที่ได้นำเสนอแนวคิด และหลักการสำคัญของสหกรณ์ที่ยึดถือ และยอมรับว่าเป็นต้นกำเนิดของกิจการสหกรณ์ในยุคต่อ ๆ มา ในโลกนี้มีดังนี้

โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen, ค.ศ.1771 – 1853)

โรเบิร์ต โอเวน เป็นเจ้าของผู้จัดการโรงงานทอผ้าแห่งหนึ่งในสก๊อตแลนด์ ได้เห็นความยากไร้ของกรรมกรในโรงงาน ด้วยความที่เป็นคนใจดี มีเมตตา จึงได้ช่วยเหลือเพื่อปรับปรุงโรงงานเพื่อให้คนงานมีสภาพการทำงานที่ดีขึ้น ลดชั่วโมงการทำงานและเพิ่มสวัสดิการ เป็นต้น ซึ่งวิธีการเหล่านี้ได้พัฒนาไปสู่ความคิดทางสหกรณ์กล่าวคือ เขาได้แนะนำให้คนงานรวมตัวกันจัดตั้งเป็นชมรมชนิดหนึ่ง ซึ่งโอเวนเรียกว่า “ชมรมสหกรณ์” (Co-operative Community) หรือ “หมู่บ้านสหกรณ์” (Co-operative Village) เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและการว่างงาน

นอกจากนี้ โอเวน ยังได้ประดิษฐ์คำว่า “สหกรณ์” ให้มีความหมายพิเศษ และได้ประกาศคติทางสหกรณ์ว่าเป็นวิธีการ “เศรษฐกิจแบบใหม่” อีกด้วย โรเบิร์ต โอเวน ได้รับการยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เป็นศาสตราจารย์ทางความคิดสหกรณ์ ผลงานทางสหกรณ์ของเขามีอิทธิพลอยู่เหนือจิตใจของคนทั่วไป จึงได้รับการยกย่องให้เป็น “บิดาของการสหกรณ์”

ชาร์ล ฟูรีเอ (Charles Fourier, ค.ศ.1772 – 1873)

ชาร์ล ฟูรีเอ นักปฏิรูปชาวฝรั่งเศส เป็นผู้ให้กำเนิดความคิดสหกรณ์แบบ “ฟาลังส์แตร์” (Phalanstery) เพื่อแก้ปัญหาการผลิต การแลกเปลี่ยน การซื้อขาย และความเป็นธรรมในสังคม แนวความคิดแบบฟาลังส์แตร์ คือการนำคนที่อาศัยในตำบล อำเภอ จังหวัด มารวมตัวกันในรูปสมาคม และรวบรวมทรัพย์สินเข้าด้วยกัน ที่สำคัญที่สุดคือ การรวบรวมที่ดินเข้าด้วยกันเป็นอันดับแรกแล้วยกเลิกการแบ่งแยกแนวเขตที่ดินให้หมดไป เพื่อรวมกันอยู่ในเขตเดียวกัน หรืออยู่ในชุมชนที่สร้างขึ้นใหม่อย่างสมเหตุสมผลที่เรียกว่า “ฟาลังส์แตร์” งานหลักของสมาชิกก็คือเกษตรกรรม มีงานช่างฝีมือเป็นงานรอง มีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่การงานระหว่างกันได้ ภายในฟาลังส์แตร์จะมีโรงอาหาร ห้องโถง เพื่อให้สมาชิกมีโอกาสมาบริโภคอาหารร่วมกัน ทุกคนมีเสรีภาพและมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน

นายแพทย์วิลเลียม คิงส์ (Dr. William King, ค.ศ.1786 – 1865)

วิลเลียม คิงส์ เป็นอายุรแพทย์ชาวอังกฤษ เขาเห็นว่าคนงานควรถอนตัวเองออกจากตลาดแรงงาน แล้วประกอบธุรกิจของตนเอง โดยรวมทุนเข้าด้วยกันเพื่อตั้งสหกรณ์ร้านค้าขึ้น แล้วให้สมาชิกช่วยกันซื้อของจากร้านค้าต่าง ๆ เพื่อให้มีกำไร แล้วเก็บเอาไว้เป็นทุน ในปี ค.ศ.1827

เขายังได้ตั้งสมาคมร้านค้าแบบสหกรณ์ (Co-operative Trading Association) ประจำท้องถิ่นขึ้น ซึ่งแพร่หลายและเป็นแบบอย่างร้านสหกรณ์ในประเทศไทย

1.2 พัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย

อัมพน ห่อนาค (2534) ยังกล่าวว่า กำเนิดของสหกรณ์ในประเทศไทยเริ่มต้นจากความพยายามในการแก้ไขปัญหาความยากจนและหนี้สินของเกษตรกร กล่าวคือ ตั้งตั้งแต่อดีตจนถึงต้นยุครัตนโกสินทร์ ระบบเศรษฐกิจของไทยยังคงเป็น “เศรษฐกิจเพื่อการพึ่งพาตนเอง” ซึ่งเป็นการผลิตเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัวเท่านั้น แต่หลังจากไทยถูกบังคับให้ต้องลงนามในสนธิสัญญาบาวริง (Bowring Treaty) ในปี พ.ศ.2398 หรือรัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา ระบบเศรษฐกิจของไทยก็เริ่มเปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจน โดยหันไปสู่ระบบเพื่อการค้า ซึ่งต้องพึ่งพาปัจจัยการผลิต ตลาดเงินทุน และเงินตราเป็นสำคัญไม่เว้นแม้แต่ในภาคการเกษตร ส่งผลกระทบให้เกษตรกรต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการทำเกษตรกรรมยังคงต้องพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ ซึ่งมักจะประสบปัญหาภัยแล้งหรือน้ำท่วมอยู่เสมอ ทำให้เกษตรกรจำนวนมากที่เคยมีที่ดินเป็นของตนเองกลับต้องโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่เจ้าหน้าทีไป กลายเป็นชาวนาที่ไร้ที่ดินทำกิน ไปในที่สุด และส่วนใหญ่ก็ต้องมีหนี้สินพอกพูนมากขึ้น สภาวะการณ์เช่นนี้ สร้างความลำบากแก่เกษตรกรตลอดมา

ด้วยสภาพปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว ทำให้รัฐบาลในรัชกาลที่ 5 มีแนวคิดที่จะช่วยเหลือเกษตรกร ด้วยการนำวิธีการหลายอย่างเข้ามาช่วยเหลือ ในครั้งแรกมีผู้ดำริว่าให้จัดตั้งธนาคารเกษตรขึ้น ที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อให้เครดิตแก่เกษตรกร โดยตรง แต่แนวคิดดังกล่าวก็ไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะคิดขัดเรื่องหลักประกัน และการชำระหนี้

สมนึก แดงเจริญ (2540) ได้กล่าวว่า องค์กรเกษตรกรมีลักษณะเป็นองค์กรทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ มีบทบาทอย่างสำคัญในการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่กำลังพัฒนาแล้ว องค์กรเกษตรกรประเภทต่าง ๆ มีทั้งในแง่ที่เป็นองค์กรทางการและไม่เป็นทางการ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรประเภทต่าง ๆ องค์กรเกษตรกรผู้ผลิตและเพาะปลูกพืชที่สำคัญ ๆ องค์กรเหล่านี้มีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือสมาชิกในด้านต่าง ๆ และติดต่อกับหน่วยราชการต่าง ๆ ในการให้ข้อมูล และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

วันทนีย์ ภูมิภัทราคม และคณะ (2540) ได้กล่าวว่า นอกเหนือจากองค์กรเกษตรกรที่จัดตั้งโดยเกษตรกรเองแล้ว ในชนบทยังมีองค์กรเอกชน (NGO) จัดตั้งโดยมูลนิธิและสมาคม ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่มีจุดมุ่งหมายในการแสวงหากำไร โดยให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ได้แก่ การประกอบอาชีพเกษตรกรรม การพัฒนาประชากรและชุมชน การฝึกอบรม และการศึกษาวิชาชีพ การรักษาสุขภาพอนามัย การแพทย์ การโภชนาการ และกิจกรรมทางสังคมอื่น ๆ

สหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจและสังคมที่มีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่สมาชิกให้อยู่ดีกินดี มีสันติสุข โดยอาศัยหลักการช่วยเหลือตัวเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการดำเนินงาน ดังนั้น สหกรณ์จึงเป็นทั้งสถาบันทางเศรษฐกิจและสถาบันทางสังคม เพราะสหกรณ์มิได้มุ่งสร้างเฉพาะความมั่นคงให้แก่สังคมด้วย ดังนั้น สหกรณ์จึงเป็นทั้งสถาบันที่ทำหน้าที่หลาย ๆ อย่างทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

อัญชลี ค้อคงคา (2543) ได้กล่าวว่า ในบรรดาประเทศต่าง ๆ ขอมรับว่า สหกรณ์มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอันจะช่วยนำความมั่นคงมาสู่ประเทศชาติในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม สหกรณ์ได้พิสูจน์ตนเองแล้วว่า สามารถแก้ไขข้อบกพร่องของระบบทุนนิยมที่มีอยู่ ส่วนในระบบเศรษฐกิจแบบผสม สหกรณ์ก็สามารถที่จะเสนอ โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เช่น โครงการปฏิรูปที่ดิน โครงการปรับปรุงการตลาด เป็นต้น

ประพันธ์ เสวदनันท์ (2538) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสหกรณ์เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ได้กล่าวว่า ความสำเร็จของสหกรณ์หรือความล้มเหลวของสหกรณ์ เกิดขึ้นจากปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน ปัจจัยที่มีความสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการจัดการสหกรณ์นั่นเอง ซึ่งจำเป็นต้องยึดหลักประชาธิปไตย ในการดำเนินงานของสหกรณ์นั้นจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับกลุ่มบุคคล 3 ฝ่าย คือ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ อันได้แก่ ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ระดับสูง ระดับหัวหน้าแผนกในด้านฝ่ายจัดการ ผู้จัดการ คือ บุคคลสำคัญถ้าสหกรณ์ได้ผู้จัดการที่สามารถ สหกรณ์ก็จะเข้มแข็ง ถ้าได้ผู้จัดการที่อ่อนแอ สหกรณ์จะอ่อนแอตามไปด้วย ผู้จัดการที่ดี และมีความสามารถ ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) ทำงานกับประชาชน
- 2) เป็นนักธุรกิจที่ดี
- 3) สามารถดำเนินธุรกิจได้เป็นผลดี
- 4) รู้ว่าสินค้าและบริการใดที่สมาชิกต้องการ รู้ว่าสินค้าและบริการใดที่สหกรณ์จะจัดขายให้สมาชิกได้
- 5) ผู้จัดการต้องเข้าใจว่า สหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจเหมือนกับธุรกิจอื่น แต่มีข้อแตกต่างอยู่ 3 ประการ คือ

- (1) สมาชิกควบคุมสหกรณ์ด้วยวิธีลงคะแนนเสียงตามระบอบประชาธิปไตย
- (2) สหกรณ์ไม่แสวงหากำไร แต่มุ่งจะเฉลี่ยเงินปันผลจากกำไรคืนให้สมาชิก ดังนั้นสหกรณ์จึงดำเนินธุรกิจในราคาต้นทุน
- (3) สหกรณ์ต้องจ่ายเงินปันผลตามหุ้นที่สมาชิกถือในอัตราจำกัด

6) ผู้จัดการต้องมีความสามารถดังต่อไปนี้

- (1) ทำให้สมาชิกชอบและไว้วางใจ
- (2) ทำงานหนักโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย
- (3) ทำงานได้ดี
- (4) ซื่อสัตย์
- (5) ตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง
- (6) คิดหาทางช่วยเหลือสมาชิกให้ดียิ่งขึ้น
- (7) สามารถบริหารธุรกิจและความสัมพันธ์ของสหกรณ์ได้

7) ผู้จัดการจะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินงานตามแผนของคณะกรรมการดำเนินงาน
- (2) ศึกษางานของสหกรณ์ตลอดเวลา เพื่อทำงานให้กับสมาชิกได้ดียิ่งขึ้น
- (3) ปฏิบัติงานประจำวันให้สำเร็จลุล่วงไป
- (4) ใช้สามัญสำนึก ขอคำแนะนำเมื่อจำเป็น
- (5) จัดจ้าง คนดี มีฝีมือ และซื่อสัตย์เข้าทำงาน
- (6) จัดฝึกอบรมพนักงานของสหกรณ์อยู่เสมอเพื่อให้การทำงานมี

ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

- (7) ปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอ
- (8) รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ และสิ่งที่สหกรณ์ต้องการให้

คณะกรรมการดำเนินงานทราบ และแนะแนวทางที่จะทำให้สหกรณ์เจริญให้ที่ประชุม

คณะกรรมการทราบเป็นประจำ

- (9) จัดทำรายงานเสนอที่ประชุมใหญ่ประจำปี
- (10) วางแผนและคิด โครงการล่วงหน้าถึงความต้องการของสมาชิก
- (11) ระลึกรู้เสมอว่า สมาชิก เป็นเจ้าของสหกรณ์ ไม่ใช่ผู้จัดการเป็นเจ้าของ

สหกรณ์

(12) ตระหนักว่า การให้สิทธิพิเศษแก่พนักงานสหกรณ์ คณะกรรมการหรือสมาชิกจะเป็นผลร้ายต่อสหกรณ์ และผู้จัดการต้องไม่แสวงหาสิทธิพิเศษใดเพื่อตนเอง

- (13) มีส่วนร่วมในกิจการชุมนุมสหกรณ์

นอกจากตัวผู้จัดการเองแล้ว คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ก็มีความเกี่ยวพันกันอย่างมากในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ เนื่องจากจะต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน และมุ่งในวัตถุประสงค์เดียวกัน ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์กับคณะกรรมการดำเนินการ จึงนับว่าใกล้ชิดกันมาก จนอาจกล่าวได้ว่า หน้าที่ใดเป็นของคณะกรรมการผู้จัดการ และพนักงานสหกรณ์จะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบและถือเป็นหน้าที่ของตนด้วย ดังนี้

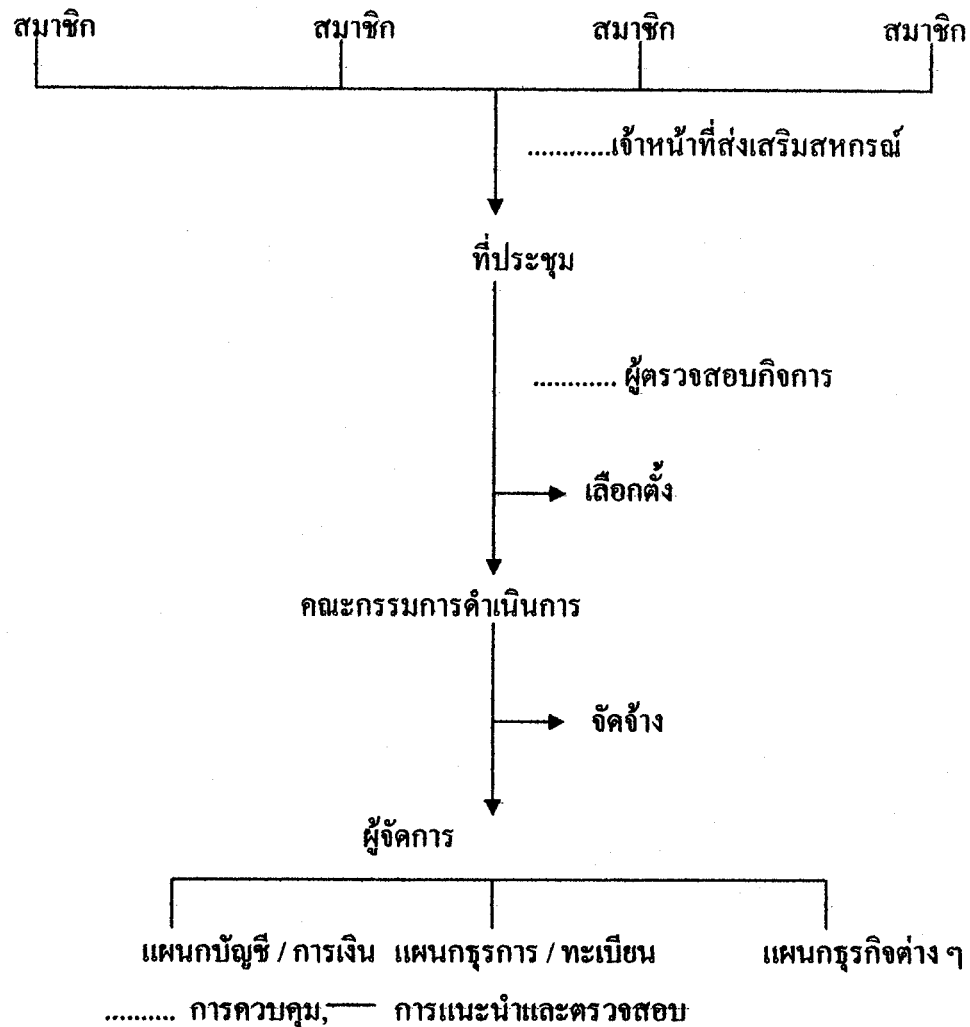
1) การประชุมคณะกรรมการ ผู้จัดการ และพนักงานสหกรณ์จะต้องแจ้งกำหนดวัน เวลา สถานที่ และหัวข้อเรื่องที่จะประชุม ให้คณะกรรมการได้ทราบล่วงหน้า

2) การกำหนดนโยบายและแผนดำเนินงานของสหกรณ์ คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดนโยบายที่สหกรณ์ควรจะทำ กรรมการเป็นผู้วางแผนในทางปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการดำเนินการ

3) การควบคุมและการบริหารงาน ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ควรเป็นผู้เสนอแนวทางและให้รายละเอียดในการปฏิบัติงานของผู้จัดการ และพนักงานสหกรณ์แก่คณะกรรมการดำเนินการ ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันทั้ง 2 ฝ่าย

4) เป็นสื่อกลางการติดต่อระหว่างคณะกรรมการกับสมาชิก เพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์ได้ผลเป็นที่พอใจของสมาชิก และฝ่ายจัดการควรนำเรื่องและมติข้อตกลงต่าง ๆ ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการได้กำหนดไว้ หรือแนวดำเนินงานต่าง ๆ ของสหกรณ์ถ่ายทอดไปยังสมาชิก เพื่อให้สมาชิกเกิดความเข้าใจอันดี และให้ความร่วมมือแก่สหกรณ์ต่อไป

นอกจากความเกี่ยวพันด้านต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมา จำเป็นอย่างยิ่งที่ทางสหกรณ์จะต้องมีความสัมพันธ์อันดีกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ของรัฐ ซึ่งได้แก่ ข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ สังกัดในส่วนภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วย สหกรณ์จังหวัด สหกรณ์อำเภอ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์เป็นไปด้วยดี

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์ จะเห็นได้ว่าแนวคิดสหกรณ์ทุกๆ แนว ล้วนแล้วแต่ให้ความสำคัญของสหกรณ์ในฐานะอุดมการณ์ โดยเฉพาะแนวคิดสหกรณ์ที่เกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศไทย ถึงแม้จะเอาแนวคิดสหกรณ์แบบ ไรฟไฟเซินมาเป็นต้นแบบ แต่ก็ยังให้ความสำคัญเฉพาะในส่วนของเนื้อหาที่เกรงว่าสมาชิกที่กู้เงินแล้วจะละทิ้งหลบหนีสิน ส่วนแนวคิดเชิงอุดมการณ์ของ ไรฟไฟเซินที่เห็นว่าการช่วยเหลือคนยากจนด้วยวิธีการกุศลนั้นไม่ใช่วิธีการที่ถูกต้อง หากแต่คนยากจนจะต้องช่วยเหลือตนเอง ด้วยวิธีการรวมกันเพื่อจัดหาทุนของตนเอง และมีการออมทรัพย์ โดยผลกำไรที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานสมาชิกจะนำมาแบ่งกันไม่ได้ นอกจากจะนำไปใช้เฉพาะในทางที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิกเท่านั้น ซึ่งในส่วนเนื้อหาของตรงนี้ได้ถูกให้ความสำคัญ

น้อย ซึ่งจากแนวคิดสหกรณ์ที่ได้กล่าวข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น ซึ่งหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์การเกษตรมาเป็นระยะเวลาานแล้ว

2. ความหมายของสินเชื่อ การบริหารสินเชื่อ และสินเชื่อการเกษตร

2.1 ความหมายของสินเชื่อ และการบริหารสินเชื่อ

2.1.1 ความหมายของสินเชื่อ

ประเสริฐ โสมจันทร์ (อ้างถึงใน อภิชาติ ตะกรุดทอง,2545:13) ให้แนวคิดเกี่ยวกับเครดิตหรือสินเชื่อว่ามี ความหมายเช่นเดียวกับการกู้ยืมซึ่งทางการเงินมักใช้สองคำนี้พร้อม ๆ กันเสมอแล้วแต่ใครจะชอบใช้มากกว่ากัน แต่คำว่าเครดิตดูจะเป็นเชิงวิชาการที่สั้นและง่ายในการใช้มากกว่า

สุณี ศักกรนันท์ (อ้างถึงใน อภิชาติ ตะกรุดทอง,2545:13) กล่าวถึงสินเชื่อและความหมายของสินเชื่อ ว่า สินเชื่อมาจากคำว่า เครดิต (credit) มาจากภาษาละติน รากศัพท์เดิมคือ credere แปลว่า ความไว้วางใจ (to trust) ดังนั้นสินเชื่อจึงหมายถึง ความสามารถในการกู้ยืมเงิน หรือความสามารถในการซื้อสินค้าเป็นเงินสด โดยมีคำมั่นสัญญาว่าจะชำระเต็มในอนาคต

สรุปความหมายของสินเชื่อได้ว่า หมายถึงความสามารถในการกู้ยืมเงิน โดยมีกำหนดชำระคืนในอนาคตที่แน่นอนตามสัญญากู้เงิน และสินเชื่อการเกษตร หมายถึง ความสามารถในการกู้ยืมเงิน เพื่อนำไปลงทุนสำหรับการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยมีกำหนดชำระคืนในอนาคตที่แน่นอนตามสัญญากู้เงิน

2.1.2 การบริหารสินเชื่อ

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง และมีวิวัฒนาการการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมาก อันเนื่องมาจากความต้องการของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ระบบการแลกเปลี่ยนได้เริ่มจากการแลกเปลี่ยนสิ่งของซึ่งกันและกัน ต่อมาวิวัฒนาการมาเป็นการใช้เงินกระดาษเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน จนกระทั่งได้พัฒนาระบบธนาคาร ซึ่งเป็นสถาบันทางเศรษฐกิจที่สำคัญเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ และยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการปล่อยสินเชื่อ และควบคุมสินเชื่อ โดยใช้กลไกของระบบการเงินและนโยบายทางการเงิน เพื่อควบคุมสถานการณ์ทางการเงินของประเทศได้ ธนาคารพาณิชย์แห่งแรกของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2431 และธนาคารแห่งประเทศไทยจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2485 ส่วนสินเชื่อทางการเกษตร รัฐบาลได้นำ

ระบบสหกรณ์มาใช้ก่อน แต่ไม่สามารถช่วยเหลือเกษตรกร ได้อย่างทั่วถึง ในปี พ.ศ.2509 รัฐบาลจึงได้จัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อทำหน้าที่ให้สินเชื่อแก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร,2539)

สุณี ศักกรนันท์ (2535) ได้กล่าวถึงข้อตกลงเบื้องต้นในการพิจารณาให้สินเชื่อว่าสินเชื่อเป็นเครื่องมือแลกเปลี่ยนชนิดหนึ่ง ถึงแม้สินเชื่อจะไม่ใช้เงินตรา แต่ก็เป็นที่ยอมรับในระดับสากลว่าใกล้เคียงเงินตรามากที่สุด เมื่อมีการให้สินเชื่อขึ้นจะมีข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ที่สำคัญอยู่ 4 ประการ ที่จะพิจารณา

- 1) เชื่อว่าลูกหนี้จะชำระเงินค้ำสินค้าหรือเงินกู้ยืมนั้น
 - 2) เชื่อว่าลูกหนี้มีความสามารถที่จะชำระหนี้ได้
 - 3) เชื่อว่าลูกหนี้คงไม่โกง
 - 4) เชื่อว่าลูกหนี้คงไม่มีเหตุการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้น จนเป็นอุปสรรคในการชำระหนี้
- จะเห็นได้ว่าการให้สินเชื่อนั้นเกิดจากความเชื่อถือเป็นหลักสำคัญ การให้สินเชื่อ

ในปัจจุบันมีปัจจัยหลายประการที่ทำให้เกิดปัญหาซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่สถาบันการเงินส่วนใหญ่ประสบอยู่คือปัญหาหนี้ค้ำชำระ โดยเฉพาะสินเชื่อทางการเกษตร หนี้ค้ำชำระเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก เนื่องจากการประกอบอาชีพทางการเกษตรมีความเสี่ยงสูง ฉะนั้นในการให้สินเชื่อทางการเกษตรจึงต้องศึกษาปัจจัยหลายประการประกอบการพิจารณาสินเชื่อ

คารณี พุทธพิบูลย์ (2535) ได้อธิบายหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อไว้ว่า ในการพิจารณาให้สินเชื่อนั้น จะต้องมีการวิเคราะห์สินเชื่อ ซึ่งแต่ละธุรกิจหรือแต่ละสถาบันย่อมมีหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติแตกต่างกันออกไปแต่เป้าหมายหลักหรือวัตถุประสงค์หลักที่เหมือนกัน คือ ต้องการให้ผู้ขอสินเชื่อไปแล้ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน ส่งผลให้มีรายได้เพียงพอที่จะชำระทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย การจะให้สินเชื่อแก่ลูกค้านั้น จะต้องพิจารณาลูกค้านั้นว่าควรแก่การให้สินเชื่อหรือไม่ โดยการสืบสวนข้อมูลสินเชื่อ และจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา หลักการที่ใช้ คือ C's police เพื่อพิจารณาความมั่นคงหรือความเสี่ยง หากมีการปล่อยสินเชื่อให้แก่บุคคลที่ขอสินเชื่อ หลักเกณฑ์นี้จะพิจารณาลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อเป็นหลัก ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ (Character) หมายถึง อุปนิสัยใจคอ และพฤติกรรมของผู้ขอสินเชื่อว่าจะมีความเต็มใจชำระหนี้มากน้อยเพียงใด โดยอาจพิจารณาได้เพียง 2 ประเภทคือ

(1) คุณสมบัติและประวัติส่วนตัว เช่น อุปนิสัยทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว อายุ นิสัย การค้า สังคม ความซื่อสัตย์ ชื่อเสียงส่วนตัว เป็นต้น

(2) คุณสมบัติเฉพาะด้าน เช่น ความสามารถ ความชำนาญ ประสบการณ์ ความดีความชอบ ความรับผิดชอบด้านนิติกรรม เป็นต้น

2) ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) หมายถึง สมรรถภาพในการหารายได้เพื่อนำมาชำระหนี้ ถ้าเป็นการขอสินเชื่อส่วนบุคคลก็จะพิจารณาคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อเป็นหลัก แต่ถ้าเป็นนิติบุคคลจะพิจารณาจากงบการเงิน แผนการบริหาร แผนการชำระเงินคืน โครงการ และวัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้ของผู้ขอสินเชื่อ ฯลฯ

3) เงินทุน (Capital) หมายถึง ส่วนของสินทรัพย์ที่มีเหนือหนี้สิน เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัย ในกรณีที่ผู้กู้มีคุณสมบัติและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ไม่ดีนัก โดยดูจากอัตราส่วนกำไร/ทุน และอัตราส่วนหนี้สิน/ทุน อย่างไรก็ตามมีข้อระวังว่า ส่วนของเจ้าของซึ่งรวมทั้งสินทรัพย์ที่มีตัวตนและไม่มีตัวตนจะมีราคาเท่าไร แยกเป็นสัดส่วนได้หรือไม่ ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการชำระบัญชี

4) หลักประกัน (Collateral) หมายถึง การค้ำประกันการกู้เงิน โดยมีหลักทรัพย์ ได้แก่ ที่ดิน อาคาร โรงเรือน สิทธิการเช่า พันธบัตร ฯลฯ

5) สภาพทางเศรษฐกิจ (Condition) หมายถึง สถานการณ์โดยทั่วไปภายใต้การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทั้งเทคโนโลยี สังคม กฎหมาย การเมือง ภาษี การตลาด และเทคนิคการผลิต ฯลฯ

6) ประเทศที่ติดต่อด้วย (Country) หมายถึง ในกรณีที่มีการค้าระหว่างประเทศ ควรพิจารณาภาวะทางการเมือง ภาษี เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศที่ติดต่อกันด้วย เพราะแนวความคิดและความรับผิดชอบอาจแตกต่างกัน โดยเฉพาะเกี่ยวกับเอกสารและการปฏิบัติทางการค้าจะแตกต่างกันด้วย

2.3 สินเชื่อการเกษตร

กลุ่มพัฒนาสินเชื่อการเกษตร (อ้างถึงใน อภิชาติ ตะกรุดทอง, 2545:13) ให้ความหมายของสินเชื่อการเกษตรว่า หมายถึง การให้กู้ยืมและการให้เครดิตแก่เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพกสิกรรม ประมง และการเลี้ยงสัตว์ โดยให้ผู้ที่จะได้รับสินเชื่อคือเกษตรกรทั้งที่เป็นเอกชนและนิติบุคคล กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ที่มีสมาชิกทั้งหมดเป็นสหกรณ์

จิรเกียรติ อภิภูม โยภาส (อ้างถึงใน อภิชาติ ตะกรุดทอง, 2545:13) ให้ความหมายของสินเชื่อการเกษตรว่า หมายถึง อำนาจที่กสิกรรมอยู่ในอันที่จะได้มาซึ่งสิ่งของและเงินทุน (จากการกู้ยืม) ไปใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยการได้มาซึ่งสิ่งของและเงินทุนดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยคำมั่นสัญญาว่าจะชำระคืนทันทีที่ต้องการหรือในอนาคตที่แน่นอน

3. นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกร

รัฐบาลในอดีตได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรที่ค้างชำระมาแล้ว โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรกรแห่งชาติ (กบส.) ขึ้น เพื่อกำหนดแนวทาง และมาตรการในการแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกร โดยเฉพาะหนี้สินที่มีอยู่ในระบบ ซึ่งเป็นหนี้สินที่เกษตรกรมีอยู่กับส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ โดยได้กำหนดแนวทางแก้ไขไว้ 2 แนวทาง ได้แก่

3.1 การปรับปรุงหนี้ค้างชำระจะเป็นการนำหนี้สินที่ค้างชำระ ที่เกิดจากโครงการส่งเสริมของรัฐบาล มาดำเนินการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

3.1.1 โครงการที่ไม่มีผู้ทางดำเนินงานต่อไปได้อีก ได้แก่ โครงการที่ได้สิ้นสุดหรือหยุดลงแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ โดยมีมาตรการผ่อนปรน ดังนี้

- 1) ขยายเวลาชำระหนี้เดิม
- 2) ลดอัตราดอกเบี้ย
- 3) งคคคดอกเบี้ย
- 4) ให้กู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเกษตร ถ้ามาตรการดังกล่าวข้างต้นใช้แล้วไม่ได้ผล จะต้องใช้หลักเกณฑ์การตัดหนี้สูญต่อไป

3.1.2 โครงการที่มีผู้ทางดำเนินต่อไปด้วยการฟื้นฟู ได้แก่ โครงการที่มีศักยภาพที่จะปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการเดิมให้ดีขึ้น มีมาตรการในการช่วยเหลือ ดังนี้

- 1) ให้เงินกู้เพื่อฟื้นฟูในอัตราดอกเบี้ยต่ำ
- 2) ขยายเวลาการชำระหนี้เดิม
- 3) ลดอัตราดอกเบี้ย
- 4) งคคคดอกเบี้ย

ถ้าหากมาตรการดังกล่าวทำให้โครงการดีขึ้น โครงการต้องมีการปรับปรุงใหม่ หรือเสริมกิจกรรมใหม่ในโครงการเดิม เช่น จากทำนาเปลี่ยนเป็นทำสวนผลไม้ ควบคู่ไปกับการใช้มาตรการตามลำดับดังกล่าวข้างต้น แต่ถ้ามาตรการนี้ไม่ได้ผลสภาพหนี้ค้างชำระของเกษตรกรมีสภาพแย่ง มีแนวโน้มที่จะเข้าไปอยู่ในโครงการตามข้อ 1) ซึ่งจะต้องดำเนินการในการจำหน่ายหนี้สูญต่อไป

3.2 การจำหน่ายหนี้สูญคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2536 เห็นชอบในหลักการ และแนวปฏิบัติให้จำหน่ายหนี้สูญตามที่คณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรกรแห่งชาติ (กบส.) จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ 7 ประการ ดังนี้

3.2.1 เป็นหนี้ค้างชำระของเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกร ตามโครงการส่งเสริม หรือสงเคราะห์ของรัฐบาลทั้งในอดีตและปัจจุบัน

3.2.2 เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้กู้ได้ให้ความร่วมมือกับโครงการดังกล่าว ทุกประการ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ อาจเนื่องมาจากเป็น โครงการที่ไม่เหมาะสมหรือเป็น ไปไม่ได้ เกิดเหตุสุดวิสัยหรือภัยพิบัติต่าง ๆ อันส่งผลให้ผลตอบแทนตามโครงการไม่คุ้มทุน

3.2.3 หนี้ขาดอายุความหรือหนี้ที่มีอายุเกิน 10 ปี ซึ่งไม่สามารถบังคับคดีได้ เนื่องจากได้ทำให้ความสะดุดหยุดลง หรือผู้รับสภาพความคิดทางแพ่งอื่น เช่น ข้าราชการต้องรับใช้ หนี้แทนเกษตรกรผู้กู้ทั้งที่ไม่มีส่วนได้เสียในเงินกู้นั้น

3.2.4 เกษตรกรไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งและยากแก่การติดตาม

3.2.5 เกษตรกรยากจนและไม่มีความสามารถชำระหนี้คืน ได้จริง

3.2.6 การบังคับชำระหนี้ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย หรือก่อให้เกิดผลกระทบด้านสังคม และความเป็นอยู่ของเกษตรกรอย่างรุนแรง

3.2.7 เป็นภาระหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ที่ทำให้การปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ตามปกติต้องเสียไป

การแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรของรัฐบาลจะเป็นเพียงการ โอนหนี้ นอก ระบบเข้าสู่หนี้ในระบบซึ่งอาจทำให้ภาระการส่งชำระหนี้ของเกษตรกรผ่อนคลายเป็นไปสัก ระยะเวลาหนึ่ง แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะยืนยันได้ว่าปัญหานี้สินจะไม่เกิดขึ้นอีก เพราะการแก้ไข ปัญหาของรัฐบาลตามนโยบายนี้เป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ ครอบงำที่ระบบการผลิต การตลาด ตลอดจนกลไกภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องยังมีลักษณะเหมือนเดิม ไม่มีการ เปลี่ยนแปลง ซึ่งภายในระยะเวลาอีกไม่กี่ปี รัฐบาลก็จะต้องกลับมาแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกร อีก ดังนั้น รัฐบาลควรจะต้องสร้างกรอบและแนวทางเพื่อปรับเปลี่ยนการผลิตภาคการเกษตรให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ เพื่อเกษตรกรจะได้ สามารถประกอบอาชีพทางการเกษตรได้อย่างยั่งยืนและสามารถชำระหนี้สินที่มีอยู่ได้ (อ้างถึงใน บงชุต ฤกษ์ศักดิ์, 2546 : 13-16)

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิทยา เจียรพันธุ์ (2530) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการให้สินเชื่อเพื่อประกอบอุตสาหกรรมในครอบครัวแก่เกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

- 1) รูปแบบการผลิตและวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรร้อยละ 41.4 ประกอบอุตสาหกรรมในการทอผ้าที่พื้นเมือง และร้อยละ 23.6 ทอผ้าที่กระดุก
- 2) รูปแบบและวิธีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรพบว่าเมื่อเกษตรกรทำการผลิตแล้วจะนำออกจำหน่ายทันที พ่อค้าส่วนมากจะมารับซื้อถึงบ้านเพื่อนำไปขายส่งหรือขายปลีก

3) แหล่งเงินกู้ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 65.6 กู้เงินจาก ธ.ก.ส.

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ (2532) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาหนี้สินของเกษตรกร พบว่าประเภทหนี้สินที่เกษตรกรประสบอยู่ คือ หนี้สินในระบบ ได้แก่ หนี้สินที่มีอยู่กับภาครัฐบาล และหนี้สินที่มีอยู่กับธนาคารพาณิชย์และหนี้สินนอกระบบ ได้แก่ หนี้สินที่มีต่อนายทุน ซึ่งมูลเหตุที่ทำให้เกิดหนี้สิน คือ

- 1) เกษตรกรเป็นหนี้ตามโครงการช่วยเหลือของรัฐบาล
- 2) การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรล้มเหลว
- 3) เกษตรกรยังไม่เข้าใจนโยบายของรัฐบาล ส่วนใครรัฐบาลให้เปล่าหรือส่วนใดต้องกู้ยืม

- 4) เกษตรกรได้รับข้อมูลคุณภาพต่ำ
- 5) เกษตรกรขาดความรู้เรื่องการใช้เครื่องทุ่นแรงที่มีสมรรถนะสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) สถาบันเกษตรกรบางส่วนอยู่ในพื้นที่ล่อแหลมเป็นอันตราย ได้แก่ เขตปฏิบัติการของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

7) เกษตรกรมีอาชีพทำนามาตั้งแต่บรรพบุรุษ พอรัฐบาลมีนโยบายให้ลดพื้นที่ปลูกข้าวและปลูกพืชอื่นทดแทน ทำให้เกษตรกรขาดทุนเพราะขาดประสบการณ์และมีหนี้สินตามมา

เทียนชัย รัตนคิด (2533) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรอำเภอคำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยศึกษาจากตัวอย่างที่ค้างชำระสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์พบว่า เกษตรกรที่ค้างชำระมีปัญหาเนื่องจากภัยธรรมชาติ ร้อยละ 50.44 รองลงมาคือราคาผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 45.13 และพบว่าปัญหาการชำระคืนสินเชื่อ

ของเกษตรกรยังมีผลต่อกิจการอีกด้วย กล่าวคือ เกษตรกรลดขนาดกิจการลง ร้อยละ 35 และเลิกกิจการการเกษตรหลังจากได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินไป ร้อยละ 8.75

กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร (2534) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาค้นคว้าปัญหาหนี้สินของเกษตรกรและสินเชื่อการเกษตร และแนวทางแก้ไข พบว่า ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรเกิดจากสาเหตุ ดังนี้

- 1) รายได้ต่ำกว่ารายจ่าย
- 2) การกู้เงินจากสถาบันการเงิน
- 3) การจ้างงานที่ดินขาย หรือขายฝากกับเจ้าหนี้ในระบบ
- 4) การขาดประสิทธิภาพ การดำเนินงาน โครงการของรัฐ

กัลยา ไควศิษฐ์ชัย (2535) ได้ทำการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ในช่วงปี พ.ศ.2533 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อในช่วงบวก ได้แก่ รายได้สุทธิจากการเลี้ยงโคนมและรายได้สุทธิจากการเกษตรอื่นๆ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อในเชิงลบ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

กัลยาพร กัลยาบุตร (2535) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อการเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ.2533 พบว่า เกษตรกรใช้สินเชื่อร้อยละ 52.97 ของสินเชื่อทั้งหมดไปในการผลิต ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 47.03 ใช้ไปเพื่อการบริโภค

มานิตย์ ทวีกสิกรรม (2536) ได้ศึกษาเรื่องลักษณะของสินเชื่อที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพของเกษตรกรในภาวะเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน พบว่า ลักษณะการประกอบอาชีพของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. มีความหลากหลายและมีความต้องการเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพทั้งการเกษตรและมีใช้การเกษตร ดังนี้

- 1) ครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าต้องพึ่งพารายได้อื่น
- 2) บทบาทและภารกิจของ ธ.ก.ส. ถูกจำกัดให้ดำเนินการเฉพาะสินเชื่อเพื่อส่งเสริมอาชีพการเกษตรและเกี่ยวเนื่องกับการเกษตร
- 3) การให้สินเชื่อของ ธ.ก.ส. ส่วนหนึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการเงินทุนและระยะเวลาในการผลิต โดยเฉพาะการผลิตข้าว

ประเสริฐ แหม่มอยู่ (2537) ได้ศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์ถึงความต้องการสินเชื่อเพื่อการผลิตพืชไร่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ.2525 – 2526 พบว่า ปริมาณหนี้สินของเกษตรกรจะเพิ่มขึ้นตามขนาดของฟาร์มและมีปริมาณที่แตกต่างกันไปตามชนิดของพืช เงินกู้ในระยะสั้นส่วนใหญ่จะมาจากแหล่งสินเชื่อนอกสถาบันยกเว้นฟาร์มขนาดเล็ก แหล่งสินเชื่อจะมาจากแหล่งที่เป็น

สถาบัน สำหรับการใช้นิติเชื่อส่วนใหญ่เกษตรกรจะนำไปใช้ในการผลิต การใช้นิติเชื่อในการบริโภคเป็นสัดส่วนที่ต่ำจากการวิเคราะห์สมการการผลิตพบว่า ผลผลิตเพิ่มของทุนของฟาร์มทุกประเภทจะแสดงให้เห็นถึง การลดน้อยถอยลงของผลผลิตเพิ่มทุนและผลจากการประมาณความต้องการสินเชื่อพบว่าเกษตรกรไม่มีเงินของตนเองเลย และกำหนดให้ธุรกรรมการเงินในการกู้ยืมเท่ากับ 1.14 ความต้องการสินเชื่อสำหรับฟาร์มอ้อย ฟาร์มมันสำปะหลัง และฟาร์มข้าวโพดจะเท่ากับ 6,793 , 5,335 และ 2,031 บาทต่อฟาร์ม หรือเท่ากับ 1,934,229.8 และ 100.9 บาทต่อไร่ ตามลำดับ

สังคม จีระออน (2541) ได้ศึกษากระบวนการใช้นิติเชื่อของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. และศึกษาปัญหาการชำระคืนของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ประสงค์เป็นสมาชิกลูกค้าเพราะต้องการสินเชื่อเป็นสำคัญ วงเงินกู้ 11,000-20,000 บาท และต้องการเป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส. เพียงแห่งเดียว โดยนำเงินไปใช้จ่ายด้านการเกษตร และชำระหนี้เสร็จเรียบร้อยตามกำหนด เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระเพียงร้อยละ 28.33 และไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด เนื่องจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้ากลุ่มลูกค้ากับสมาชิก และความช่วยเหลือระหว่างสมาชิกด้วยกันเองมีน้อยเกินไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นหลักและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่ออ้างอิงนัยสำคัญทางสถิติ พร้อมทั้งใช้วิธีการระดมความคิด (Brainstorming) ร่วมด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและถูกต้อง ซึ่งได้กำหนดวิธีดำเนินการศึกษาไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น ที่มีหนี้ค้างชำระ ณ ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2549 และคณะกรรมการดำเนินการทั้งชุด ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม 5 คน ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ฯ 2 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรทั้งหมดที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด แยกเป็นรายตำบล

ที่	ตำบล	จำนวนกลุ่ม(กลุ่ม)	จำนวนสมาชิก(คน)
1	นาजू	7	290
2	เขาสวนกวาง	8	321
3	ดงเมืองแอม	5	202
4	โนนสมบูรณ์	6	313
5	คำม่วง	4	164
	รวม	30	1,290

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด (2549)

คณะกรรมการดำเนินการ ทั้งชุด ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม จำนวน 5 คน
ผู้จัดการสหกรณ์ จำนวน 1 คน และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ จำนวน 2 คน รวม 20 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sampling)

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น ที่มีหนี้ค้างชำระ ณ ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2549 ใช้วิธีการหาขนาดตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่น 90% ของ Taro Yamane (1976, อ้างถึงในสำเริง จันทรสวรรณ และสุวรรณ บัวทาง, 2538) โดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดตัวอย่างของประชากร 1,290 คน ซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด โดยสามารถคำนวณหาได้ ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการสุ่มเท่าที่จะยอมรับได้

โดยกำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้มีได้จากการสุ่มตัวเป็นร้อยละ 10 (ระดับความนัยสำคัญ = 0.10)

$$\begin{aligned} \text{เมื่อแทนสูตร } n &= \frac{1,290}{1+1,290(.10)^2} \\ &= 92.81 \end{aligned}$$

ดังนั้น ได้จำนวนตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น ทั้งสิ้น จำนวน 93 คน

การกระจายขนาดของตัวอย่าง ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระ ณ ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2549 จำนวน 93 คน โดยเลือกตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร ดังนี้

$$\text{สูตร } n_i = \frac{nN_i}{N}$$

เมื่อ n_i = ตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

n = กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทั้งหมด

N_i = ประชากรแต่ละตำบล

N = ประชากรทั้งหมดในพื้นที่สุ่มเลือก

รายละเอียดตัวแทนกลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
เขาสวนกวาง จำกัด แยกเป็นรายตำบล

ตำบล	จำนวนกลุ่ม (กลุ่ม)	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนสมาชิกที่สุ่ม เลือก ตัวอย่าง (คน)
นาจิว	7	290	21
เขาสวนกวาง	8	321	23
ดงเมืองแอม	5	202	15
โนนสมบูรณ์	6	313	22
คำม่วง	4	164	12
รวม	30	1,290	93

การคัดเลือกตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระ ณ ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2549 เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling โดยทำการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระกับสหกรณ์ ณ ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 25549 ตามสัดส่วนของแต่ละตำบล โดยจะเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ในแต่ละตำบลจนครบจำนวน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ชุดที่ 1 ใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีคำถามแบบกำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ (Close Ended Question) มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลพื้นฐานบางประการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
เขาสวนกวาง จำกัด

ตอนที่ 2 สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด และข้อเสนอแนะ

ชุดที่ 2 ใช้แนวคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่มีหน้าดังกล่าว ณ สิ้นปีบัญชี 31 มีนาคม 2549 เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ เพื่อใช้ระดมความคิดจากคณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ซึ่งได้จัดเรียงลำดับแนวคำตอบอย่างเป็นระบบ

2.1 การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการ ดังนี้

- 1) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา จากเอกสาร ผลงานการวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบเนื้อหาและแบบสัมภาษณ์
- 2) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด
- 3) จัดทำแบบสัมภาษณ์ และแนวคำถามที่ประกอบด้วยคำถามและคำตอบที่ต้องการ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 4) นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษารายงานการศึกษาอิสระ ตรวจสอบแนะนำเพื่อที่จะแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อนำไปทดสอบเครื่องมือ (Pretest) เพื่อประเด็นความตรงของเนื้อหา (Content Validity)
- 5) ทดสอบเครื่องมือกับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุบลรัตน์ จำกัด ที่เป็นสหกรณ์ที่มีพื้นที่ติดกันกับสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด มีขนาดใกล้เคียงกัน สมาชิกมีการประกอบอาชีพเหมือนกัน และสหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจเหมือนกัน จำนวน 10 ราย โดยสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุบลรัตน์ จำกัด ต้องเป็นผู้ที่ทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์การเกษตรอุบลรัตน์ จำกัด ในปีบัญชี 31 มีนาคม 2549 เช่นกัน โดยผู้ศึกษาจะพัฒนาความยากง่ายของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา และความเข้าใจตรงกันของคำถาม เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยได้ค่า Reliability = 0.8261

2.2 ลักษณะของเครื่องมือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด แยกออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นลักษณะข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ตอนที่ 2 เป็นสภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด โดยคำถามเป็นมาตราประมาณแบบ Numerical Rating Scale ของ Likert โดยคำตอบที่ให้เลือกเป็นแบบเปรียบเทียบกันตามปริมาณมากน้อย จัดเรียงไว้เป็น ลำดับ ซึ่งรูปแบบของคำถามโดยทั่วไป นิยมใช้ 2 -7 ระดับ แต่การศึกษาครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้ตาม แบบของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2536) ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและถูกต้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดย แบ่งเป็นปัญหาอุปสรรคออกเป็น 3 ระดับ คือ เป็นปัญหามาก เป็นปัญหาน้อย และไม่เป็นปัญหา ซึ่ง การลงรหัสข้อมูลในเชิงปริมาณจะกำหนดค่าของข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยคะแนนที่ ได้นี้ ถือว่ามีเอกลักษณ์เป็นข้อมูล แบบช่วงมาตรา (Interval Scale) กำหนดไว้ ดังนี้

เป็นปัญหามาก	เทียบเป็น	2	คะแนน
เป็นปัญหาน้อย	เทียบเป็น	1	คะแนน
ไม่เป็นปัญหา	เทียบเป็น	0	คะแนน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2550 ถึง วันที่ 30 ธันวาคม 2550 วิธีการระดมความคิดและจัดเวทีแบบพบกัน โดยตรง ระหว่างผู้ทำการสัมภาษณ์ และผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งผู้ศึกษาเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระ โดยจะเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเป็น หลักตามแบบสัมภาษณ์ที่ได้เตรียมไว้เรียบร้อยแล้ว ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการ ดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ จะเก็บข้อมูลเชิง คุณภาพเป็นหลักโดยใช้แนวคำสัมภาษณ์ทำการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีระดมความคิด (Brainstorming) และหลังจากนั้นจะทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์แต่ละราย ตรวจสอบคำตอบที่ได้จากการระดมความคิด แล้วดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องก่อนที่ จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลมาตรวจสอบความเรียบร้อยทุกฉบับ และลงรหัสข้อมูลเชิงปริมาณใน GENERAL Coding Form โดยกำหนดค่าเป็นตัวเลข เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการประชุมระดมความคิดของผู้ที่เกี่ยวข้อง จะนำมาพัฒนาจัดหมวดหมู่เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative)

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum)

ตอนที่ 2 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum)

ตอนที่ 3 ข้อมูลปัญหาอุปสรรคการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ใช้การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) เป็นรายชื่อ โดยแบ่งระดับปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด เป็น 3 ระดับ คือ เป็นปัญหามาก เทียบเป็น 2 คะแนน เป็นปัญหาน้อย เทียบเป็น 1 คะแนน ไม่เป็นปัญหา เทียบเป็น 0 คะแนน ซึ่งการแปลงความหมายของระดับปัญหาอุปสรรคจะนำค่าเฉลี่ยมาจัดระดับเป็นช่วง ๆ ในแต่ละประเด็น ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลงความหมาย โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการแปลงความหมาย ตามวิธีของทวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2536) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00-0.66 มีความหมาย ไม่เป็นปัญหา

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.67-1.33 มีความหมาย เป็นปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.34-2.00 มีความหมาย เป็นปัญหามาก

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative)

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสอบถามชุดที่ 1 ที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ด้วยคำถามปลายเปิด และจากแบบสอบถามชุดที่ 2 ที่ได้จากการประชุมระดมความคิด (Brainstorming) คณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่มเลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ โดยนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาจัดหมวดหมู่

และใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ของการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อต่อไป

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น ได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลพื้นฐานบางประการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ตอนที่ 2 สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระคืนของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด และข้อเสนอแนะ ตอนที่ 4 การประชุมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด สำหรับรายละเอียดของผลการศึกษาในแต่ละตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลพื้นฐานบางประการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

เขาสวนกวาง จำกัด

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของอายุ เพศ และระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

n = 93

ลักษณะข้อมูล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	62	66.7
หญิง	31	33.3
รวม	93	100.0
อายุ		
น้อยกว่า 41 ปี	16	17.2
อายุ ระหว่าง 41 ปี - 50 ปี	25	26.9
อายุ ระหว่าง 51 ปี - 60 ปี	27	29.0
อายุ มากกว่า 60 ปี	25	26.9
รวม	93	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 93		
ลักษณะข้อมูล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ชั้นประถมศึกษา	83	89.2
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	7	7.5
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	3	3.3
สูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	0	0.0
รวม	93	100.0

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะข้อมูลพื้นฐานบางประการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เขาสวนกวาง จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 66.7 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 33.3

ส่วนในด้านอายุของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกมีช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.0 รองลงมา มีช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี และมีอายุมากกว่า 60 ปี ซึ่งเป็นจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 26.9 ส่วนช่วงอายุต่ำกว่า 41 ปี เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.2 สมาชิกที่มีอายุน้อยที่สุด คือ 33 ปี มากที่สุด 74 ปี อายุเฉลี่ย 52.7 ปี

สำหรับระดับการศึกษาของสมาชิก พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 89.2 รองลงมา มีการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 7.5 ส่วนระดับการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพตอนต้น (ปวช.) เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.3 และไม่มีสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาในระดับที่สูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพตอนต้น (ปวช.) (ตารางที่ 4.1)

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ และการศึกษา ต่อหนี้ค้างชำระของสมาชิก ผู้ศึกษาได้วัดความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร ด้วยคำสั่ง Crosstabs ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับ หนี้ค้างชำระของสมาชิก

Symmetric Measures

	Value	Asymp. Std. Error	Approx. T	Approx. Sig.
Interval by Interval Pearson's R	-.209	.096	-2.037	.045
Ordinal by Ordinal Spearman Correlation	-.277	.098	-2.749	.007
N of Valid Cases	93			

a Not assuming the null hypothesis.

b Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c Based on normal approximation.

จากการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับหนี้ค้างชำระของสมาชิก พบว่า ค่า P-Value เท่ากับ 0.045 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าเพศกับหนี้ค้างชำระของสมาชิกมีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2. ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับ หนี้ค้างชำระของสมาชิก

Symmetric Measures

	Value	Asymp. Std. Error	Approx. T	Approx. Sig.
Interval by Interval Pearson's R	-.073	.092	-.701	.485
Ordinal by Ordinal Spearman Correlation	-.033	.097	-.311	.756
N of Valid Cases	93			

a Not assuming the null hypothesis.

b Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c Based on normal approximation.

จากการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับหนี้ค้างชำระของสมาชิก พบว่า ค่า P-Value เท่ากับ 0.485 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าอายุกับหนี้ค้างชำระของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับ หนี้ค้างชำระของสมาชิก

Symmetric Measures

	Value	Asymp. Std. Error	Approx. T	Approx. Sig.
Interval by Interval Pearson's R	-.065	.046	-.625	.533
Ordinal by Ordinal Spearman Correlation	-.009	.077	-.082	.935
N of Valid Cases	93			

a Not assuming the null hypothesis.

b Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c Based on normal approximation.

จากการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับหนี้ค้างชำระของสมาชิก พบว่า ค่า P-Value เท่ากับ 0.533 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าการศึกษากับหนี้ค้างชำระของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
เขาสวนกวาง จำกัด

	n = 93	
ลักษณะข้อมูล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
น้อยกว่า 4 คน	10	10.8
4 – 6 คน	72	77.4
7 – 9 คน	10	10.8
มากกว่า 9 คน	1	1.0
รวม	93	100.0

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด พบว่า ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 77.4 รองลงมา มีสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 4 คน และมีสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 7-9 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่มีเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 10.8 ส่วนสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 9 คน เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.0 สมาชิกที่มีสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุด คือ 2 คน มากที่สุด 10 คน เฉลี่ย 4.9 คน (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของรายได้จากการเกษตรจากการปลูกพืชที่เป็นเงินสดในครัวเรือน
ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ลักษณะข้อมูล	รายได้										จำนวนรวม (n)	
	น้อยกว่า 20,000		20,000-30,000		30,001-40,000		มากกว่า 40,000		ไม่มีรายได้			(93=100%)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
รายได้จากการปลูกพืช												
พืชไร่	14	15.0	15	16.1	12	12.9	26	28.0	26	28.0	93	
ไม้ผลและไม้ยืนต้น	3	3.2	0	0.0	1	1.1	0	0.0	89	95.7	93	
พืชผัก	1	1.1	0	0.0	0	0.0	0	0.0	92	98.9	93	
อื่นๆ	2	2.2	1	1.1	0	0.0	1	1.1	89	95.7	93	

เมื่อพิจารณาถึงรายได้ที่เป็นเงินสดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่ได้จากการปลูกพืชไร่ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.0 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.1 ส่วนผู้ที่มีรายได้จากพืชไร่น้อยที่สุด มีรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.9 ส่วนผู้ที่ไม่มียาได้จากพืชไร่ มีจำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.0 ผู้ที่มีรายได้สูงสุดจากพืชไร่ จำนวน 400,000 บาท รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียาได้ และมีรายได้เฉลี่ยจากพืชไร่ จำนวน 40,085.74 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายได้ที่เป็นเงินสดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่ได้จากการปลูกไม้ผลและ ไม้ยืนต้น พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.2 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มียาได้จากไม้ผล และ ไม้ยืนต้น มีจำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.7 ผู้ที่มีรายได้สูงสุดจาก ไม้ผลและ ไม้ยืนต้น จำนวน 37,000 บาท รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียาได้ และมีรายได้เฉลี่ยจาก ไม้ผลและ ไม้ยืนต้น จำนวน 696.89 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายได้ที่เป็นเงินสดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่ได้จากการปลูกพืชผัก พบว่า มีสมาชิกมีรายได้จากการปลูกพืชผักเพียง 1 ราย เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มียาได้จากจากการปลูกพืชผัก มีจำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.9 แต่เมื่อพิจารณาถึงรายได้อื่นๆ ที่ได้จากการปลูกพืชอื่นๆ ที่เป็นเงินสด พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.2 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 20,000-30,000 บาท และมีรายได้มากกว่า 40,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มียาได้จากจากการปลูกพืชอื่นๆ มีจำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.7 ผู้มีรายได้สูงสุด จำนวน 50,000 บาท รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียาได้ และมีรายได้เฉลี่ยจากพืชอื่นๆ 1,062.48 บาท

สำหรับรายได้รวมจากการปลูกพืช พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้รวมมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.9 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.1 ส่วนรายได้ระหว่าง 20,000-30,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.9 โดยผู้ที่ไม่มียาได้จากการปลูกพืชมีจำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.0 โดยผู้ที่มีรายได้รวมสูงสุด จำนวน 400,000 บาท รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียาได้ และมีรายได้เฉลี่ยรวม 36,237.34 บาท (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของรายได้จากการเกษตรจากการเลี้ยงสัตว์ที่เป็นเงินสดในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสวนกวาง จำกัด

ลักษณะข้อมูล	รายได้						จำนวนรวม(๓)	จำนวนร้อยละ (93=100%)			
	น้อยกว่า 20,000	20,000-30,000	30,001-40,000	มากกว่า 40,000	ไม่มีรายได้						
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน				
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์											
วัว	5	5.4	10	10.7	4	4.3	1	1.1	73	78.5	93
ควาย	0	0.0	1	1.1	0	0.0	0	0.0	92	98.9	93
สุกร	4	4.3	0	0.0	0	0.0	0	0.0	89	95.7	93
สัตว์ปีก	8	8.6	1	1.1	0	0.0	0	0.0	84	90.3	93
สัตว์น้ำ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	93	100.0	93
อื่นๆ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	93	100.0	93

เมื่อพิจารณาถึงรายได้ที่เป็นเงินสดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่ได้จากการเลี้ยงวัว พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.7 รองลงมา มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.4 ส่วนผู้ที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มีรายได้จากการเลี้ยงวัว มีจำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.5 ส่วนผู้ที่มีรายได้สูงสุดจากการเลี้ยงวัว จำนวน 46,000 บาท รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายได้ และมีรายได้เฉลี่ยจากการเลี้ยงวัว จำนวน 5,088.46 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายได้ที่เป็นเงินสดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่ได้จากการเลี้ยงควาย พบว่า มีสมาชิกเพียง 1 ราย ที่มีรายได้ระหว่าง 20,000-30,000 บาท เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มีรายได้จากการเลี้ยงควาย มีจำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.9 รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายได้ ส่วนรายได้เฉลี่ยจากการเลี้ยงควาย มีจำนวน 185.05 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายได้ที่เป็นเงินสดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่ได้จากการเลี้ยงสุกร พบว่า มีสมาชิกเพียง 4 ราย ที่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.3 ส่วนผู้ที่ไม่มีรายได้จากการเลี้ยงสุกร มีจำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.7 โดยผู้ที่มีรายได้สูงสุด จำนวน 9,000 บาท รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายได้ ส่วนรายได้เฉลี่ยจากการเลี้ยงสุกร มีจำนวน 365.71 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายได้ที่เป็นเงินสดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์ปีก พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.6 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มีรายได้จากการเลี้ยงสุกร มีจำนวน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.3 โดยผู้ที่มีรายได้สูงสุด จำนวน 20,000 บาท รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายได้ ส่วนรายได้เฉลี่ยจากการเลี้ยงสัตว์ปีก มีจำนวน 391.57 บาท

สำหรับรายได้ที่เป็นเงินสดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์อื่นๆ พบว่า ไม่มีสมาชิกรายใดที่มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์น้ำและเลี้ยงสัตว์อื่นๆ แต่เมื่อพิจารณาถึงรายได้รวมจากการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.2 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.6 ส่วนผู้ที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ มีจำนวน 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.7 โดยผู้ที่มีรายได้สูงสุด จำนวน 46,000 บาท รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายได้ และมีรายได้เฉลี่ย 5,435.88 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายได้ที่เป็นเงินสดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่ได้จากการทำการเกษตรทั้งปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ทั้งหมด พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมา มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.1 ส่วนผู้ที่มี

รายได้ระหว่าง 30,000- 40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.7 ส่วนผู้ที่ไม่มียาได้จากการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ มีจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.6 โดยผู้ที่มีรายได้สูงสุด จำนวน 446,000 บาท รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียาได้ และมีรายได้เฉลี่ย 50,481.49 บาท(ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของรายได้อื่นๆ ที่เป็นเงินสดในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ลักษณะข้อมูล	รายได้						จำนวนรวม(๓) (93=100%)				
	น้อยกว่า 20,000		20,000-30,000		30,001-40,000			มากกว่า 40,000		ไม่มีรายได้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
รายได้อื่นๆ											
รับจ้าง	26	27.9	8	8.6	3	3.2	6	6.5	50	53.8	93
ค้าขาย	3	3.2	1	1.1	2	2.2	1	1.1	86	92.4	93
สมาชิกในครัวเรือนส่งมาให้	23	24.7	9	9.7	9	9.7	8	8.6	44	47.3	93
ค่าเช่า	0	0.0	1	1.1	2	2.2	0	0.0	90	96.7	93
รวมรายได้ทั้งหมด	15	16.1	11	11.8	9	9.7	37	39.8	21	22.6	93

สำหรับรายได้อื่นๆ ที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่ได้จากการรับจ้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.9 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.6 ส่วนผู้มีรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.2 ส่วนผู้ที่ไม่มียาได้จาก การรับจ้างมีจำนวน 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.8 โดยผู้ที่มีรายได้สูงสุด จำนวน 120,000 บาท รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียาได้ และมีรายได้เฉลี่ย จำนวน 9,848.06 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายได้อื่นๆ ที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่ได้จากการค้าขาย พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.2 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.2 ส่วนผู้มี รายได้ระหว่าง 20,000-30,000 บาท และมากกว่า 40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุดที่มีค่าเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มียาได้จากการค้าขายมีจำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.4 โดยผู้ที่มี รายได้สูงสุด จำนวน 72,000 บาท รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียาได้ และมีรายได้เฉลี่ย จำนวน 1,989.29 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายได้อื่นๆ ที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่ได้จากสมาชิกในครัวเรือนส่งมาให้ พบว่า ส่วนใหญ่มี รายได้น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.7 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 20,000-30,000 บาท และ 30,001-40,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่มีเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 9.7 ส่วนผู้มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทเป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.6 ส่วนผู้ที่ไม่มียาได้จากสมาชิกในครัวเรือน ส่งมาให้ มีจำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.3 โดยผู้ที่มีรายได้สูงสุด จำนวน 300,000 บาท รายได้ ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียาได้ และมีรายได้เฉลี่ย จำนวน 17,770.92 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายได้อื่นๆ ที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่ได้จากค่าเช่าต่างๆ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.2 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มียาได้จากสมาชิกในครัวเรือนส่งมาให้ มีจำนวน 90 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.7 โดยผู้ที่มีรายได้ สูงสุด จำนวน 40,000บาท รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียาได้ และมีรายได้เฉลี่ย 1,014.79 บาท

แต่เมื่อพิจารณาถึงรายได้รวมของรายได้อื่นๆ ที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมา มีรายได้มากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.4 ส่วนผู้มี รายได้ระหว่าง 20,000-30,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.8 ส่วนผู้ที่ไม่มี

รายได้มี จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.4 โดยผู้ที่มีรายได้สูงสุด จำนวน 300,000 บาท รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียาได้ และมีรายได้เฉลี่ย จำนวน 30,560.24 บาท

สำหรับรายได้ทั้งหมดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.3 รองลงมา มีรายได้ ระหว่าง 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.0 ส่วนผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.7 ส่วนผู้ที่ไม่มียาได้มี จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.2 โดยผู้ที่มีรายได้สูงสุด จำนวน 700,000 บาท รายได้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียาได้ และมีรายได้เฉลี่ย จำนวน 78,296.97 บาท (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ลักษณะข้อมูล	รายจ่าย						จำนวนรวม(ก) (93=100%)		
	น้อยกว่า 20,000		20,000-30,000		มากกว่า 40,000			ไม่มีรายได้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
รายจ่ายภาคการเกษตร									
ค่าพันธุ์พืช	31	33.3	6	6.5	1	1.1	54	58.0	93
ค่าพันธุ์สัตว์	2	2.2	0	0.0	0	0.0	91	97.8	93
ค่าเช่าแม่ลงยาปราบศัตรูพืช	34	36.5	1	1.1	0	0.0	57	61.3	93
ค่าจ้างแรงงาน	50	53.7	6	6.5	3	3.2	32	34.4	93
ค่าจ้างรถไถ รถดีเซล	43	46.2	3	3.2	1	1.1	46	49.5	93
ค่าซื้อเครื่องมืออุปกรณ์	6	6.5	0	0.0	0	0.0	85	91.3	93
ค่าซ่อมเครื่องมืออุปกรณ์	5	5.4	0	0.0	0	0.0	88	94.6	93

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในด้านค่าพันธุ์พืช พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมา มีรายจ่ายระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.5 ส่วนผู้ที่มีรายจ่ายระหว่าง 30,001-40,000 บาท และมากกว่า 40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุดที่มีเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าพันธุ์พืชมีจำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.0 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 55,000 บาท รายจ่ายต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าพันธุ์พืช และมีรายจ่ายเฉลี่ย 4,761.78 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในด้านค่าพันธุ์สัตว์ พบว่า มีเพียง จำนวน 2 ราย โดยมิได้ใช้จ่ายเป็นค่าพันธุ์สัตว์ คิดเป็นร้อยละ 2.2 ส่วนผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าพันธุ์สัตว์มีจำนวน 91 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.8 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 15,000 บาท รายจ่ายต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าพันธุ์สัตว์ และมีรายจ่ายเฉลี่ย 365.69 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในด้านค่ายาฆ่าแมลงและค่ายาปราบศัตรูพืช พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมา มีรายจ่ายระหว่าง 20,000-30,000 บาท และมากกว่า 40,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่มีเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่ายาฆ่าแมลงและค่ายาปราบศัตรูพืช มีจำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.3 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 50,000 บาท รายจ่ายต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าพันธุ์พืช และมีรายจ่ายเฉลี่ย 2,161.97 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในด้านค่าจ้างแรงงานในการปลูก พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.7 รองลงมา มีรายจ่ายระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.5 ส่วนผู้ที่มีรายจ่ายมากกว่า 40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.2 ส่วนผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าจ้างแรงงานในการปลูกมีจำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.4 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 50,000 บาท รายจ่ายต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าจ้างแรงงานในการปลูก และมีรายจ่ายเฉลี่ย 4,761.78 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในด้านค่าจ้างรถไถและรถสี่ล้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมา มีรายจ่ายระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.2 ส่วนผู้ที่มีรายจ่ายระหว่าง 30,001-40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็น

ร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าจ้างรถไถและรถสี่ล้อมีจำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.5 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 40,000 บาท รายจ่ายต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าจ้างรถไถและรถสี่ล้อ และมีรายจ่ายเฉลี่ย 3,115.53 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในด้านค่าซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร พบว่าส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.5 รองลงมามีค่าใช้จ่ายมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.2 และผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรมีจำนวน 85 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.3 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 77,000 บาท รายจ่ายต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร และมีรายจ่ายเฉลี่ย 1,566.83 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในด้านค่าซ่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร พบว่า มีเพียงจำนวน 5 ราย ที่มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.4 โดยผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าซ่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรมีจำนวน 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.6 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 10,000 บาท รายจ่ายต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าซ่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร และมีรายจ่ายเฉลี่ย 308.73 บาท

แต่เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายรวมภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมา มีรายจ่ายระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.1 ส่วนผู้ที่มีรายจ่ายระหว่าง 30,001-40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.5 โดยผู้ที่ไม่มีรายจ่ายมีจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.6 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 140,000 บาท รายจ่ายต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายจ่ายใดๆ และมีรายจ่ายเฉลี่ย 18,623.97บาท (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของรายจ่ายอื่นๆ ที่เป็นเงินสดในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ลักษณะข้อมูล	รายจ่าย						จำนวนรวม (ก) (93=100%)				
	น้อยกว่า 20,000		20,000-30,000		มากกว่า 40,000						
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ					
รายจ่ายอื่นๆ											
ค่าข้าวสาร	13	14.0	1	1.1	0	0.0	1	1.1	78	83.8	93
ค่าอาหาร	28	30.1	14	15.1	40	43.0	8	8.6	3	3.2	93
ค่าการศึกษาบุตร	29	31.1	1	1.1	1	1.1	2	2.2	60	64.5	93
ค่าก่อสร้างซ่อมแซมที่อยู่อาศัย	7	7.5	3	3.2	1	1.1	4	4.3	78	83.8	93
ค่าคำปรึกษาพยาบาล	14	15.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	79	85.0	93
ค่างานบุญประเพณีต่างๆ	85	91.4	3	3.2	0	0.0	0	0.0	5	5.4	93
ค่าเลี้ยงโจค	38	40.9	1	1.1	0	0.0	0	0.0	54	58.0	93
รวมรายจ่ายทั้งหมด	6	6.5	7	7.5	17	18.3	63	67.7	0	0.0	93
รายได้คงเหลือสุทธิ	64	68.8	8	8.6	8	8.6	13	14.0	0	0.0	93

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในด้านค่าซื้อข้าวสารบริโภค พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.0 รองลงมา มีรายจ่ายระหว่าง 20,000-30,000 บาท และมากกว่า 40,00 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่มีเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าซื้อข้าวสารบริโภคมีจำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.8 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 48,000 บาท รายจ่ายต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าซื้อข้าวสาร และมีรายจ่ายเฉลี่ย 2,233.25 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในด้านค่าซื้ออาหารบริโภค พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายระหว่าง 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมา มีรายจ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.1 ส่วนผู้ที่มีรายจ่ายมากกว่า 40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.6 โดยผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าซื้ออาหารบริโภคมีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.2 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 360,000 บาท รายจ่ายต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าซื้ออาหารบริโภค และมีรายจ่ายเฉลี่ย 32,158.03 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.1 รองลงมา มีรายจ่ายมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.2 ส่วนผู้ที่มีรายจ่ายระหว่าง 20,000-30,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าการศึกษาของบุตรมีจำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.5 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 72,000 บาท รายจ่ายต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าการศึกษาของบุตร และมีรายจ่ายเฉลี่ย 4,181.72 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในด้านค่าก่อสร้างและซ่อมแซมที่อยู่อาศัย พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.5 รองลงมา มีรายจ่ายมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.3 ส่วนผู้ที่มีรายจ่ายระหว่าง 30,001-40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าก่อสร้างและซ่อมแซมที่อยู่อาศัยมีจำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.8 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 150,000 บาท รายจ่ายต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าก่อสร้างและซ่อมแซมที่อยู่อาศัย และมีรายจ่ายเฉลี่ย 6,050.77 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในด้านค่ารักษาพยาบาล พบว่า มีสมาชิกเพียง 14 ราย ที่มีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล โดยเป็นจำนวนที่น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.0 โดยผู้

ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่ารักษาพยาบาลมีจำนวน 79 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.0 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 15,000 บาท รายจ่ายต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่ารักษาพยาบาล และมีรายจ่ายเฉลี่ย 437.22 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในด้านค่าใช้จ่ายตามงานบุญประเพณี พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 91.4 รองลงมา มีรายจ่ายระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.2 โดยผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามงานบุญประเพณีมีจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.4 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 21,000 บาท รายจ่ายต่ำสุด จำนวน 200 บาท และมีรายจ่ายเฉลี่ย 3,709.62 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในด้านค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงโชคต่างๆ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมา มีรายจ่ายระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยผู้ที่ไม่มีรายจ่ายเป็นค่าเลี้ยงโชคต่างๆ มีจำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.0 โดยผู้ที่มีรายจ่ายสูงสุด จำนวน 20,000 บาท รายจ่ายต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีรายจ่าย และมีรายจ่ายเฉลี่ย 1,177.70 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายรวมอื่นๆ ที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.4 รองลงมา มีรายจ่ายระหว่าง 30,001- 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.8 ส่วนผู้ที่มีรายจ่ายระหว่าง 20,000-30,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.8 โดยผู้ที่มีรายจ่ายรวมอื่นๆ สูงสุด จำนวน 191,500 บาท บาท รายจ่ายต่ำสุด จำนวน 200 บาท และมีรายจ่ายเฉลี่ย 45,768.28 บาท

เมื่อพิจารณาถึงรายจ่ายรวมทั้งหมด ที่เป็นเงินสดในครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.7 รองลงมา มีรายจ่ายระหว่าง 30,001- 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.3 ส่วนผู้ที่มีรายจ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.5 โดยผู้ที่มีรายจ่ายรวมอื่นๆ สูงสุด จำนวน 237,500 บาท บาท รายจ่ายต่ำสุด จำนวน 4,200 บาท และมีรายจ่ายเฉลี่ย 64,439.78 บาท

สำหรับรายได้สุทธิของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 68.8 รองลงมา มีรายได้มากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.0 ส่วนผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า 20,000-30,000 บาท และรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท

เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุดที่มีค่าเท่ากับ คิดเป็นร้อยละ 8.6 โดยผู้ที่มีรายได้สุทธิสูงสุด จำนวน 462,500 บาท รายได้ต่ำสุด จำนวน (80,600) บาท และมีรายได้สุทธิเฉลี่ย จำนวน 13,089.89 บาท (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของหนี้สินอื่นๆ ที่ไม่ใช่หนี้สินสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ลักษณะข้อมูล	หนี้สินอื่น						จำนวนรวม(๓) (93=100%)				
	น้อยกว่า 20,000	20,000-30,000	30,001-40,000	มากกว่า 40,000	ไม่มีรายได้						
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน				
จำนวนหนี้สินอื่น											
หนี้ญาติพี่น้อง	14	15.0	1	1.1	0	0.0	2	2.2	76	81.7	93
หนี้ธนาคาร	1	1.1	2	2.2	1	1.1	2	2.2	87	93.5	93
หนี้พ่อค้า นายทุน	6	6.5	0	0.0	0	0.0	3	3.2	84	90.3	93
หนี้กองทุนหมู่บ้าน	61	65.6	10	10.7	3	3.2	1	1.1	18	19.4	93
หนี้อื่นๆ	13	14.0	1	1.1	0	0.0	4	4.3	75	80.6	93

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนหนี้สินอื่นที่ไม่ใช่หนี้สินสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ของสมาชิก ด้านการกู้ยืมจากญาติพี่น้อง พบว่า ส่วนใหญ่จะมีหนี้สินน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 15.0 รองลงมา มีหนี้สินมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.2 โดยผู้ที่มีหนี้สินที่ยืมจาก ญาติพี่น้องระหว่าง 20,000-30,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มี หนี้สินที่ยืมจากญาติพี่น้องมีจำนวน 76 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.7 และผู้ที่มีหนี้สินสูงสุดมีจำนวน 200,000 บาท โดยผู้ที่มีหนี้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียืมจากญาติพี่น้อง และมีหนี้เฉลี่ย จำนวน 4,341.57 บาท

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนหนี้สินอื่นที่ไม่ใช่หนี้สินสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ของสมาชิก ด้านการกู้ยืมจากธนาคาร พบว่า ส่วนใหญ่จะมีหนี้สินระหว่าง 20,000-30,000 บาท และ มากกว่า 40,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.2 รองลงมา มีหนี้สินน้อยกว่า 20,000 บาท และมีหนี้สินระหว่าง 30,001-40,00 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่เท่ากันเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยผู้ที่ไม่มียืมหนี้สินที่ยืมจากธนาคารมีจำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.5 และผู้ที่มีหนี้สินสูงสุดมี จำนวน 60,000 บาท โดยผู้ที่มีหนี้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียืมที่กู้ยืมจากธนาคาร และมีหนี้เฉลี่ย จำนวน 2,303.37 บาท

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนหนี้สินอื่นที่ไม่ใช่หนี้สินสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ของสมาชิก ด้านการกู้ยืมพ่อค้า นายทุน พบว่า ส่วนใหญ่จะมีหนี้สินน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 6.5 รองลงมา มีหนี้สินมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.2 โดยผู้ที่ไม่มียืมหนี้สินที่ยืมจาก พ่อค้า นายทุนมีจำนวน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.3 และผู้ที่มีหนี้สินสูงสุดมีจำนวน 200,000 บาท โดยผู้ที่มีหนี้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียืมที่ยืมจากพ่อค้า นายทุน และมีหนี้เฉลี่ย จำนวน 6,186.19 บาท

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนหนี้สินอื่นที่ไม่ใช่หนี้สินสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ของสมาชิก ด้านการกู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่า ส่วนใหญ่จะมีหนี้สิน น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 65.6 รองลงมา มีหนี้สินระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 10.7 โดยผู้ที่มีหนี้สินที่ยืมจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมากกว่า 40,000 บาท เป็น จำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1 ส่วนผู้ที่ไม่มียืมหนี้สินที่ยืมจากญาติพี่น้องมีจำนวน 18 ราย คิด เป็นร้อยละ 19.4 และผู้ที่มีหนี้สินสูงสุดมีจำนวน 50,000 บาท โดยผู้ที่มีหนี้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียืมที่ยืม จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และมีหนี้เฉลี่ย จำนวน 11,462.17 บาท

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนหนี้สินอื่นที่ไม่ใช่หนี้สินสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ของสมาชิก ด้านอื่นๆ ที่นอกเหนือหนี้ญาติพี่น้อง ธนาคาร พ่อค้านายทุน กองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง ได้แก่ หนี้ค่าเสียงโซด หนี้ค่าสุรายาสูบ หนี้ค่าสินค้าผ่อนส่ง แล้ว พบว่า ส่วนใหญ่จะมี หนี้สินน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 55.9 รองลงมา มีหนี้สินระหว่าง 20,000-30,000 บาท

คิดเป็นร้อยละ 16.1 โดยผู้ที่มีหนี้สิน 30,001-40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.4 ส่วนผู้ที่ไม่มียหนี้สินอื่น มีจำนวน 75 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.6 และผู้ที่มีหนี้สินสูงสุดมีจำนวน 590,000 บาท โดยผู้ที่มีหนี้ต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียหนี้ และมีหนี้เฉลี่ย จำนวน 13,363.06 บาท

สำหรับหนี้สินอื่นๆ รวมทั้งหมดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด พบว่า ส่วนใหญ่ มีหนี้สินอื่นๆ รวม น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 55.9 รองลงมา มีหนี้สิน ระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.1 ส่วนผู้ที่มีหนี้สินอื่นๆ รวม ระหว่าง 30,0001-40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.4 โดยผู้ที่ไม่มียหนี้สินอื่นๆ รวม มีจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.7 ผู้ที่มีหนี้สินอื่นๆ รวมสูงสุด จำนวน 590,000 บาท ผู้ที่มีหนี้สินอื่นๆ รวมต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มียหนี้ และมีหนี้สินอื่นๆ รวมเฉลี่ย 38,013.24 บาท (ตารางที่ 4.8)

ตอนที่ 2 สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระคืนของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของหนี้สินที่เป็นหนี้เกินกำหนดชำระของสมาชิกที่กู้ยืมจากสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ลักษณะข้อมูล	จำนวนหนี้สิน				จำนวนรวม(๓) (93=100%)						
	น้อยกว่า 20,000	20,000-30,000	30,001-40,000	มากกว่า 40,000							
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน						
	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ						
หนี้สินที่สมาชิกกู้ยืม											
สหกรณ์											
เงินกู้ระยะสั้น	17	18.3	13	14.0	6	6.4	38	40.9	19	20.4	93
เงินกู้ระยะปานกลาง	1	1.1	3	3.2	2	2.2	20	21.5	67	72.0	93
เงินกู้ทั้งสองประเภท	13	14.9	14	15.0	7	7.5	59	63.5	-	-	93
หนี้ค้างชำระของสมาชิก	13	14.9	14	15.0	7	7.5	59	63.5	-	-	93

เมื่อพิจารณาถึงหนี้สินที่สมาชิกกู้ยืมจากสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ประเภทเงินกู้ระยะสั้น พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกจะกู้ยืมเงินมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.9 รองลงมาจะกุน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.3 ส่วนผู้ที่มีหนี้เงินกู้ระยะสั้นระหว่าง 30,001-40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.4 โดยสมาชิกที่ไม่มีหนี้เงินกู้ระยะสั้นมีจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.4 ผู้ที่มีหนี้ระยะสั้นสูงสุด จำนวน 150,000 บาท หนี้เงินกู้ระยะสั้นต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีหนี้ และมีหนี้ระยะสั้นเฉลี่ย 34,234.15 บาท

เมื่อพิจารณาถึงหนี้สินที่สมาชิกกู้ยืมจากสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ประเภทเงินกู้ระยะปานกลาง พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกจะกู้ยืมเงินมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.5 รองลงมาจะมีหนี้เงินกู้ระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.2 ส่วนผู้ที่มีหนี้เงินกุน้อยกว่า 20,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยสมาชิกที่ไม่มีหนี้เงินกู้ระยะปานกลางมีจำนวน 67 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.0 ผู้ที่มีหนี้ระยะปานกลางสูงสุด จำนวน 150,000 บาท หนี้เงินกู้ระยะปานกลางต่ำสุดคือผู้ที่ไม่มีหนี้ และมีหนี้ระยะปานกลางเฉลี่ย 25,220.17 บาท

เมื่อพิจารณาถึงหนี้สินที่สมาชิกกู้ยืมจากสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ประเภทเงินกู้ทั้ง 2 ประเภท พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกมีหนี้คงเหลือมากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 63.5 รองลงมา มีหนี้คงเหลือระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.0 ส่วนผู้ที่มีหนี้ทั้ง 2 ประเภทคงเหลือระหว่าง 30,001-40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.5 ส่วนผู้ที่มีหนี้เงินกู้ทั้ง 2 ประเภทคงเหลือสูงสุด จำนวน 163,400 บาท หนี้เงินกู้ทั้ง 2 ประเภทคงเหลือต่ำสุด จำนวน 2,130 บาท และมีหนี้คงเหลือเฉลี่ย 59,093.96 บาท

ส่วนหนี้ค้างชำระที่สมาชิกยังมีอยู่กับสหกรณ์ พบว่า ส่วนใหญ่มากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 63.5 รองลงมา มีหนี้ค้างชำระคงเหลือระหว่าง 20,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.0 ส่วนหนี้ค้างชำระระหว่าง 30,001-40,000 บาท เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.5 และในส่วนของผู้ที่มีหนี้ ชำระสูงสุดมีจำนวน 163,400 บาท ผู้ที่มีหนี้ค้างชำระต่ำสุด จำนวน 2,130 บาท และมีหนี้ค้างชำระคงเหลือเฉลี่ย 59,093.96 บาท (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของการนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์และการเคยได้รับการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ลักษณะข้อมูล	จำนวน(n=93)	ร้อยละ
การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์		
ไม่ได้ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์	21	22.6
ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์	72	77.4
รวม	93	100.0
การเคยได้รับการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของเจ้าหน้าที่		
สินเชื่อ		
ไม่เคยได้รับการตรวจสอบ	51	54.8
เคยได้รับการตรวจสอบ	42	45.2
รวม	93	100.0
ส่วนที่เคย แยกเป็น เคย 1 ครั้ง	32	34.4
เคย 2 ครั้ง	2	2.2
เคยมากกว่า 2 ครั้ง	8	8.6

เมื่อพิจารณาถึงการนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกรู้จักนำเงินกู้ที่ได้รับไปใช้ตามวัตถุประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 77.4 ส่วนผู้ที่ไม่ได้นำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 22.6

สำหรับการเคยได้รับการตรวจสอบการใช้เงินกู้จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด พบว่า สัดส่วนของการเคยได้รับและไม่เคยได้รับการตรวจสอบการใช้เงินกู้มีค่าใกล้เคียงกัน โดยสมาชิกที่ไม่เคยได้รับการตรวจสอบการใช้เงินกู้มีมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 54.8 ส่วนผู้ที่เคยได้รับการตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ 45.2 และเฉพาะในส่วนของผู้ที่ได้รับการตรวจสอบการใช้เงินกู้ พบว่า ส่วนใหญ่จะเคยได้รับการตรวจสอบ จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมา มากกว่า 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.6 และจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.2 (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของการเคยได้รับการเตือนหนี้และความเข้าใจในใบเตือนหนี้
ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ลักษณะข้อมูล	จำนวน(n=93)	ร้อยละ
การได้รับใบเตือนหนี้จากสหกรณ์		
ไม่เคย	60	64.5
เคย	33	35.5
รวม	93	100.0
ส่วนที่เคย แยกเป็น ได้รับจำนวน 1 ครั้ง	23	24.7
ได้รับจำนวน 2 ครั้ง	10	10.8
ได้รับมากกว่า 2 ครั้ง	0	0.0
ความเข้าใจในใบเตือนหนี้		
ไม่เข้าใจ	13	14.0
เข้าใจบ้าง	26	28.0
เข้าใจดี	54	58.0
รวม	93	100.0

เมื่อพิจารณาถึงการได้รับใบเตือนหนี้จากสหกรณ์ พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ไม่เคยได้รับใบเตือนหนี้จากสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 64.5 ส่วนผู้ที่เคยได้รับใบเตือนหนี้ คิดเป็นร้อยละ 35.5 และโดยเฉพาะผู้ที่เคยได้รับใบเตือนหนี้ พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.7 รองลงมา เคยได้รับ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.8

แต่เมื่อพิจารณาถึงความเข้าใจในใบเตือนหนี้ พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด มีความเข้าใจในใบเตือนหนี้ดี คิดเป็นร้อยละ 58.0 รองลงมา มีความเข้าใจในใบเตือนหนี้บ้าง คิดเป็นร้อยละ 28.0 และสมาชิกที่ไม่เข้าใจในใบเตือนหนี้ เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.0 (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของการได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้และรูปแบบการติดตามหนี้
ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ลักษณะข้อมูล	จำนวน(n=93)	ร้อยละ
การเคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้จากสหกรณ์		
ไม่เคย	63	67.7
เคย	30	32.3
รวม	93	100.0
ส่วนที่เคย แยกเป็น ได้รับจำนวน 1 ครั้ง		
ได้รับจำนวน 1 ครั้ง	19	20.4
ได้รับจำนวน 2 ครั้ง	10	10.8
ได้รับมากกว่า 2 ครั้ง	1	1.1
รูปแบบของการได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้		
เจ้าหน้าที่สินเชื่อออกเร่งรัดหนี้	66	70.9
ประธาน-เลขาฯกลุ่ม ออกเร่งรัดหนี้	16	17.2
ผู้ค้าประกันเร่งรัดหนี้	1	1.1
อื่นๆ (ประกาศทางหอกระจายข่าว,ส่งจดหมายถึงสมาชิก)	10	10.8
รวม	93	100.0

เมื่อพิจารณาถึงการเคยได้รับการติดตามหนี้จากสหกรณ์ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการติดตามหนี้ คิดเป็นร้อยละ 67.7 ส่วนผู้ที่เคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้ มีจำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.3 โดยในส่วนของผู้ที่เคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้ พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.4 รองลงมา เคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.8 และมากกว่า 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.1

สำหรับรูปแบบของการติดตามเร่งรัดหนี้ของสหกรณ์ พบว่า ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่สินเชื่อจะออกติดตามเร่งรัดหนี้ คิดเป็นร้อยละ 79.9 รองลงมา ประธาน-เลขาฯ กลุ่ม จะออกติดตามเร่งรัดหนี้ คิดเป็นร้อยละ 17.2 และผู้ค้าประกันทำการเร่งรัดหนี้เอง เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1 (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของการติดตามเร่งรัดหนี้ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้ และสิ่งที่สมาชิกต้องการเพื่อให้มีการชำระหนี้ดีขึ้น

ลักษณะข้อมูล	จำนวน(n=93)	ร้อยละ
การติดตามเร่งรัดหนี้ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้		
อยากชำระหนี้ให้สหกรณ์เร็วขึ้น	39	41.9
เฉยๆ ไม่สนใจที่จะชำระหนี้	53	57.0
อื่นๆ	1	1.1
รวม	93	100.0
สิ่งที่สมาชิกต้องการเพื่อให้การชำระหนี้ดีขึ้น		
จ่ายเงินกู้ให้เพียงพอกับความต้องการตามวัตถุประสงค์	9	9.7
เจ้าหน้าที่สินเชื่อให้คำปรึกษาแนะนำการใช้เงินกู้ถูกต้อง	11	11.8
สหกรณ์มีตลาดรองรับผลผลิตของสมาชิก	17	18.3
สหกรณ์ลดดอกเบี้ยให้แก่สมาชิก	56	60.2
รวม	93	100.0

สำหรับการติดตามเร่งรัดหนี้ของสหกรณ์มีผลต่อการตัดสินใจที่จะชำระหนี้ของสมาชิกหรือไม่นั้น พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าเมื่อได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้แล้วจะรู้สึกเฉยๆ ไม่สนใจที่จะชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 57.0 รองลงมาจะชำระหนี้ให้เร็วขึ้น คิดเป็นร้อยละ 41.9 และอื่นๆ ได้แก่ ต้องคิดดูก่อนว่ามีความจำเป็นต้องใช้เงินที่เตรียมไว้สำหรับใช้นี้หรือไม่ เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.1

แต่เมื่อพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้สมาชิกไปชำระหนี้ได้ดีขึ้น พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกเห็นว่าถ้าสหกรณ์มีการลดดอกเบี้ยให้แก่สมาชิกแล้วจะทำให้สมาชิกมาชำระหนี้ เป็นจำนวนที่มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.2 รองลงมา สหกรณ์มีตลาดรองรับผลผลิตของสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 18.3 ส่วนการจ่ายเงินกู้ให้เพียงพอต่อความต้องการตามวัตถุประสงค์ เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.7 (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของการชำระคืนเงินกู้ให้กับสหกรณ์และแนวทางในการชำระหนี้
ค้ำต่อสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ลักษณะข้อมูล	จำนวน(n=93)	ร้อยละ
การชำระคืนเงินกู้ให้กับสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมา		
ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	23	24.7
ชำระได้บางส่วน	70	75.3
ชำระได้หมดทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา	0	0.0
รวม	93	100.0
แนวทางในการชำระหนี้ค้ำต่อสหกรณ์		
ทยอยชำระแต่ไม่หมดตามจำนวนที่เป็นหนี้กับสหกรณ์	61	65.6
สะสมให้ครบตามจำนวนก่อนที่จะนำไปชำระสหกรณ์	25	26.9
อื่นๆ	7	7.5
รวม	93	100.0

เมื่อพิจารณาถึงการชำระหนี้ค้ำต่อสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกจะชำระหนี้ได้บางส่วนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 75.3 รองลงมา สมาชิกที่ไม่สามารถชำระหนี้ค้ำได้ตามกำหนดทั้งจำนวน คิดเป็นร้อยละ 24.7

สำหรับแนวทางในการชำระหนี้ค้ำต่อสหกรณ์ของสมาชิก พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกจะทยอยชำระแต่ไม่หมดตามจำนวนที่เป็นหนี้กับสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 65.6 รองลงมาสมาชิกจะสะสมให้ครบตามจำนวนก่อนที่จะนำไปชำระค้ำต่อสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 26.9 ส่วนประเด็นอื่นๆ ได้แก่ ชำระครั้งเดียวหมด เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.5 (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของเหตุจูงใจที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง
จำกัด ไปชำระหนี้ต่อสหกรณ์

ลักษณะข้อมูล	จำนวน(n=93)	ร้อยละ
เหตุจูงใจที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์ไปชำระหนี้		
ประธาน-เลขาฯ กลุ่ม แนะนำ	27	29.0
สมาชิกสหกรณ์ในกลุ่มแนะนำ	5	5.4
ผู้ค้าประกันแนะนำ	2	2.2
สมาชิกในครอบครัวแนะนำ	4	4.3
ได้รับการติดตามให้ไปส่งชำระหนี้จากพนักงาน สินเชื่อ	22	23.6
ได้รับหนังสือเตือนให้ไปชำระหนี้จากสหกรณ์	28	30.1
ต้องเสียดำปรับหากไม่สามารถชำระหนี้ได้ตาม กำหนด	2	2.2
ตัดสินใจชำระหนี้โดยตนเอง	3	3.2
รวม	93	100.0

เมื่อพิจารณาถึงเหตุจูงใจที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ไปชำระหนี้ต่อสหกรณ์ พบว่า ส่วนใหญ่เมื่อสมาชิกได้รับใบเตือนหนี้จากสหกรณ์ก็จะไปชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 30.1 รองลงมา ประธาน-เลขาฯ กลุ่ม แนะนำให้ไปชำระหนี้คิดเป็นร้อยละ 29.0 ส่วนผู้ค้าประกันแนะนำให้ไปชำระหนี้คิดเป็นร้อยละ 2.2 ส่วนสมาชิกในครอบครัวแนะนำให้ไปชำระหนี้คิดเป็นร้อยละ 4.3 และได้รับการติดตามให้ไปส่งชำระหนี้จากพนักงานสินเชื่อคิดเป็นร้อยละ 23.6 ได้รับหนังสือเตือนให้ไปชำระหนี้จากสหกรณ์คิดเป็นร้อยละ 30.1 ต้องเสียดำปรับหากไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดคิดเป็นร้อยละ 2.2 ตัดสินใจชำระหนี้โดยตนเองคิดเป็นร้อยละ 3.2 (ตารางที่ 4.15)

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด และข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 3.1 ปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ตารางที่ 4.16 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เกิดจากสมาชิก

ลักษณะข้อมูล	ระดับปัญหา						จำนวนรวม (น) (93=100%)		
	เป็นปัญหามาก		เป็นปัญหาน้อย		ไม่เป็นปัญหา				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
เกิดจากสมาชิกสหกรณ์									
จำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ไม่ได้	67	72.0	20	21.5	6	6.5	1.66	เป็นปัญหามาก	93
ราคาที่คุ้มค่ากับการลงทุน									
ต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน	59	63.5	27	29.0	7	7.5	1.56	เป็นปัญหามาก	93
ขาดการวางแผนการจัดการในการผลิตที่เหมาะสม	65	69.9	24	25.8	4	4.3	1.66	เป็นปัญหามาก	93
มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง	76	81.7	12	12.9	5	5.4	1.76	เป็นปัญหามาก	93
นำเงินไปซื้อทรัพย์สินหรือเครื่องใช้	74	79.6	14	15.0	5	5.4	1.74	เป็นปัญหามาก	93
ในครัวเรือน									
ไม่ทราบกำหนดเวลาในการชำระหนี้	52	59.5	31	33.3	10	10.8	1.45	เป็นปัญหามาก	3
ทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด	67	72.0	16	17.2	10	10.8	1.61	เป็นปัญหามาก	93
มีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง	68	73.1	16	17.2	9	9.7	1.63	เป็นปัญหามาก	93
				เฉลี่ย			1.63	เป็นปัญหามาก	93

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากสมาชิก โดยพิจารณาถึงปัญหาการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ไม่ได้ราคาที่คุ้มค่ากับการลงทุน พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 72.0 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 21.5 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.5 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ไม่ได้ราคาที่คุ้มค่ากับการลงทุน เท่ากับ 1.66 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากสมาชิก โดยพิจารณาถึงปัญหาที่สมาชิกต้องนำเงินที่มีไปชำระหนี้เงินกู้แหล่งอื่นก่อน พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 63.5 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 29.0 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.5 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาที่สมาชิกต้องนำเงินที่มีไปชำระหนี้เงินกู้แหล่งอื่นก่อน เท่ากับ 1.56 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากสมาชิก โดยพิจารณาถึงปัญหาเกี่ยวกับการขาดการวางแผนการจัดการผลิตที่เหมาะสม พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 69.9 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 25.8 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.3 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาเกี่ยวกับการขาดการวางแผนการจัดการผลิตที่เหมาะสม เท่ากับ 1.66 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากสมาชิก โดยพิจารณาถึงปัญหาเกี่ยวกับการมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 81.7 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.9 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.4 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาเกี่ยวกับการมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง เท่ากับ 1.76 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากสมาชิก โดยพิจารณาถึงปัญหาเกี่ยวกับการนำเงินไปซื้อทรัพย์สินหรือเครื่องใช้ในครัวเรือน พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 79.6 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 15.0 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.4 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาเกี่ยวกับการนำเงินไปซื้อทรัพย์สินหรือเครื่องใช้ในครัวเรือน เท่ากับ 1.74 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรที่เกิดจากสมาชิก โดยพิจารณาถึงปัญหาเกี่ยวกับการไม่ทราบกำหนดวันเวลาในการชำระหนี้ พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 55.9 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.3 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.8 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาเกี่ยวกับการไม่ทราบกำหนดวันเวลาในการชำระหนี้ เท่ากับ 1.45 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากสมาชิก โดยพิจารณาถึงปัญหาเกี่ยวกับการทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 72.0 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 17.2 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.8 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาเกี่ยวกับการทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด เท่ากับ 1.61 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากสมาชิก โดยพิจารณาถึงปัญหาเกี่ยวกับการมีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 73.1 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 17.2 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.7 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาเกี่ยวกับการมีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง เท่ากับ 1.63 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมเฉลี่ยของปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ พบว่า มีค่าเท่ากับ 1.63 ซึ่งแปลผลได้ว่า เป็นปัญหามาก (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.17 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของปัญหา อุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เกิด จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

ลักษณะข้อมูล	ระดับปัญหา				จำนวนรวม(๓) (93= 100%)				
	เป็นปัญหามาก		ไม่เป็นปัญหา						
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ					
เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ									
พูดกับสมาชิกไม่สุภาพ	19	20.4	54	58.1	20	21.5	0.98	เป็นปัญหาน้อย	93
บริการรับชำระหนี้ล่าช้า	51	54.8	33	35.5	9	9.7	1.45	เป็นปัญหามาก	93
ไม่ให้ความร่วมมือดูแลสมาชิก อย่างต่อเนื่อง	35	37.6	36	38.7	22	23.7	1.14	เป็นปัญหาน้อย	93
ไม่มีความรู้ในเรื่องสินเชื่อ	50	53.8	27	29.0	16	17.2	1.37	เป็นปัญหามาก	93
ไม่มีหนังสือแจ้งให้สมาชิกไปชำระหนี้	45	48.4	28	30.1	20	21.5	1.27	เป็นปัญหาน้อย	93
ไม่ออกติดตามชำระหนี้	49	52.7	29	31.2	15	16.1	1.37	เป็นปัญหามาก	93
มีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุ่งยาก	52	55.9	29	31.2	12	12.9	1.43	เป็นปัญหามาก	93
	เฉลี่ย				1.29	เป็นปัญหาน้อย			

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ โดยพิจารณาถึงปัญหาการพูดจากับสมาชิกไม่สุภาพ พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 58.1 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 21.5 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.4 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาการพูดจากับสมาชิกไม่สุภาพ เท่ากับ 0.98 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหาน้อย

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ โดยพิจารณาถึงปัญหาการบริการรับชำระหนี้ล่าช้า พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 54.8 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 35.5 และผู้ที่เห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.7 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาการบริการรับชำระหนี้ล่าช้า เท่ากับ 1.45 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ โดยพิจารณาถึงปัญหาการไม่ให้ความร่วมมือดูแลสมาชิกอย่างต่อเนื่อง พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 38.7 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 37.6 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.7 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาการไม่ให้ความร่วมมือดูแลสมาชิกอย่างต่อเนื่อง เท่ากับ 1.14 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหาน้อย

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ โดยพิจารณาถึงปัญหาการไม่มีความรู้ในเรื่องสินเชื่อของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 29.0 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.2 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาการไม่มีความรู้ในเรื่องสินเชื่อของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ เท่ากับ 1.37 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ โดยพิจารณาถึงปัญหาการไม่มีหนังสือแจ้งให้สมาชิกไปชำระหนี้ พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 48.4 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 30.1 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.5 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาการไม่มีหนังสือแจ้งให้สมาชิกไปชำระหนี้ เท่ากับ 1.27 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหาน้อย

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ โดยพิจารณาถึงการไม่ออกติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่

สมาชิกเห็นว่าปัญหาหนัก คิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 31.2 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.1 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาการมีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุ่งยาก เท่ากับ 1.37 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหาหนัก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ โดยพิจารณาถึงปัญหาการมีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุ่งยาก พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกเห็นว่าปัญหาหนัก คิดเป็นร้อยละ 55.9 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 31.2 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.9 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาการมีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุ่งยาก เท่ากับ 1.43 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหาหนัก

แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมเฉลี่ยของปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ พบว่า มีค่าเท่ากับ 1.29 ซึ่งแปลผลได้ว่า เป็นปัญหาน้อย (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.18 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความถี่ของปัญหา อุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เกิด จากภาวะการผลิตและจำหน่าย

ลักษณะข้อมูล	ระดับปัญหา						จำนวน รวม(น) (93= 100%)		
	เป็นปัญหามาก		เป็นปัญหาน้อย		ไม่เป็นปัญหา				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย									
- การผลิต การจำหน่าย ได้รับ	78	83.9	10	10.8	5	5.3	1.78	เป็นปัญหามาก	93
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติ									
- ต้นทุนการผลิต การจำหน่ายมีราคาสูง-- มี	80	86.0	10	10.8	3	3.2	1.83	เป็นปัญหามาก	93
คู่แข่งทางการตลาดทำให้ขายได้	63	67.7	22	23.7	8	8.6	1.59	เป็นปัญหามาก	93
ในราคาต่ำ									
- ขาดความรู้และประสบการณ์ทำให้	61	65.6	21	22.6	11	11.8	1.54	เป็นปัญหามาก	93
ถูกเอารัดเอาเปรียบ									
- ราคาผลผลิตตกต่ำ	76	81.7	13	14.0	4	4.3	1.77	เป็นปัญหามาก	93
- มีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน	61	65.6	21	22.6	11	11.8	1.54	เป็นปัญหามาก	93
- ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต	60	64.5	23	24.7	10	10.8	1.54	เป็นปัญหามาก	93
เฉลี่ย							1.66	เป็นปัญหามาก	

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย โดยพิจารณาถึงปัญหาการผลิต การจำหน่ายที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 83.9 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 10.8 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.3 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาการผลิต การจำหน่ายที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เท่ากับ 1.78 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย โดยพิจารณาถึงปัญหาด้านทุนการผลิต การจำหน่ายมีราคาสูง พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 86.0 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 10.8 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.2 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาด้านทุนการผลิต การจำหน่ายมีราคาสูง เท่ากับ 1.83 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย โดยพิจารณาถึงปัญหามีคู่แข่งทางการตลาดทำให้ขายได้ในราคาต่ำ พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 67.7 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 23.7 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.6 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหามีคู่แข่งทางการตลาดทำให้ขายได้ในราคาต่ำ เท่ากับ 1.59 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย โดยพิจารณาถึงปัญหาขาดความรู้และประสบการณ์ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 65.6 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 22.6 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.8 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหา ขาดความรู้และประสบการณ์ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ เท่ากับ 1.54 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย โดยพิจารณาถึงปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่าเป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 81.7 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 14.0 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.3 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ เท่ากับ 1.77 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย โดยพิจารณาถึงปัญหามีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่า เป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 65.6 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 22.6 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.8 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหามีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน เท่ากับ 1.54 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย โดยพิจารณาถึงปัญหาไม่มีผู้ซื้อผลผลิต พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่า เป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 64.5 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 24.7 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.8 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาไม่มีผู้ซื้อผลผลิต เท่ากับ 1.54 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมเฉลี่ยของปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เกิดจากภาวะการผลิตและการจำหน่าย พบว่า มีค่าเท่ากับ 1.66 ซึ่งแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.19 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของปัญหา อุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางสวนกลาง จำกัด ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ

ลักษณะข้อมูล	ระดับปัญหา				จำนวน รวม(ก) (93= 100%)				
	เป็นปัญหามาก		ไม่เป็นปัญหา						
	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย					
เกิดจากสาเหตุอื่นๆ									
- สถานที่ชำระหนี้ตั้งอยู่ไกล	61	65.6	21	22.6	11	11.8	1.54	เป็นปัญหามาก	93
- ไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ ทำให้ไม่มีเงินไปชำระหนี้	52	55.9	30	33.3	11	11.8	1.44	เป็นปัญหามาก	93
- ขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด	56	60.2	21	22.6	16	17.2	1.43	เป็นปัญหามาก	93
- การคมนาคมไปสหกรณ์ไม่สะดวก	40	43.0	31	33.3	22	23.7	1.19	เป็นปัญหาน้อย	93
	เฉลี่ย						1.40	เป็นปัญหามาก	

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ โดยพิจารณาถึงปัญหาสถานที่ชำระหนี้ตั้งอยู่ไกล พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่า เป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 65.6 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 22.6 และเห็นว่า เป็นไม่ปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.8 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาสถานที่ชำระหนี้ตั้งอยู่ไกล เท่ากับ 1.54 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ โดยพิจารณาถึงปัญหาไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ ทำให้ไม่มีเงินไปชำระหนี้ พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่า เป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 55.9 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.3 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.8 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ ทำให้ไม่มีเงินไปชำระหนี้ เท่ากับ 1.44 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ โดยพิจารณาถึงปัญหาขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด ทำให้ไม่สามารถไปชำระหนี้ได้ทันกำหนด พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่า เป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 60.2 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 22.6 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.2 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด เท่ากับ 1.43 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ โดยพิจารณาถึงปัญหาการคมนาคมไปสหกรณ์ไม่สะดวก ทำให้ไม่ไปชำระหนี้ พบว่า ส่วนใหญ่ สมาชิกเห็นว่า เป็นปัญหามาก คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมา เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.3 และเห็นว่าไม่เป็นปัญหา เป็นจำนวนที่มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.7 โดยมีค่าเฉลี่ยของปัญหาการคมนาคมไปสหกรณ์ไม่สะดวก ทำให้ไม่ไปชำระหนี้ เท่ากับ 1.19 ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าเป็นปัญหาน้อย

แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมเฉลี่ยของปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ พบว่า มีค่าเท่ากับ 1.40 ซึ่งแปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก (ตารางที่ 4.19)

**ตอนที่ 3.2 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
เขาสวน กวาง จำกัด**

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระ ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ดังนี้

3.1.1 เกิดจากสมาชิกสหกรณ์

สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระได้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 ดังนี้

- 1) สหกรณ์ควรมีการสร้างอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกเพิ่มขึ้นจากการทำการเกษตร มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9
- 2) สหกรณ์ควรรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกในราคาที่เท่ากับพ่อค้าหรือมากกว่าโดยไม่เอารัดเอาเปรียบสมาชิก มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8
- 3) สหกรณ์ควรมีบริการส่งเสริมอาชีพ เพื่อให้ความรู้ในด้านการเกษตรที่ถูกต้องเพื่อเพิ่มผลผลิตของสมาชิกให้สูงขึ้นและมีรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้ตามกำหนด มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7
- 4) สหกรณ์ควรมีหนังสือแจ้งเตือนรวมทั้งหนังสือประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ และหนี้สิน แก่สมาชิกผู้ที่มีหนี้ค้างชำระ ผู้ค้าประกัน ประธานกลุ่ม-เลขานุการกลุ่ม เป็นระยะๆ เพื่อให้ได้รับรู้ข่าวสาร ให้ความร่วมมือ และชำระหนี้ตามกำหนดระยะเวลา มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5
- 5) สหกรณ์ควรมีหนังสือแจ้งสมาชิกผู้ไปทำงานต่างจังหวัด สามี/ภรรยา ญาติ ผู้ค้าประกัน ประธานกลุ่ม-เลขานุการกลุ่ม เพื่อติดต่อให้สมาชิกได้รับรู้รับทราบเกี่ยวกับหนี้สินที่มีอยู่กับสหกรณ์และได้ติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์ในที่สุด มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4
- 6) สหกรณ์ควรส่งเสริมให้สมาชิกมีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การทำการเกษตรโดยไม่ใช้สารเคมี และมีการออมเงินอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่นำไปใช้ประโยชน์ภายในครอบครัวและชำระหนี้คืนแก่สหกรณ์ มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2

3.1.2 เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระได้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 ดังนี้

- 1) เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรออกติดตามเร่งรัดหนี้จากสมาชิกอย่างจริงจังและ

ต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วง 2-3 เดือนสุดท้าย ก่อนปีคบัญชี มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3

2) เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรมีการปรับปรุงการให้บริการแก่สมาชิกอย่างรวดเร็วและมีการลดขั้นตอนการให้เงินกู้เพื่อที่จะสามารถบริการสมาชิกได้อย่างรวดเร็ว และประทับใจ มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

3) เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรออกติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิกทุกครั้ง เพื่อให้ความรู้ในการใช้เงินเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์นอกวง และมีการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

3.1.3 เกิดจากภาวะการผลิตและการจำหน่าย

สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระได้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 47.3 ดังนี้

1) สหกรณ์ควรออกสำรวจความเสียหายของสมาชิกอย่างรวดเร็วเมื่อสมาชิกประสบภัยธรรมชาติ พร้อมให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น และให้ความช่วยเหลือด้านสินเชื่อแก่สมาชิก เช่น การลดดอกเบี้ย การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หรือการยกหนี้ให้เมื่อสมาชิกเสียชีวิต เป็นต้น มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0

2) สหกรณ์ควรมีการจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีความจำเป็น และตรงกับความต้องการของสมาชิกมาจำหน่ายให้ทันกับความต้องการ มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

3) สหกรณ์ควรประชุมชี้แจงให้ความรู้แก่สมาชิกในด้านการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวมซื้อ ธุรกิจรวมขาย เพื่อให้มีความเข้าใจในธุรกิจต่างๆ ของสหกรณ์และเห็นความสำคัญในการที่จะเชื่อมโยงธุรกิจต่างๆ มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7

3.1.4 เกิดจากสาเหตุอื่นๆ

สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระได้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 ดังนี้

1) สหกรณ์ควรมีบริการรับชำระหนี้จากสมาชิกถึงกลุ่ม มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9

2) สหกรณ์ควรมีบริการรถขนส่งผลผลิตจากกลุ่มไปยังสหกรณ์สำหรับสมาชิกที่มีความต้องการขายผลผลิตให้สหกรณ์ มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8

3) สหกรณ์ควรรับชำระหนี้จากสมาชิกเป็นผลผลิตหรือรับจำหน่ายผลผลิตเพื่อชำระหนี้ มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5

ตอนที่ 4 การประชุมระดมความคิดในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของ สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาจากคณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานและเกี่ยวข้องกับกรดำเนินการค้ำเงินสินเชื่อ โดยผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการระดมความคิด (Brainstorming) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงจากการปฏิบัติในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระ ซึ่งมีหัวข้อในการประชุมระดมความคิดเกี่ยวกับการหาแนวทางแก้ไขในประเด็นปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระ คือ

1. ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากสมาชิก ได้แก่

- 1) ปัญหาการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ไม่ได้ราคาที่ดีเท่ากับการลงทุน
- 2) ปัญหาที่สมาชิกต้องนำเงินที่มีไปชำระหนี้เงินกู้แหล่งอื่นก่อน
- 3) ปัญหาเกี่ยวกับการขาดการวางแผนการจัดการผลิตที่เหมาะสม
- 4) ปัญหาเกี่ยวกับการมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง
- 5) ปัญหาเกี่ยวกับการนำเงินไปซื้อทรัพย์สินหรือเครื่องใช้ในครัวเรือน
- 6) ปัญหาเกี่ยวกับการไม่ทราบกำหนดวันเวลาในการชำระหนี้
- 7) ปัญหาเกี่ยวกับการทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด
- 8) ปัญหาเกี่ยวกับการมีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง

2. ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

- 1) ปัญหาการพูดจากับสมาชิก ไม่สุภาพ
- 2) ปัญหาการบริการรับชำระหนี้ล่าช้า
- 3) ปัญหาการไม่ให้ความร่วมมือดูแลสมาชิกอย่างต่อเนื่อง
- 4) ปัญหาการไม่มีความรู้ในเรื่องสินเชื่อของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ
- 5) ปัญหาการไม่มีหนังสือแจ้งให้สมาชิกไปชำระหนี้
- 6) ปัญหาการไม่ออกติดตามเร่งรัดหนี้
- 7) ปัญหาการมีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุ่งยาก

3. ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย

- 1) ปัญหาการผลิต การจำหน่ายที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ
- 2) ปัญหาต้นทุนการผลิต การจำหน่ายมีราคาสูง
- 3) ปัญหาการมีคู่แข่งทางการตลาดทำให้ขายได้ในราคาต่ำ

- 4) ปัญหาการขาดความรู้และประสบการณ์ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ
 - 5) ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ
 - 6) ปัญหามีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน
 - 7) ปัญหาไม่มีผู้ซื้อผลผลิต
4. ปัญหา อุปสรรคที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ

- 1) ปัญหาสถานที่ชำระหนี้ตั้งอยู่ไกลจากกลุ่ม
- 2) ปัญหาไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ ทำให้ไม่มีเงินไปชำระหนี้
- 3) ปัญหาขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด
- 4) ปัญหาการคมนาคมไปสหกรณ์ไม่สะดวก ทำให้ไม่ไปชำระหนี้

ข้อมูลที่ได้จากการประชุมระดมความคิดจากคณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการหาแนวทางแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระ ที่เป็นมุมมองของบุคคลที่มีส่วนในการปฏิบัติงานธุรกิจสินเชื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

ก่อนที่จะเข้าสู่ประเด็นในการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระ ผู้ศึกษาได้เริ่มคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของคณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ด้วยคำถามว่า “ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์อย่างไร” ซึ่งคำตอบที่ได้ทำให้ทราบว่าประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ เจริญฤติก ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จะมีความรู้ความเข้าใจในธุรกิจสินเชื่อ โดยสามารถที่จะให้ข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ได้ กล่าวคือ การที่สหกรณ์ได้ให้เงินกู้วัสดุสิ่งของแก่สมาชิกเพื่อนำไปใช้จ่ายเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์หรือรายได้ที่นอกเลย โดยสหกรณ์จะได้ประโยชน์ตอบแทนเป็น “ดอกเบี้ย” ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาชำระคืนจากสมาชิกตามที่ได้ตกลงกันไว้ และถ้าจ่ายเป็นเงินกู้ระยะสั้นก็จะมีระยะเวลาชำระคืนไม่เกินหนึ่งฤดูกาลผลิตหรือหนึ่งปี ส่วนเงินกู้ระยะปานกลางจะมีระยะเวลาการชำระคืนไม่เกิน 3 ปี และสำหรับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของคณะกรรมการอื่นๆ รวมทั้งประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม กลับพบว่ายังไม่ทราบในรายละเอียดของการดำเนินธุรกิจสินเชื่อมากนัก โดยบางท่านจะทราบแต่เพียงว่าสหกรณ์มีการจ่ายเงินกู้ 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทระยะสั้นและระยะปานกลาง และยังไม่สามารถให้ความหมายของการดำเนินธุรกิจสินเชื่อและวัตถุประสงค์ได้

สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระ ที่ได้จากการระดมความคิดสามารถแยกเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. แนวทางในการแก้ไขปัญหาลูกผสมของหนี้ค้างชำระที่เกิดจากสมาชิก

เมื่อสอบถามในหัวข้อ “ท่านมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์อย่างไร” แล้ว ขึ้นต่อไป คือ แนวทางในการแก้ไขปัญหาลูกผสมของหนี้ค้างชำระที่เกิดจากสมาชิก ได้แก่ ปัญหาการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ไม่ได้ราคาที่คุ้มค่ากับการลงทุน ซึ่งสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระเห็นว่าเป็นปัญหามาก โดยคณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ได้ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหาคือเป็นแนวทางเดียวกันว่า พ่อค้ายานทุนชอบเอาไร้เอาเปรียบสมาชิกสหกรณ์และเกษตรกร โดยการกำหนดราคา รับซื้อผลผลิตการเกษตรในราคาที่ต่ำซึ่งไม่คุ้มค่ากับการลงทุน และยังมีเอาเปรียบด้านเครื่องจักร จึงทำให้สมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรขายผลผลิตการเกษตรที่ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน จึงเห็นว่า สหกรณ์ควรช่วยเหลือสมาชิกด้วยการจัดหาตลาดที่มีการรับซื้อผลผลิตการเกษตรในราคาที่ดีมา รองรับผลผลิตของสมาชิกเพื่อให้สามารถขายได้ในราคาที่คุ้มค่ากับการลงทุน

จากนั้นผู้ศึกษาได้สอบถามถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาลูกผสมเกี่ยวกับการที่สมาชิกต้องนำเงินที่มีไปชำระหนี้เงินกู้แหล่งอื่นก่อน ทำให้ไม่สามารถมาชำระหนี้คืนแก่สหกรณ์ได้ตามกำหนดระยะเวลา ซึ่งคำตอบที่ได้จากผู้เข้าร่วมประชุมระดมความคิด ทำให้ได้แนวทาง 2 แนวทาง โดยแนวทางที่ 1 ได้เสนอว่า เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรมีการเตือนหนี้ให้สมาชิกทราบถึงกำหนดเวลาที่จะต้องนำเงินไปส่งชำระกับสหกรณ์ก่อนถึงกำหนดประมาณ 2 เดือน และแจ้งเตือนอีกครั้งก่อนถึงกำหนดประมาณ 1 เดือน เพื่อให้สมาชิก ทราบเพื่อเตรียมเงินสำหรับการส่งชำระหนี้ เพื่อที่จะไม่ได้นำเงินไปชำระหนี้เงินกู้แหล่งอื่นก่อน ส่วนแนวทางที่ 2 ได้เสนอว่าประมาณ 1 เดือน ก่อนถึงกำหนดการส่งชำระเงินกู้คืนต่อสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรออกติดตามสมาชิกที่เป็นหนี้เป็นรายบุคคล โดยมีการจัดเตรียมข้อมูลการเป็นหนี้ของสมาชิกแต่ละคนอย่างถูกต้อง มีการจัดทำบันทึกการติดตาม และมีการรายงานผลให้ผู้จัดการเพื่อแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการทราบในรายละเอียดของการปฏิบัติงาน

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการขาดการวางแผนการจัดการผลิตที่เหมาะสม ผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นเสนอว่า ในการแก้ไขปัญหานี้ สหกรณ์ควรจัดจ้างเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรเข้ามาทำหน้าที่ในการแนะนำในการวางแผนการผลิตทางการเกษตรทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ขนาดของพื้นที่ และความสามารถของสมาชิกเพื่อให้สามารถกู้เงินไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการผลิตและสามารถทำการผลิต ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง ผู้เข้าร่วมระดมความคิดเสนอแนวทางในการแก้ไขไว้ 2 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 สหกรณ์ควรส่งเสริมให้สมาชิกมีการจัดทำไร่นาสวนผสม โดยการขุดสระน้ำขนาดเล็กเพื่อเลี้ยงปลา มีการเลี้ยงหมูหรือไก่

บนขอบสระ พร้อมทั้งการปลูกพืชผักสวนครัวรอบๆ สระ เพื่อลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ทำให้มีรายได้เพียงพอที่จะเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตและค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว และแนวทางที่ 2 คือ สหกรณ์ควรจัดอบรมและศึกษาดูงานให้แก่สมาชิกสหกรณ์ได้มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งแนะนำให้มีการนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัว

ผู้ศึกษาได้นำเสนอปัญหาเกี่ยวกับการนำเงินไปซื้อทรัพย์สินหรือเครื่องใช้ในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ มีความเห็นตรงกันว่า เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรออกติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกว่ามีการใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยประมาณ 4-6 สัปดาห์ หลังจากได้รับเงินกู้ไปแล้วให้ดำเนินการออกติดตาม แล้วรายงานให้ผู้จัดการเพื่อแจ้งให้ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการทราบและพิจารณาลงมติหาทางแก้ไขหากพบว่าสมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการไม่ทราบกำหนดวันเวลาในการชำระหนี้ ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมากของสมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระ ผู้เข้าประชุมระดมความคิดเห็นเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ 2 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 สหกรณ์ควรทำหนังสือเตือนให้สมาชิกชำระหนี้ ประมาณ 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 ควรแจ้งเตือนก่อนประมาณ 2 เดือน ก่อนถึงวันครบกำหนดชำระหนี้ และแจ้งเตือนอีกครั้ง ประมาณ 1 เดือนก่อนถึงวันครบกำหนดชำระหนี้ โดยการแจ้งเตือนทั้ง 2 ครั้ง สหกรณ์อาจแจ้งผ่านประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม หรือเจ้าหน้าที่สินเชื่อเป็นผู้นำส่งหนังสือ หรือคณะกรรมการที่เป็นผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้นเป็นผู้นำส่ง ส่วนแนวทางที่ 2 คือ ประมาณ 1 เดือนก่อนถึงกำหนดการส่งชำระเงินกู้คืนต่อสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรออกติดตามสมาชิกที่เป็นหนี้เป็นรายบุคคล โดยมีการจัดเตรียมข้อมูลการเป็นหนี้ของสมาชิกแต่ละคนอย่างถูกต้อง มีการจัดทำบันทึกการติดตาม และมีการรายงานผลให้ผู้จัดการเพื่อแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการทราบในรายละเอียดของการปฏิบัติงาน

ในส่วนของปัญหาเกี่ยวกับการทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด ซึ่งสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระ เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับมาก โดยผู้ศึกษาได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่าสมาชิกสหกรณ์บางคนหลังจากสิ้นภารกิจในการทำมาแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการปักดำเสร็จสิ้นหรือการเก็บเกี่ยวเกี่ยวกับเสร็จสิ้น ก็จะเข้าไปทำงานที่กรุงเทพฯหรือต่างจังหวัด ทำให้ไม่สามารถมาชำระหนี้กับสหกรณ์ได้ตามกำหนดระยะเวลา อีกทั้งสหกรณ์ก็ไม่สามารถติดต่อกับสมาชิกเหล่านี้ได้ ซึ่งผู้เข้าประชุมระดมความคิดเห็นเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ว่า สหกรณ์ควรทำหนังสือแจ้งเตือนการส่งชำระหนี้เป็น 3 ฉบับ เพื่อส่งให้แก่ครอบครัวของสมาชิกที่เป็นหนี้ 1 ฉบับ เพื่อเป็นข้อมูลแจ้งให้สมาชิกที่เป็นหนี้ทราบ

เมื่อมีการติดต่อกัน ส่งให้ผู้ค้าประกัน กรณีที่มีการใช้คนค้าประกัน 1 ฉบับ เพื่อเป็นการเตือนให้ผู้ค้าประกันทราบในรายละเอียดข้อมูลของผู้ที่ไปค้าประกัน และส่งให้ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม อีก 1 ฉบับ เพื่อเป็นข้อมูลในการติดตามหนี้ โดยหนังสือที่จัดส่งควรเน้นย้ำให้มีการลงลายมือชื่อในการรับหนังสือไว้เป็นหลักฐาน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยการกล่าวอ้างว่าไม่ทราบในรายละเอียดการส่งชำระหนี้

ผู้ศึกษาได้นำเสนอปัญหาเกี่ยวกับการมีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูงของสมาชิก สหกรณ์ที่มีหนี้ค้ำชำระแก่ผู้เข้าร่วมระดมความคิด ซึ่งได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ว่า สหกรณ์ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำการเกษตรที่จำเป็น มีคุณภาพและราคาที่เป็นธรรมมาจำหน่ายแก่สมาชิก ไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ รถไถนาเดินตาม ยากำจัดศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์ หัวอาหารสัตว์ ฯลฯ เพื่อลดต้นทุนในการผลิตแก่สมาชิก

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของหนี้ค้ำชำระที่เกิดจากการให้บริการของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

เมื่อสอบถามถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของหนี้ค้ำชำระที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ได้แก่ ปัญหาการพูดจากับสมาชิกไม่สุภาพ ซึ่งสมาชิกที่มีหนี้ค้ำชำระเห็นว่า เป็นปัญหาน้อย โดยคณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ได้ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหาคือเป็นแนวทางเดียวกันว่า สหกรณ์ควรส่งเสริม สนับสนุน ให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อได้รับความรู้ด้านการให้บริการและการพูดจาเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย หรือศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ในเขตพื้นที่ เพื่อนำความรู้ด้านการบริการและการพูดมาใช้ในการปฏิบัติงานแก่สมาชิกอย่างประทับใจ

สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริการรับชำระหนี้ล่าช้า ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก ผู้เข้าร่วมระดมความคิด ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ว่า ผู้จัดการควรชักชวนในการให้บริการแก่สมาชิกกับเจ้าหน้าที่สินเชื่อว่า เมื่อมีสมาชิกเข้ามาติดต่อเพื่อขอรับชำระหนี้ ให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อเข้าไปพูดจาทักทายกับสมาชิกก่อนเพื่อสอบถามในรายละเอียดของการมาชำระหนี้ เงินกู้ ถึงแม้ว่าในขณะที่นั้นเจ้าหน้าที่สินเชื่อยังมีงานที่ได้ทำค้างเอาไว้ ก็ควรหยุดงานนั้นแล้วเข้ามาสอบถามสมาชิกก่อน เพื่อให้สมาชิกเกิดความประทับใจในการให้บริการ ทั้งนี้รวมถึงการพูดจาทักทายที่เป็นมิตรด้วย

ผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นในการแก้ไขปัญหาคือเกี่ยวกับการไม่ให้ความร่วมมือดูแลสมาชิกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัญหาในระดับน้อย โดยคณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ได้ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ว่า โดยปกติแล้ว

เจ้าหน้าที่สินเชื่อจะให้บริการแก่สมาชิกทุกคนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เข้ามาติดต่อจนเสร็จภารกิจ แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้มีการปรับปรุงในการให้ความร่วมมือดูแลสมาชิกอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรสอดส่องดูแลสมาชิกทุกคนที่เข้ามาติดต่อ มีการทักทายอย่างสุภาพและเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใสในการให้บริการอย่างจริงใจ เพื่อให้สมาชิกมีความรู้สึกที่ดีเมื่อได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

สำหรับแนวทางในการจัดระบบข้อมูลให้บริการในเรื่องสินเชื่อของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก โดยผู้เข้าประชุมระดมความคิด ได้ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ที่เป็นทิศทางในแนวเดียวกัน กล่าวคือ สหกรณ์ควรส่งเสริม สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อได้รับความรู้ด้านสินเชื่อเพิ่มเติมเพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยการส่งเจ้าหน้าที่สินเชื่อไปเข้ารับการอบรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์ด้านการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) หรือสถาบันอุดมศึกษาแห่งประทศไทย เป็นต้น เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการปฏิบัติงานในสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เมื่อพิจารณาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการไม่มีหนังสือแจ้งให้สมาชิกไปชำระหนี้ ซึ่งเป็นปัญหาในระดับน้อยนั้น ผู้ศึกษาได้ชี้แจงถึงประโยชน์ของหนังสือแจ้งให้สมาชิกไปชำระหนี้ว่าจะทำให้สมาชิกผู้ที่เป็นหนี้ได้เข้าใจถึงคั้งเงิน และดอกเบี้ย ที่ถึงกำหนดชำระว่ามีจำนวนเท่าใด เพื่อที่จะได้เตรียมเงินที่จะชำระหนี้คืนแก่สหกรณ์ตามระยะเวลา อันเป็นการเตือนให้สมาชิกทราบในรายละเอียดหนี้ล่วงหน้า ซึ่งเป็นสิ่งที่สหกรณ์ต้องดำเนินการจัดทำหนังสือแจ้งให้สมาชิกทราบ โดยผู้เข้าประชุมระดมความคิด ได้ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ว่า ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อควรประชุมเพื่อหารือกันว่าการทำหนังสือเตือนหนี้ของสหกรณ์นั้นควรจะทำกี่ครั้ง ควรจะทำในช่วงเวลาใด เนื้อหาในหนังสือควรจะเป็นอย่างไร และนอกจากจะแจ้งหนังสือให้สมาชิก ทราบแล้ว ควรจะแจ้งให้ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม หรือผู้ค้ำประกันทราบด้วยหรือไม่ โดยเมื่อได้ข้อสรุปแล้วก็ให้ทำหนังสือแจ้งให้สมาชิกและหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อที่สมาชิกจะได้ชำระหนี้ตามกำหนดระยะเวลา

ผู้ศึกษาได้นำเสนอปัญหาการไม่ออกติดตามชำระหนี้ ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก แก่คณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ที่เข้าประชุมระดมความคิด เพื่อให้แนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ โดยสรุปได้ว่า ในการออกติดตามหนี้จากสมาชิก เพื่อให้ชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์ภายในกำหนดระยะเวลานั้น ต้องกระทำในหลายๆ ทาง ทั้งการติดตามชำระหนี้โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อ โดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบในพื้นที่ โดยประธานกลุ่ม

เลขานุการกลุ่ม หรือโดยผู้ค้าประกัน ทั้งนี้สหกรณ์ควรจัดทำรายละเอียดการเป็นหนี้ของสมาชิกรายนั้นๆ เป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่จะไปติดตามหนี้ด้วย

ในส่วนของแนวทางในการแก้ไขปัญหาการมีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุ่งยาก ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก โดยผู้ศึกษาได้สอบถามจากผู้เข้าประชุมระดมความคิดในขั้นตอนการให้สินเชื่อของสหกรณ์ว่ามีขั้นตอนอะไรบ้าง ซึ่งผลที่ได้รับทำให้ทราบว่าขั้นตอนการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด มี 8 ขั้นตอน ได้แก่ การติดต่อขอรับทราบรายละเอียดการกู้เงินจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ การจัดทำคำขอกู้เงิน การจำนองเพื่อการค้ำประกัน การตรวจสอบหลักประกันจำนอง การวิเคราะห์เงินกู้ การแจ้งให้สมาชิกรับเงินกู้ การให้การศึกษาอบรมก่อนรับเงินกู้ และการให้เงินกู้ ซึ่งเมื่อสอบถามถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาของขั้นตอนการให้สินเชื่อแล้ว ผู้เข้าประชุมระดมความคิด ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าขั้นตอนการให้สินเชื่อของสหกรณ์ในปัจจุบันก็เป็นขั้นตอนที่ไม่ได้ยุ่งยากอะไร และใช้เวลาไม่นานสมาชิกก็จะได้รับเงินกู้ในเวลาไม่เกิน 15 วัน หลังจากได้จัดทำคำขอกู้ อย่างไรก็ตามสหกรณ์ก็ไม่สามารถที่จะลดขั้นตอนการให้สินเชื่อได้ แต่สามารถลดระยะเวลาการให้เงินกู้จาก 15 วันหลังจากจัดทำคำขอกู้แล้ว ได้รับเงินให้ลงเหลือ 10-12 วัน ได้ ซึ่งก็จะทำให้สมาชิกมีความพึงพอใจในการให้บริการสินเชื่อจากสหกรณ์มากขึ้น

3. แนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของหนี้ค้างชำระที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย

ผู้ศึกษาได้สอบถามถึง แนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของหนี้ค้างชำระที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย ได้แก่ ปัญหาการผลิต การจำหน่ายที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ซึ่งสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับมาก โดยคณะกรรมการดำเนินการประสานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ได้ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เป็นแนวทางเดียวกันว่า สหกรณ์ควรดำเนินการช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบภัยพิบัติและไม่สามารถชำระหนี้กับสหกรณ์ได้ โดยการแจ้งให้สมาชิกได้เข้ามาปรับปรุง โครงสร้างหนี้เพื่อขยายระยะเวลาการส่งชำระหนี้ออกไป รวมทั้งการหยุดชำระการส่งต้นเงินและดอกเบี้ยใน 1 ปีแรก สำหรับสมาชิกที่ประสบความเสียหายอย่างหนัก ตลอดจนสหกรณ์ควรให้เงินกู้แก่สมาชิกเพื่อไปเป็นทุนในการฟื้นฟูอาชีพแบบปลอดดอกเบี้ยหรือดอกเบี้ยต่ำ เพื่อก่อให้เกิดรายได้และนำไปใช้จ่ายในครอบครัว พร้อมทั้งส่งชำระหนี้คืนกับสหกรณ์

สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหาต้นทุนการผลิต การจำหน่ายมีราคาสูงซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก นั้น ผู้เข้าประชุมระดมความคิด ได้ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ว่า สหกรณ์ควรสำรวจความต้องการของสมาชิกเกี่ยวกับความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช และ

อื่นๆ แล้ว ไปดำเนินการจัดซื้อสิ่งของต่างๆ ที่มีคุณภาพและราคาที่ไม่แพง มาจำหน่ายให้กับสมาชิกตามความต้องการ

ผู้ศึกษาได้สอบถามผู้เข้าร่วมระดมความคิดถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาคามีคู่แข่งทางการตลาดทำให้ขายได้ในราคาต่ำ ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก โดยผู้เข้าร่วมระดมความคิดได้ให้แนวทางในการแก้ไขที่เป็นแนวทางเดียวกันว่า สหกรณ์ควรทำหน้าที่เป็นผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรจากสมาชิกทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นข้าวเปลือก มันสำปะหลัง และอ้อย โดยมี การกำหนดราคารับซื้อที่เท่าเทียมกับพ่อค้า มีการหักเปอร์เซ็นต์ความชื้นที่ไม่สูงมากนัก มีการชั่งที่ถูกต้อง ไม่เอาเปรียบสมาชิก มีการออกบริการรับซื้อผลผลิตยังบ้านของสมาชิก รวมทั้งสหกรณ์ควรประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบ โดยทั่วกันถึงการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิก เพื่อให้สมาชิกรู้ เข้าใจ และนำผลผลิตมาขายให้กับสหกรณ์เพื่อให้ได้ราคาที่เป็นธรรมและไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาการขาดความรู้และประสบการณ์ในการขายผลผลิตทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้า ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก เมื่อผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นนี้กับผู้เข้าร่วมระดมความคิด ซึ่งหลายๆ ท่าน ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าพ่อค้ามีวิธีการเอารัดเอาเปรียบเกษตรกรหลากหลายวิธี เช่น การใช้ตราชั่งชนิดแบนเพื่อการชั่งข้าวเปลือกซึ่งตราชั่งชนิดนี้สามารถชั่งข้าวได้ครั้งละประมาณ 2 กระสอบ เมื่อเกษตรกรเอาข้าวไปชั่ง สมมติว่าได้น้ำหนัก 164 กิโลกรัม พ่อค้าก็จะพูดว่า 164 กิโลกรัม แต่เมื่อจดบันทึกการชั่งน้ำหนักก็จะจดเป็น 146 กิโลกรัม และเมื่อชั่งไปหลายๆ ครั้ง โดยที่เกษตรกรที่นำข้าวไปขายไม่มีการจดบันทึก ก็ไม่สามารถจะจำได้ และจะถูกพ่อค้าที่รับซื้อข้าวเปลือกคดโกงไป หรือการชั่งโดยใช้เครื่องชั่งขนาดใหญ่ที่บริเวณรับซื้อข้าวของพ่อค้าที่สามารถชั่งข้าวได้เป็นรถ ก็ยังถูกคดโกงจากพ่อค้าได้ไปครั้งละหลายๆ ซึ่งตราชั่งขนาดใหญ่จะเป็นลักษณะการชั่งโดยการเลื่อนเหล็กที่แสดงการวัดน้ำหนักของแต่ละคำ โดยเหล็กจะมีหลักหน่วยกิโลกรัม หลักสิบกิโลกรัม หลักร้อยกิโลกรัม และหลักพันกิโลกรัม(ตัน) ซึ่งเมื่อมีการนำผลผลิตการเกษตรมาจำหน่าย ก็จะมีการชั่งน้ำหนัก โดยการเลื่อนเหล็กในแต่ละหลักจนกว่าตัววัดน้ำหนักจะตรงกันแล้วจึงจะเอาแผ่นกระดาษไปจดบันทึก ซึ่งพ่อค้าจะเอาเปรียบ โดยการเลื่อนเหล็กให้น้อยกว่าน้ำหนักที่ชั่งได้ ทำให้เกษตรกรได้รับเงินจากการขายผลผลิตที่น้อยกว่าความเป็นจริง และหลังจากที่ผู้เข้าร่วมระดมความคิด ได้บอกถึงวิธีการเอาเปรียบในการรับซื้อผลผลิต การเกษตรของพ่อค้าแล้ว ก็ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขว่าสหกรณ์ควรทำการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับสมาชิกเพื่อให้ทราบถึงเทคนิคในการเอาเปรียบของพ่อค้า และเห็นความสำคัญของสหกรณ์ที่มีการรับซื้อผลผลิตการเกษตรที่ไม่เอาเปรียบสมาชิกและมีการตั้งราคาที่เป็นธรรม เพื่อจะได้นำผลผลิตมาจำหน่ายแก่สหกรณ์ต่อไป

ในส่วนของปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาการมีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน และปัญหาไม่มีผู้ซื้อผลผลิต ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมากเช่นกันนั้น คณะกรรมการดำเนินการ ประชานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ได้ให้แนวทางในการแก้ไข ปัญหาเช่นเดียวกับปัญหาการมีคู่แข่งทางการตลาดทำให้ขายได้ในราคาต่ำ กล่าวคือ สหกรณ์ต้องทำหน้าที่เป็นผู้รับซื้อผลผลิตการเกษตรที่ไม้อาเปรียบสมาชิก มีการกำหนดราคาที่เป็นธรรม และมีการให้บริการที่ประทับใจแก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกรับผลผลิตมาจำหน่ายแก่สหกรณ์

4. ปัญหา อุปสรรคที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ

ผู้ศึกษาได้สอบถามถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของหนี้ค้างชำระที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ ได้แก่ ปัญหาสถานที่ชำระหนี้ตั้งอยู่ไกลจากที่ทำกิน ซึ่งสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับมาก โดยคณะกรรมการดำเนินการ ประชานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ได้ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เป็นแนวทางเดียวกันว่า สหกรณ์ควรให้บริการสมาชิก โดยการออกรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกถึง ไร่ นา หรือ ที่กลุ่มสมาชิก โดยมี กระสอบสำหรับบรรจุข้าว ไปให้สมาชิก มีการนำเครื่องชั่ง ไปชั่งที่กลุ่ม มีการจ่ายเงินที่กลุ่ม โดยไม่มีการหักชำระหนี้สำหรับผู้ที่มีหนี้เงินกู้กับสหกรณ์ พร้อมทั้งนำรถของสหกรณ์ไปขนผลผลิตการเกษตร ซึ่งจะทำให้สมาชิกเห็นความสำคัญของสหกรณ์

สำหรับปัญหาสมาชิกไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ ทำให้ไม่มีเงินไปชำระหนี้ ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก ผู้เข้าร่วมระดมความคิด เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา เช่นเดียวกับปัญหาสถานที่ชำระหนี้ตั้งอยู่ไกลจากที่ทำกิน กล่าวคือสหกรณ์ควรมีบริการรถสำหรับขนส่งผลผลิตจาก ไร่ นา หรือ บ้านสมาชิกมาจำหน่ายที่สหกรณ์ โดยสหกรณ์คิดค่าขนส่งในราคาที่เป็นธรรม ไม่แพงจนเกินไป หรือสหกรณ์ออกรับซื้อผลผลิตที่กลุ่มของสมาชิก ก็จะเป็นการลดต้นทุนของสมาชิกได้

ในส่วนของปัญหาขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก ผู้เข้าร่วมระดมความคิด เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาสหกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบล่วงหน้าก่อนที่ผลผลิตจะออกสู่ตลาดประมาณ 1-2 เดือน ว่าสหกรณ์จะมีการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิก โดยบอกถึงหลักเกณฑ์ในการรับซื้อที่ไม่เอารัดเอาเปรียบสมาชิก หรือไม่มีการหักชำระหนี้สำหรับผู้ที่มีหนี้เงินกู้ ซึ่งสหกรณ์ต้องมีการประชาสัมพันธ์แบบถึงตัวสมาชิกในหลายๆรูปแบบ ทั้งการประชุมกลุ่ม การประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวกลางบ้าน การใช้ประกาศหรือแผ่นปลิว ไปติดไว้ที่ศาลากลางบ้านหรือชุมชน ตลอดจนการให้ประชานกลุ่ม เลขานุการกลุ่มช่วยประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบ ก็จะทำให้สมาชิกได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะเป็นข้อมูลใน

การตัดสินใจนำผลผลิตไปขาย และมีรายได้ที่เพียงพอที่นำไปเป็นค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวและชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์

สำหรับปัญหาการคมนาคมไปสหกรณ์ไม่สะดวก ทำให้ไม่ไปชำระหนี้ ซึ่งเป็นปัญหาในระดับน้อย นั้น ผู้เข้าประชุมระดมความคิดเห็น ได้ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ เช่นเดียวกับปัญหาสถานที่ชำระหนี้ตั้งอยู่ไกลจากที่ทำกิน และปัญหาสมาชิกไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ คือ สหกรณ์ควรออกบริการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกที่กลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการคมนาคม และลดค่าใช้จ่ายของสมาชิก

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาลักษณะ พื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด 2) เพื่อศึกษาสภาพการกู้ยืมเงิน และการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด 3) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ค้างชำระหนี้ต่อสหกรณ์ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จากการศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ลักษณะข้อมูลพื้นฐานบางประการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวน กวาง จำกัด

ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 66.7 อายุเฉลี่ย 52.7 ปี ร้อยละ 89.2 มีการศึกษาใน ระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 77.4 โดยพบว่า เพศกับหนี้ค้างชำระของสมาชิกมีความสัมพันธ์กัน ส่วนอายุและการศึกษากับหนี้ค้างชำระของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กัน โดยมีสมาชิกในครัวเรือน ระหว่าง 4-6 คน มีรายได้เฉลี่ย 78,296.97 บาท มีรายจ่ายเฉลี่ย 64,439.78 บาท โดยมีรายได้สุทธิ เฉลี่ย จำนวน 13,089.89 บาท และมีหนี้สินอื่นๆ ที่ไม่ใช่หนี้สินสหกรณ์เฉลี่ย 38,013.24 บาท

1.2 สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระคืนของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวน กวาง จำกัด

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด มีหนี้เงินกู้ระยะสั้นเฉลี่ย 34,234.15 บาท มีหนี้ระยะปานกลางเฉลี่ย 25,220.17 บาท มีหนี้ทั้งระยะสั้นและระยะปานกลางเฉลี่ย 59,093.96 บาท มีหนี้เงินกู้คงเหลือทั้งหมดที่สมาชิกยังมีอยู่กับสหกรณ์เฉลี่ย 59,093.96 บาท

1.3 ปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวน กวาง จำกัด และข้อเสนอแนะ

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากสมาชิก ด้านการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ไม่ได้ราคาที่สูงเท่ากับการลงทุน อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านสมาชิกต้องนำเงินที่มีไปชำระหนี้เงินกู้แหล่งอื่นก่อน อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านการขาดการวางแผนการจัดการผลิตที่เหมาะสม อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านการมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง อยู่ในระดับเป็นปัญหา ด้านการนำเงินไปซื้อทรัพย์สินหรือเครื่องใช้ในครัวเรือน อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านการไม่ทราบกำหนดวันเวลาในการชำระหนี้ อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านการทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัดของสมาชิก อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านการมีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก และภาพรวมเฉลี่ยของปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์เป็นปัญหามาก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ด้านการบริการรับชำระหนี้ล่าช้า อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านการไม่มีความรู้ในเรื่องสินเชื่อของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านการไม่มีหนังสือแจ้งให้สมาชิกไปชำระหนี้ อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านการ ไม่ออกติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ อยู่ในระดับปัญหามาก และเมื่อพิจารณาในภาพรวมเฉลี่ยของปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อเป็นปัญหามาก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย ด้านผลกระทบจากภัยธรรมชาติ อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านปัญหาต้นทุนการผลิต การจำหน่ายมีราคาสูง อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านคู่แข่งทางการตลาดทำให้ขายได้ในราคาต่ำ อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านการขาดความรู้และประสบการณ์ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านราคาผลผลิตตกต่ำ อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านมีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้าน ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมเฉลี่ยของปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เกิดจากภาวะการผลิตและการจำหน่ายเป็นปัญหามาก

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ ด้านสถานที่ชำระหนี้ตั้งอยู่ไกล อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านการไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ ทำให้ไม่มีเงินไปชำระหนี้ อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก ด้านการขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด ทำให้ไม่สามารถไปชำระหนี้ได้ทันกำหนด อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก

ด้านการคมนาคมไปสहरณ์ไม่สะดวก ทำให้ไม่ไปชำระหนี้ อยู่ในระดับเป็นปัญหา มาก แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมเฉลี่ยของปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ พบว่าเป็นปัญหา มาก

1.4 การประชุมระดมความคิดเห็นในการหาแนวทางแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

คณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่เป็นผู้เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็น ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระ ดังนี้

แนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของหนี้ค้างชำระที่เกิดจากสมาชิก ได้แก่ การแก้ไขปัญหาค่าจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ไม่ได้ราคาที่ดีเท่ากับค่ากับการลงทุน มีแนวทางในการแก้ไขโดยสหกรณ์ควรช่วยเหลือสมาชิก ด้วยการจัดหาตลาดที่มีการรับซื้อผลผลิตการเกษตรในราคาที่สมควรรับผลผลิตของสมาชิกเพื่อให้สามารถขายได้ในราคาที่คุ้มค่ากับการลงทุน แนวทางการแก้ไขปัญหานี้เกี่ยวกับการที่สมาชิกต้องนำเงินที่มีไปชำระหนี้เงินกู้แหล่งอื่นก่อน ทำให้ไม่สามารถมาชำระหนี้คืนแก่สหกรณ์ได้ตามกำหนดระยะเวลา ได้เสนอแนวทาง 2 แนวทาง โดยแนวทางที่ 1 ได้เสนอว่า เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรมีการเตือนหนี้ให้สมาชิกทราบถึงกำหนดเวลาที่จะต้องนำเงินไปส่งชำระกับสหกรณ์ก่อนถึงกำหนดประมาณ 2 เดือน และแจ้งเดือนอีกครั้งก่อนถึงกำหนดประมาณ 1 เดือน เพื่อให้สมาชิก ทราบเพื่อเตรียมเงินสำหรับการส่งชำระหนี้ เพื่อที่จะไม่ได้นำเงินไปชำระหนี้เงินกู้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน ส่วนแนวทางที่ 2 ได้เสนอว่าประมาณ 1 เดือน ก่อนถึงกำหนดการส่งชำระเงินกู้คืนต่อสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรออกติดตามสมาชิกที่เป็นหนี้เป็นรายบุคคล โดยมีการจัดเตรียมข้อมูลการเป็นหนี้ของสมาชิกแต่ละคนอย่างถูกต้อง มีการจัดทำบันทึกการติดตาม และมีการรายงานผลให้ผู้จัดการเพื่อแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการทราบในรายละเอียดของการปฏิบัติงาน แนวทางแก้ไขปัญหานี้เกี่ยวกับการขาดการวางแผนการจัดการผลิตที่เหมาะสม ได้เสนอว่า สหกรณ์ควรจัดจ้างเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรเข้ามาทำหน้าที่ในการแนะนำในการวางแผนการผลิตทางการเกษตรทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ขนาดของพื้นที่ และความสามารถของสมาชิกเพื่อให้สามารถกู้เงิน ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการผลิตและสามารถทำการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์ แนวทางการแก้ไขปัญหานี้เกี่ยวกับการมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงมี 2 แนวทาง คือ สหกรณ์ควรส่งเสริมให้สมาชิกมีการจัดทำไร่นาสวนผสม โดยการขุดสระน้ำขนาดเล็กเพื่อเลี้ยงปลา มีการเลี้ยงหมูหรือไก่บนขอบสระ พร้อมทั้งการปลูกพืชผักสวนครัวรอบๆสระ เพื่อลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ทำให้มีรายได้เพียงพอที่จะเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตและค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว และ

สหกรณ์ควรจัดอบรมและศึกษาดูงาน ให้แก่สมาชิกสหกรณ์ได้มีความรู้ความเข้าใจในแนวทาง
 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งแนะนำให้มีการนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและ
 ครอบครัว แนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการนำเงินไปซื้อทรัพย์สินหรือเครื่องใช้ในครัวเรือน
 ของสมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระ โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อควรออกติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้
 ของสมาชิกว่ามีการใช้เงินถูกต้องตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยประมาณ 4-6 สัปดาห์หลังจาก
 ได้รับเงินกู้ไปแล้วให้ดำเนินการออกติดตาม แล้วรายงานให้ผู้จัดการเพื่อแจ้งให้ที่ประชุม
 คณะกรรมการดำเนินการทราบและพิจารณาลงมติหากพบว่ามีสมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ผิด
 วัตถุประสงค์ แนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการไม่ทราบกำหนดวันเวลาในการชำระหนี้ มี 2
 แนวทาง คือ สหกรณ์ควรทำหนังสือเตือนให้สมาชิกชำระหนี้ ประมาณ 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 ควรแจ้ง
 เตือนก่อนประมาณ 2 เดือน ก่อนถึงวันครบกำหนดชำระหนี้ และแจ้งเตือนอีกครั้ง ประมาณ 1
 เดือนก่อนถึงวันครบกำหนดชำระหนี้ โดยการแจ้งเตือนทั้ง 2 ครั้ง สหกรณ์อาจแจ้งผ่านประธาน
 กลุ่ม เลขานุการกลุ่ม หรือเจ้าหน้าที่สินเชื่อเป็นผู้นำส่งหนังสือ หรือคณะกรรมการที่เป็น
 ผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้นเป็นผู้นำส่ง และประมาณ 1 เดือน ก่อนถึงกำหนดการส่งชำระเงินกู้คืน
 ต่อสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรออกติดตามสมาชิกที่เป็นหนี้เป็นรายบุคคล โดยมีการจัดเตรียม
 ข้อมูลการเป็นหนี้ของสมาชิกแต่ละคนอย่างถูกต้อง มีการจัดทำบันทึกการติดตาม และมีการรายงาน
 ผลให้ผู้จัดการเพื่อแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการทราบในรายละเอียดของการปฏิบัติงาน การ
 แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด คือ สหกรณ์ควรทำหนังสือแจ้งเตือนการส่ง
 ชำระหนี้เป็น 3 ฉบับ เพื่อส่งให้แก่ครอบครัวของสมาชิกที่เป็นหนี้ 1 ฉบับ เพื่อเป็นข้อมูลแจ้งให้
 สมาชิกที่เป็นหนี้ทราบเมื่อมีการติดต่อกัน ส่งให้ผู้ค้าประกัน กรณีที่มีการใช้คนค้าประกัน 1 ฉบับ
 เพื่อเป็นการเตือนให้ผู้ค้าประกันทราบในรายละเอียดข้อมูลของผู้ที่ไปค้าประกัน และส่งให้
 ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม อีก 1 ฉบับ เพื่อเป็นข้อมูลในการติดตามหนี้ โดยหนังสือที่จัดส่งควร
 เน้นย้ำให้มีการลงลายมือชื่อในการรับหนังสือไว้เป็นหลักฐาน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นใน
 อนาคต โดยการกล่าวอ้างว่าไม่ทราบในรายละเอียดการส่งชำระหนี้ และแนวทางในการแก้ไข
 ปัญหาเกี่ยวกับการมีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูงของสมาชิกสหกรณ์ที่มีหนี้ค้างชำระ คือ
 สหกรณ์ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำการเกษตรที่จำเป็น มีคุณภาพและราคาที่เป็น
 ธรรมมาจำหน่ายแก่สมาชิก ไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ รถไถนาเดินตาม ยากำจัดศัตรูพืช
 เมล็ดพันธุ์ หัวอาหารสัตว์ ฯลฯ เพื่อลดต้นทุนในการผลิตแก่สมาชิก

แนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของหนี้ค้างชำระที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ
 ได้แก่ การแก้ไขปัญหาการพูดจากับสมาชิกไม่สุภาพ คือ สหกรณ์ควรส่งเสริม สนับสนุนให้
 เจ้าหน้าที่สินเชื่อได้รับความรู้ด้านการให้บริการและการพูดจาเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย หรือศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ในเขตพื้นที่ เพื่อนำความรู้ด้านการบริการและการพูดมาใช้ในการปฏิบัติงานแก่สมาชิกอย่างประทับใจ แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริการรับชำระหนี้ล่าช้า คือ การที่ ผู้จัดการควรซักซ้อมในการให้บริการแก่สมาชิกกับเจ้าหน้าที่สินเชื่อว่า เมื่อมีสมาชิกเข้ามาติดต่อเพื่อขอรับชำระหนี้ ให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อเข้าไปพุดจาทักทายกับสมาชิกก่อนเพื่อสอบถามในรายละเอียดของการมาชำระหนี้เงินกู้ ถึงแม้ว่าในขณะนั้นเจ้าหน้าที่สินเชื่อยังมีงานที่ได้ทำค้างเอาไว้ ก็ควรหยุดงานนั้นแล้วเข้ามาสอบถามสมาชิกก่อน เพื่อให้สมาชิกเกิดความประทับใจในการให้บริการ ทั้งนี้รวมถึงการพุดจาทักทายที่เป็นมิตรด้วย แนวทางในการแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการไม่ให้ความร่วมมือดูแลสมาชิกอย่างต่อเนื่อง คือเจ้าหน้าที่สินเชื่อควรสอดคล้องดูแลสมาชิกทุกคนที่เข้ามาติดต่อ มีการทักทายอย่างสุภาพและเป็นมิตร ชี้แนะเข้มแข็งใสในการให้บริการอย่างจริงใจ เพื่อให้สมาชิกมีความรู้สึกที่ดีเมื่อได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ แนวทางในการแก้ไขปัญหาการไม่มีความรู้ในเรื่องสินเชื่อของเจ้าหน้าที่ คือ สหกรณ์ควรส่งเสริม สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อได้รับความรู้ด้านสินเชื่อเพิ่มเติมเพื่อจะ ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยการส่งเจ้าหน้าที่สินเชื่อไปเข้ารับการอบรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์ด้านการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) หรือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เป็นต้น เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการปฏิบัติงานในสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป แนวทางในการแก้ไขปัญหาการไม่มีหนังสือแจ้งให้สมาชิกไปชำระหนี้ คือ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อควรประชุมเพื่อหารือกันว่าในการทำหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์นั้น ควรจะทำกี่ครั้ง ควรจะทำในช่วงเวลาใด เนื้อหาในหนังสือควรจะเป็นอย่างไร และนอกจากจะแจ้งหนังสือให้สมาชิก ทราบแล้ว ควรจะแจ้งให้ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม หรือผู้ค้ำประกันทราบด้วยหรือไม่ โดยเมื่อได้ข้อสรุปแล้วก็ให้ทำหนังสือแจ้งให้สมาชิกและหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อให้สมาชิกจะได้ชำระหนี้ตามกำหนดระยะเวลา แนวทางการแก้ไขปัญหาการไม่ออกติดตามชำระหนี้ คือการกระทำในหลายๆ ทาง ทั้งการติดตามชำระหนี้โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อ โดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบในพื้นที่ โดยประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม หรือโดยผู้ค้ำประกัน ทั้งนี้สหกรณ์ควรจัดทำรายละเอียดการเป็นหนี้ของสมาชิกรายนั้นๆ เป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่จะ ไปติดตามหนี้ด้วย แนวทางในการแก้ไขปัญหาการมีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุ่งยาก คือ การลดระยะเวลาการให้เงินกู้จาก 15 วัน หลังจากจัดทำคำขอกู้แล้วได้รับเงินให้ลงเหลือ 10-12 วัน ซึ่งก็จะทำให้สมาชิกมีความพึงพอใจในการให้บริการสินเชื่อจากสหกรณ์มากขึ้น

แนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของหนี้ค้างชำระที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย ได้แก่ ปัญหาการผลิต การจำหน่ายที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ คือ สหกรณ์ควร

ดำเนินการช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบภัยพิบัติและไม่สามารถชำระหนี้กับสหกรณ์ได้ โดยการแจ้งให้สมาชิกได้เข้ามาปรับปรุงโครงสร้างหนี้เพื่อขยายระยะเวลาการส่งชำระหนี้ออกไป รวมทั้งการหยุดชำระการส่งคืนเงินและดอกเบี้ยใน 1 ปีแรก สำหรับสมาชิกที่ประสบความเสียหายอย่างหนัก ตลอดจนสหกรณ์ควรให้เงินกู้แก่สมาชิกเพื่อไปเป็นทุนในการฟื้นฟูอาชีพแบบปลอดดอกเบี้ย หรือ ดอกเบี้ยต่ำ เพื่อก่อให้เกิดรายได้และนำไปใช้จ่ายในครอบครัว พร้อมทั้งส่งชำระหนี้คืนกับสหกรณ์

แนวทางในการแก้ไขปัญหาต้นทุนการผลิต การจำหน่ายมีราคาสูง คือ สหกรณ์ควรสำรวจความต้องการของสมาชิกเกี่ยวกับความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช และอื่นๆ แล้วไปดำเนินการจัดซื้อสิ่งของต่างๆ ที่มีคุณภาพและราคาที่ไม่แพง มาจำหน่ายให้กับสมาชิกตามความต้องการ แนวทางในการแก้ไขปัญหาการมีคู่แข่งทางการตลาดทำให้ขายได้ในราคาต่ำ คือ สหกรณ์ควรทำหน้าที่เป็นผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรจากสมาชิกทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นข้าวเปลือก มันสำปะหลัง และอ้อย โดยมีการกำหนดราคารับซื้อที่เท่าเทียมกับพ่อค้า มีการหักเปอร์เซ็นต์ความชื้นที่ไม่สูงมากนัก มีการชั่งที่ถูกต้อง ไม่เอาเปรียบสมาชิก มีการออกบริการรับซื้อผลผลิตยังบ้านของสมาชิก รวมทั้งสหกรณ์ควรประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบ โดยทั่วกันถึงการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิก เพื่อให้สมาชิกรู้ เข้าใจ และนำผลผลิตมาขายให้กับสหกรณ์เพื่อให้ได้ราคาที่เป็นธรรมและไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ แนวทางในการแก้ไขปัญหาการขาดความรู้และประสบการณ์ในการขายผลผลิตทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้า คือ การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับสมาชิกเพื่อให้ทราบถึงเทคนิคในการเอาเปรียบของพ่อค้า และเห็นความสำคัญของสหกรณ์ที่มีการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่เอาเปรียบสมาชิกและมีการตั้งราคาที่เป็นธรรม เพื่อจะได้้นำผลผลิตมาจำหน่ายแก่สหกรณ์ต่อไป และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขาดความรู้และประสบการณ์ในการขายจำหน่ายที่ไม่แน่นอน และปัญหาไม่มีผู้ซื้อผลผลิต คือ สหกรณ์ควรทำหน้าที่เป็นผู้รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่เอาเปรียบสมาชิก มีการกำหนดราคาที่เป็นธรรม และมีการให้บริการที่ประทับใจแก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกนำผลผลิตมาจำหน่ายแก่สหกรณ์

แนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ ได้แก่ การแก้ไขปัญหาสถานที่ชำระหนี้ตั้งอยู่ไกลจากที่ทำกิน คือ สหกรณ์ควรให้บริการสมาชิกโดยการออกรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกถึงไร่นาหรือที่กลุ่มสมาชิก โดยมีกระสอบสำหรับบรรจุข้าวไปให้สมาชิก มีการนำเครื่องชั่งไปชั่งที่กลุ่ม มีการจ่ายเงินที่กลุ่ม โดยไม่มีการหักชำระหนี้สำหรับผู้ที่มีหนี้เงินกู้กับสหกรณ์ พร้อมทั้งนำรถของสหกรณ์ไปขนผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งจะทำให้สมาชิกเห็นความสำคัญของสหกรณ์ การแก้ไขปัญหาสมาชิกไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ ทำให้ไม่มีเงินไปชำระหนี้ คือ สหกรณ์ควรมีบริการรถสำหรับขนส่งผลผลิตจากไร่นาหรือบ้านสมาชิกมาจำหน่ายที่สหกรณ์ โดยสหกรณ์คิดค่าขนส่งในราคาที่เป็นธรรม ไม่แพงจนเกินไป หรือสหกรณ์ออกรับซื้อผลผลิตที่กลุ่ม

ของสมาชิก ก็จะเป็นการลดต้นทุนของสมาชิกได้ การแก้ไขปัญหาการขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด คือ การมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบล่วงหน้าก่อนที่ผลผลิตจะออกสู่ตลาด ประมาณ 1-2 เดือน ว่าสหกรณ์จะมีการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิก โดยบอกถึงหลักเกณฑ์ในการรับซื้อที่ไม่เอาर्डเอาเปรียบสมาชิก หรือ ไม่มีการหักชำระหนี้สำหรับผู้ที่มีหนี้เงินกู้ ซึ่งสหกรณ์ต้องมีการประชาสัมพันธ์แบบถึงตัวสมาชิกในหลายๆ รูปแบบ ทั้งการประชุมกลุ่ม การประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวกลางบ้าน การใช้ประกาศหรือแผ่นปลิวไปติดไว้ที่ศาลากลางบ้านหรือชุมชน ตลอดจนการให้ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่มช่วยประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกรับทราบ ก็จะทำให้สมาชิกได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจนำผลผลิตไปขายและมีรายได้ที่เพียงพอที่นำไปเป็นค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวและชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์ และการแก้ไขปัญหาการคมนาคมไปสหกรณ์ไม่สะดวก ทำให้ไม่ไปชำระหนี้ คือ สหกรณ์ควรออกบริการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกที่กลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการคมนาคม และลดค่าใช้จ่ายของสมาชิก

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ลักษณะการใช้เงินเชื่อของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่พบว่าส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค ค่าจ้างในการปลูกพืช ค่าซ่อมแซมและปลูกสร้างที่อยู่อาศัย ค่าการศึกษาของบุตร เนื่องจากเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต จึงมีการใช้เงินในลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นจากการกู้ยืมและจากราย ได้จากการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ของครอบครัว การใช้เงินสำหรับการประกอบอาชีพและการเช่าที่ทำกินเพิ่ม เพราะต้องการผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับที่ทำกินมีน้อยขาดความอุดมสมบูรณ์ และมีประสบปัญหาภัยธรรมชาติอยู่เนืองๆ ทำให้ผลผลิตที่จำหน่ายได้ไม่เพียงพอกับกับค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือนและหนี้สินค้างชำระ อาจจะเป็นเนื่องจากการใช้เงินตามความรู้สึกละเลยหรือขาดการวางแผนหรือไม่สอดคล้องกับผลผลิตที่ได้รับจริง ทำให้เกิดความล้มเหลวในการประกอบอาชีพการขาดข้อมูลที่เหมาะสมก่อนการใช้จ่ายเงิน การเลียนแบบเพื่อนบ้านรวมทั้งการขาดความคิดริเริ่มหรือการขาดความรู้ในการประกอบอาชีพที่ดีพอ ตลอดจนการขาดความร่วมมือเพื่อการพึ่งพาตนเองของชุมชนในรูปแบบสหกรณ์อย่างแท้จริง

2.2 ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษา ของสังคม จีระออน(2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษากระบวนการใช้เงินเชื่อของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ประสงค์เป็นสมาชิก ลูกค้า ธ.ก.ส. เพราะต้องการสินเชื่อเป็นสำคัญ วงเงินกู้ยืม 11,000-20,000 บาท และต้องการนำเงิน

ไปใช้จ่ายด้านการเกษตรและชำระหนี้ โดยมีเกษตรกรที่มีหนี้ค้างชำระร้อยละ 28.33 เนื่องจากปฏิสัมพันธ์ ระหว่างหัวหน้ากลุ่มกับลูกค้า ธ.ก.ส. และความช่วยเหลือระหว่างสมาชิกด้วยกันเองมีน้อยเกินไป

2.3 ผลการศึกษาที่พบว่าสาเหตุของหนี้ค้างชำระ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เขาสวนกวาง จำกัด ที่สำคัญ คือ ปัญหาสมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ การเหนียวหนี้ ภัยธรรมชาติ ราคาผลผลิตตกต่ำ นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ซึ่งสาเหตุเหล่านี้สมาชิกจะต้องมีการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อความอยู่รอด มีความร่วมมือและการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนสิ่งของที่จำเป็นระหว่างกัน เพื่อให้เป็นเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเอง มีการใช้แรงงาน วัตถุดิบ ความรู้และเทคโนโลยีของชุมชน ไม่มุ่งเน้นสังคมแบบบริโภคนิยม หรือสิ่งของฟุ่มเฟือย โดยในสหกรณ์ควรมีการถ่ายทอดข้อมูล และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และปรึกษาหารือ เพื่อทำให้เกิดความเป็นปรักแผ่น และมีความสามัคคีกัน ในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระ นอกจากนั้นแล้ว ในส่วนของนโยบายกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรที่ทำให้สมาชิกส่วนหนึ่งหยุดการชำระหนี้ เนื่องจากเข้าใจว่ากองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจะเข้ามาซื้อหนี้จากสหกรณ์ โดยสมาชิกไม่ต้องชำระคืน ทำให้สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งรัฐบาลจะต้องเร่งทำความเข้าใจแก่สมาชิกในนโยบายของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรว่าหลังจากที่กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรซื้อหนี้สมาชิกจากสหกรณ์แล้ว สมาชิกจะต้องเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูอาชีพ แล้วชำระหนี้คืนตามกำหนดระยะเวลา

2.4 ผลการศึกษารั้วนี้สอดคล้องกับการศึกษา ของ เทียนชัย รัตนดิถ (2533 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของเกษตรกร อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า เกษตรกรที่มีปัญหาหนี้ค้างชำระ ส่วนมากมีการใช้เงินที่ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์แห่งเงินกู้ ปัญหาาราคาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาภัยธรรมชาติ และสอดคล้องกับการศึกษาของ กัลยา โควิชญ์ชัย (2535 : 1-65) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในโครงการส่งเสริมการเลี้ยง ไก่เนื้อ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ในช่วงปี พ.ศ.2533 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อในเชิงบวก ได้แก่ รายได้สุทธิจากการเลี้ยง ไก่เนื้อและรายได้สุทธิจากการเกษตรอื่นๆ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อในเชิงลบ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

3. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1 แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น

บทเรียนที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น แสดงให้เห็นว่าการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ยังประสบปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงาน ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการและผู้จัดการของสหกรณ์ ต้องดำเนินการแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

3.1.1 การป้องกันการเกิดปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

- 1) สหกรณ์ควรมีการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกโดยเป็นคนที่มีความสามารถ มีความขยันในการประกอบอาชีพ มีความซื่อสัตย์ และมีความตั้งใจจริงในการประกอบอาชีพ
- 2) สหกรณ์ควรจ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกอย่างเหมาะสม และเพียงพอกับความต้องการของสมาชิกในการนำไปลงทุน เพื่อป้องกันมิให้สมาชิกเป็นหนี้หลายทาง
- 3) สหกรณ์ควรทำการอบรมสมาชิกในวันรับเงินกู้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ โดยมีการดำเนินการอบรมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
- 4) สมาชิกสหกรณ์ควรให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สินเชื่อในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มเพื่อรับฟังคำชี้แจงในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และมีการปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สินเชื่ออย่างเคร่งครัด โดยมีการเสนอแนวคิด ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ รวมทั้งให้ความร่วมมือในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ด้วยความจริงใจและซื่อสัตย์เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สมาชิกรายอื่นๆ
- 5) สมาชิกสหกรณ์ควรนำเงินกู้ที่ได้รับไปใช้ตามวัตถุประสงค์ ของการกู้เงิน แต่ถ้าหากนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์แต่ยังเกี่ยวเนื่องกับการทำการเกษตร ก็ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อทราบเพื่อทำบันทึกต่อท้ายเพื่อแก้ไขวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน เพื่อจะได้นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการพิจารณา
- 6) สมาชิกสหกรณ์ควรมีการออมเงินหลังจากมีรายได้เกิดขึ้น เพื่อจะได้สามารถนำเงินที่ออมไปชำระหนี้กับสหกรณ์ได้
- 7) ในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ของคณะกรรมการเงินกู้ ควรมีการนำหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้เงินกู้มาปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ไม่เห็น

ประโยชน์แก่พวกพ้องของตนเอง โดยมีการพิจารณาให้เป็นไปตามแผนการประกอบอาชีพหรือโครงการของสมาชิกที่เสนอประกอบการขอกู้เงิน

8) สหกรณ์ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดชั้นคุณภาพของสมาชิก เพื่อจะได้นำไปเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้แก่สมาชิก ได้อย่างยุติธรรมและเหมาะสม

9) สหกรณ์ควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจ แก่สมาชิกในเรื่องอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ เพื่อได้พัฒนาตนเองให้เป็นสมาชิกในชั้นคุณภาพที่ดีและเป็นตัวอย่างแก่เพื่อนสมาชิก เพื่อให้เกิดความภักดีต่อสหกรณ์ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความร่วมแรงร่วมใจกัน และมีการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนให้ความร่วมมือกับสหกรณ์ ทำธุรกิจกับสหกรณ์ให้ครบวงจรอย่างสม่ำเสมอ โดยเป็นไปตามเงื่อนไขที่สหกรณ์กำหนด

10) สหกรณ์ควรมีการดำเนินธุรกิจที่ครบวงจร โดยให้แต่ละธุรกิจมีความเชื่อมโยงกัน ทั้งธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวมกันซื้อ ธุรกิจรวมกันขาย การรับฝากเงิน และการส่งเสริมการเกษตร

11) สหกรณ์ควรจ่ายเงินกู้ในรูปวัสดุการเกษตรแก่สมาชิกให้มากขึ้น เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์ อาหารสัตว์ เป็นต้น เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

12) สหกรณ์ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนกลุ่ม ได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ โดยสมาชิกที่จะขอกู้เงินจากสหกรณ์ควรผ่านการพิจารณาจากประชาชนกลุ่มก่อน ซึ่งจะต้องมีใบรับรองด้วย

3.1.2 การแก้ไขปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

1) เมื่อเกิดปัญหานี้ค้างชำระสหกรณ์ควรคัดแยกลูกหนี้ออกเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มสมาชิกที่คาดว่าจะสามารถชำระคืนได้ กลุ่มสมาชิกที่สามารถจะชำระคืนได้บางส่วน และกลุ่มสมาชิกที่คาดว่าจะไม่สามารถชำระคืนได้แล้วพิจารณาหาสาเหตุการค้างชำระหนี้ของสมาชิกแต่ละกลุ่มว่ามาจากสาเหตุอะไร เพื่อพิจารณาหาทางช่วยเหลือ หรืออาจจะแนะนำให้สมาชิกรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกองทุนเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้สมาชิกผู้ที่ไม่สามารถชำระหนี้คืนแก่สหกรณ์ได้กู้เงินจากกองทุนเพื่อนำไปชำระหนี้ อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระและการเกิดปัญหานี้ในอนาคต

2) สหกรณ์ควรมีการติดตามเร่งรัดจากสมาชิกอยู่เสมอ โดยไม่ต้องรอเมื่อใกล้สิ้นปีบัญชี โดยสหกรณ์ควรติดตามเมื่อสมาชิกมีรายได้ เช่น เมื่อผลผลิตออกสู่ท้องตลาด

3) สหกรณ์ควรมีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ค้าประกันทราบในรายละเอียดของสมาชิกที่ผู้ค้าประกันไปค้าประกันและยังไม่สามารถส่งชำระหนี้แก่สหกรณ์ได้ เพื่อจะได้ติดตามทวงถามแทนสหกรณ์ด้วย

4) สหกรณ์ควรมีการตั้งค่าใช้จ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ที่ออกติดตามทวงหนี้จากสมาชิกที่มีหนี้ค้างเป็นเวลานาน โดยนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ เช่น ผู้ที่สามารถติดตามหนี้ค้างชำระตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป ให้สมาชิกมาชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์ได้ จะได้ค่าตอบแทนร้อยละเท่าไรของจำนวนเงิน โดยมีข้อแม้ว่าจะต้องมีการชำระต้นเงินทั้งหมด ซึ่งวิธีการนี้ก็จะสามารถช่วยลดปัญหาหนี้ค้างชำระในสหกรณ์ได้

5) สหกรณ์ควรทำความเข้าใจกับสมาชิกว่าสมาชิกสามารถชำระหนี้กับสหกรณ์โดยการทยอยชำระได้ โดยไม่ต้องส่งชำระทั้งหมดทีเดียว

6) สหกรณ์ควรคัดเลือกสมาชิกที่มีประวัติการค้างชำระหนี้ นาน เหนียวหนึบ และมีเหตุจากการค้างชำระหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากภัยธรรมชาติ เพื่อทำการดำเนินคดี เพื่อไม่ให้เป็นตัวอย่างแก่สมาชิกรายอื่นๆ

3.1.3 การพัฒนาการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์

1) สมาชิกสหกรณ์ควรทำการเกษตรหลายๆ ชนิดทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องราคา และมีรายได้ที่พอเพียงจะชำระหนี้ต่อสหกรณ์

2) สมาชิกและครอบครัวสมาชิกในกลุ่มต่างๆ ควรมีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น โดยการรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าหรือแปรรูปผลิตผลการเกษตรเพื่อจำหน่ายสร้างรายได้เพิ่ม

3) สหกรณ์ควรมีการพัฒนาและอบรมบุคลากรในสหกรณ์ โดยเฉพาะคณะกรรมการเงินกู้และเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในงานสินเชื่อเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อมากขึ้นและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) สหกรณ์ควรมีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อให้มากขึ้น เพื่อใช้ในการจัดชั้นคุณภาพสมาชิก การเก็บประวัติการกู้เงิน การเก็บข้อมูลส่วนตัวของสมาชิก การเตือนให้สมาชิกชำระหนี้ เป็นต้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้เร็วขึ้น

5) สหกรณ์ควรมีการส่งเสริมอาชีพควบคู่กันไปกับการให้เงินกู้ โดยมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ หรือ ไปตรวจเยี่ยมไร่นาหรือฟาร์มของสมาชิก เพื่อให้มีผลผลิตที่สูงกว่าเดิม มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยประกอบกับมีการให้ข้อมูลข่าวสารการตลาดและราคาผลผลิตเพื่อประกอบการตัดสินใจว่าจะผลิตอะไร จำนวนเท่าใด โดยสหกรณ์ควรต้องทำธุรกิจรวมซื้อ รวมขาย เพื่อช่วยเหลือสมาชิกให้สามารถซื้อวัสดุอุปกรณ์การผลิต เครื่องอุปโภคบริโภคในราคาที่เป็นธรรม คุณภาพดี และรวบรวมผลผลิตให้ได้ราคาดี โดยสหกรณ์ควร

พิจารณาดำเนินการด้านการแปรรูปผลผลิตและการบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า นอกจากนั้นแล้ว สหกรณ์ควรคำนึงถึงหลักการสหกรณ์ข้อที่ 6 คือ ความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ โดยสหกรณ์ควรมี การทำธุรกิจเชื่อมโยงกับสหกรณ์อื่นทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด เพื่อหาช่องทางการตลาดใน ประเทศและต่างประเทศ หรืออาจร่วมมือกับภาคเอกชนในการทำธุรกิจร่วมกัน ซึ่งจะทำให้สหกรณ์ และสมาชิกได้รับประโยชน์มีรายได้ที่เพิ่มขึ้นเพียงพอที่จะชำระหนี้ที่ค้างชำระได้ ดังนั้น สหกรณ์ ควรทำโครงการเชื่อมโยงสินเชื่อเพื่อการผลิต การตลาด และการรับฝากเงินควบคู่ไปกับการส่งเสริม การเกษตร

6) สหกรณ์ควรบริหารงานในแนวใหม่ โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และแผนกลยุทธ์ โดยให้มีความสอดคล้องกับกับแผนพัฒนาสหกรณ์ แผนงานประจำปี และสหกรณ์ควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนั้น แล้วสหกรณ์ควรให้พนักงานสหกรณ์ได้ทำข้อตกลงในการปฏิบัติงานกับสหกรณ์ เพื่อกระตุ้นให้ พนักงานสหกรณ์มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความตั้งใจในการทำงาน และมีความ รับผิดชอบ รวมทั้งสหกรณ์ควรมีการนำการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาปรับใช้กับการบริหารงาน ในสหกรณ์เพื่อประโยชน์สุขของสมาชิก และทำให้มีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการลด ขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการ มีการพัฒนาการให้บริการที่ประทับใจแก่สมาชิกและ บุคคลภายนอก พร้อมทั้งการปรับปรุงภารกิจของสหกรณ์ให้มีความเป็นเลิศสามารถรองรับการ พัฒนาในยุค โลกาภิวัตน์

7) สหกรณ์ควรมีการให้สินเชื่อที่มีศักยภาพ โดยสหกรณ์ควรแนะนำการ จัดการฟาร์ม(Farm Guidance) ควบคู่ไปกับการให้สินเชื่อ เพื่อให้สมาชิกมีการผลิตที่มีคุณภาพ ปริมาณผลผลิตต่อไร่สูง และลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการผลิต ทำให้มีรายได้เพียงพอที่จะเป็น ค่าใช้จ่ายในการผลิตและค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว รวมทั้งสามารถชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์ได้ตาม กำหนดระยะเวลา

8) ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ควรมีการประกาศรับสมัครผู้ที่มีคุณสมบัติที่จะเข้ามาเป็นกรรมการตามข้อบังคับ และเปิด โอกาสให้ ผู้ที่สมัครเข้าเป็นกรรมการ ได้มีโอกาสแสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารงานสินเชื่อ และการแก้ไข ปัญหาหนี้ค้างชำระ เพื่อให้สมาชิกได้รับทราบวิสัยทัศน์ของแต่ละคนและใช้เป็นข้อมูลในการเลือก กรรมการ เข้าไปบริหารงานในสหกรณ์

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เพื่อให้การดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร โดยควรมีการศึกษาในวงกว้าง ดังนี้

3.2.1 ควรมีการศึกษาถึงปัญหา อุปสรรคในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ จากคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของ 7 สหกรณ์การเกษตร เพื่อให้ทราบถึงข้อจำกัดและเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้กับสหกรณ์การเกษตรที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

3.2.2 ควรมีการศึกษาถึงความต้องการในการขอรับบริการด้านสินเชื่อของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลตามความต้องการของสมาชิก ปัญหา อุปสรรค อันจะเป็นการนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2542) คู่มือสหกรณ์ฉบับชาวบ้าน จุลสารวิชาการสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ 7 (ฉบับที่ 2)
- การิม ยูซูฟี (2541) ระบบเศรษฐกิจไทยและการสหกรณ์ กรุงเทพฯ ฝ่ายเอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
- กัมปนาท เพ็ญสุภา (2536) ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการชำระคืนสินเชื่อ เพื่อการเกษตรของเกษตรกร ลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- กัลยา ไตวิศิษฐ์ชัย (2535) ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ในรอบปีบัญชี พ.ศ.2533 วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- กัลยาพร กัลยาบุตร (2535) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อการเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2533 วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- กัลยา ไตวิศิษฐ์ชัย (2535) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร (2534) การศึกษาปัญหาหนี้สินของเกษตรกรและสินเชื่อการเกษตร และแนวทางแก้ไข กรุงเทพฯ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ขวัญใจ รังษิสุริยะชัย (2530) การวิเคราะห์ใช้สินเชื่อของเกษตรกรในจังหวัดกาฬสินธุ์ วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ (2532) รายงานผลการศึกษาเรื่อง ปัญหาหนี้สินเกษตรกร รัฐสภา 6 มกราคม
- ชัยชาญ วงศ์สามัญ (2543) การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยด้วย โปรแกรม SPSS for Windows ขอนแก่น ขอนแก่นการพิมพ์

- คารณี พุทธพิบูลย์ (2535) การวิเคราะห์สินเชื่อ เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารสินเชื่อ
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เทียนชัย รัตนคติก (2533) ปัญหาการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรอำเภอ
 กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริม
 การเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2539) รายงานกิจการงบดุล งบกำไรขาดทุน รอบปี
 บัญชี 1 เมษายน 2538-31 มีนาคม 2539 กรุงเทพฯ (ม.ป.พ.)
- ประพันธ์ เสวตนันท์ (2538) เศรษฐศาสตร์สหกรณ์ กรุงเทพฯ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย ป.สัมพันธ์พาณิชย์
- ประเจิด สันททรัพย์ และศรีอร สมบูรณ์ทรัพย์ (2521) รายงานผลการวิจัยเรื่อง ปัญหาและพฤติกรรม
 ในการลงทุนในสาขาเกษตรในบางภาคของประเทศไทย คณะเศรษฐศาสตร์และ
 บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ปิยะ แจวรุ่งโรจน์ (2538) รายงานผลการวิจัยแนวทางการส่งเสริมรายได้นอกการเกษตรของ
 เกษตรกร ศึกษากรณีการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรในจังหวัด
 ขอนแก่น และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กรุงเทพฯ แผนกวิจัย กองวิชาการ สำนัก
 วิชาการและแผน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- มานิตย์ ทวีกลีกรรม (2536) รายงานผลการวิจัยเรื่อง ลักษณะของสินเชื่อที่เหมาะสมกับการ
 ประกอบอาชีพของเกษตรกร ในภาวะเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน กรุงเทพฯ
 แผนกวิจัย กองวิชาการ สำนักวิชาการและแผน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
 การเกษตร
- มรกด กันทะมา (2530) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร : กรณีลูกค้า ธ.ก.ส.
 สาขาพระนครศรีอยุธยา วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 พัฒนาสังคม (การวิเคราะห์ทางสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ยงยุทธ อุคมศักดิ์ (2546) การพัฒนาศักยภาพการดำเนินการตามนโยบายโครงการพักชำระหนี้และ
 ลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
 การเกษตร วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ยวดี พุทธระกูล (2539) การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในจังหวัด
 นุรีรัมย์ และร้อยเอ็ด วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- วิทยา เจียรพันธุ์ (2530) รายงานผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการให้สินเชื่อเพื่อประกอบอุตสาหกรรม
ในครอบครัวแก่เกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรุงเทพฯ แผนกวิจัย กองวิจัย
ฝ่ายวางแผน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- วิเศษณ์ สุขใหญ่ (2542) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้านักการเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร สาขาเวียงป่าเป้า อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- วันทนี ภูมิภักทรคม, เล็ก ค่วงสกุล และทับทิม วงศ์ประยูร (2540) ระบบเศรษฐกิจไทย และการ
สหกรณ์ พิมพ์ครั้งที่ 4 พระนครศรีอยุธยา เทียนวัฒนา
- วันเพ็ญ อนุวรรตพงศ์ (2530) สถาบันการเงินและตลาด กรุงเทพฯ กิจจันทร์การพิมพ์
- ศิริพร क्रमธรรม (2529) ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการชำระหนี้สินของสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรคอกสะแกเกิด จังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สมนึก แตรเจริญ (2540) นโยบายทางเศรษฐกิจ กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุณี ศักกรนันท์ (2535) ลักษณะและบทบาทของการบริหารสินเชื่อ เอกสารการสอนชุดวิชาการ
บริหารสินเชื่อ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช
- โสภณ ดวงสวัสดิ์ (2525) ขบวนการสหกรณ์ในประเทศไทย (พ.ศ.2459-2525) กรุงเทพฯ คณะ
เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สังคม จีระออน (2541) การให้บริการสินเชื่อค้ำเกษตรกรรายคนของธนาคารเพื่อการเกษตรกร
และสหกรณ์การเกษตร สาขาอโยธยเมือง อำเภออโยธยเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (มปป.) ระเบียบและหลักเกณฑ์การช่วยเหลือเกษตรกร และผู้
ยากจน กรุงเทพฯ อรุณการพิมพ์
- อรวรรณ รุ่งโรจนารักษ์ (2523) วิเคราะห์ปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรทางภาคตะวันออกเฉียง
ประเทศไทย วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
การเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อดิน รพีพัฒน์ (2523) ปัญหาการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในประเทศไทย กรุงเทพฯ บำรุงนุกุลกิจ

อภิชาติ ตะกรุดทอง (2545) *ความต้องการบริการสินเชื่อนอกภาคเกษตรจากธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร ของเกษตรกรรูกัก้า อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา*
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น

อัญชลี ค้อคงคา 2543 *เศรษฐศาสตร์ทั่วไป* สำนักมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ

อำพน ห่อนาค 2534 *หลักการสหกรณ์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์*
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

เลขที่แบบสัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น

ชื่อสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัดผู้ให้สัมภาษณ์ นาย/นาง/นางสาว.....
เลขทะเบียนสมาชิก.....ที่อยู่เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ใช้สำหรับสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ที่ทำธุรกิจเงินเชื่อกับสหกรณ์ฯ ในปีบัญชี 31 มีนาคม 2549
2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ผู้ศึกษาจะถือเป็นความลับ และจะนำไปใช้ในการศึกษา ในระดับปริญญาโท สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เท่านั้น
3. แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลพื้นฐานบางประการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
เขาสวนกวาง จำกัด
ตอนที่ 2 สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
เขาสวนกวาง จำกัด
ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
เขาสวนกวาง จำกัด

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สัมภาษณ์เวลา.....ถึงเวลา.....รวม.....ชั่วโมง

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในวงเล็บหน้าคำตอบและข้อความต่าง ๆ หรือเติมคำลงใน
ช่องว่างของคำถามแต่ละข้อให้ชัดเจน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานบางประการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

1. เพศ

() 1 ชาย () 2 หญิง

2. ปัจจุบันอายุ ปี

3. ระดับศึกษา

() 3.1 ชั้นประถมศึกษา

() 3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น

() 3.3 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

() 3.4 สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

(ระบุ).....

4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน

5. รายได้จากภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือน ในรอบปีที่ผ่านมา

5.1 รายได้จากการปลูกพืชที่เป็นเงินสด

5.1.1 รายได้จากพืชไร่ จำนวน.....บาท

5.1.2 รายได้จากไม้ผลและ ไม้ยืนต้น จำนวน..... บาท

5.1.3 รายได้จากการปลูกพืชผัก จำนวน.....บาท

5.1.4 อื่นๆ (ระบุ)..... จำนวน.....บาท

รวมรายได้จากการปลูกพืชที่เป็นเงินสด จำนวน.....บาท

5.2 รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ที่เป็นเงินสด

5.2.1 วัว จำนวน.....บาท

5.2.2 ควาย จำนวน..... บาท

5.2.3 สุกร จำนวน.....บาท

5.2.4 สัตว์ปีก จำนวน..... บาท

5.2.5 สัตว์น้ำ จำนวน.....บาท

5.2.6 อื่นๆ (ระบุ)..... จำนวน.....บาท

รวมรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ที่เป็นเงินสด จำนวน.....บาท

รวมรายได้ภาคการเกษตรที่เป็นเงินสดในครัวเรือน จำนวน.....บาท

6. รายได้อื่นๆ ที่เป็นเงินสดในครัวเรือน ในรอบปีที่ผ่านมา

6.1 รับจ้าง	จำนวน.....บาท
6.2 ค้าขาย	จำนวน.....บาท
6.3 สมาชิกในครัวเรือนส่งเงินมาให้	จำนวน.....บาท
6.4 ค่าเช่า	จำนวน.....บาท
6.5 อื่น ๆ (ระบุ).....	จำนวน.....บาท
รวมรายได้อื่นๆ ที่เป็นเงินสด	จำนวน.....บาท

7. รายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสด ในรอบปีที่ผ่านมา

7.1 ค่าพันธุ์พืช	จำนวน.....บาท
7.2 ค่าพันธุ์สัตว์	จำนวน.....บาท
7.3 ค่ายาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช	จำนวน.....บาท
7.4 ค่าจ้างแรงงานในการปลูก เก็บเกี่ยว และเลี้ยงสัตว์	จำนวน.....บาท
7.5 ค่าจ้างรถไถ รถสีข้าว	จำนวน.....บาท
7.6 ค่าซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรต่างๆ	จำนวน.....บาท
7.7 ค่าซ่อมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรต่างๆ	จำนวน.....บาท
7.8 อื่นๆ (ระบุ).....	จำนวน.....บาท
รวมรายจ่ายภาคการเกษตรที่เป็นเงินสด	จำนวน.....บาท

8. รายจ่ายอื่นๆ ที่เป็นเงินสด ในรอบปีที่ผ่านมา

8.1 ค่าซื้อข้าวสารบริโภค	จำนวน.....บาท
8.2 ค่าซื้ออาหารบริโภค	จำนวน.....บาท
8.3 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร	จำนวน.....บาท
8.4 ค่าก่อสร้างและซ่อมแซมที่อยู่อาศัย	จำนวน.....บาท
8.5 ค่ารักษาพยาบาล	จำนวน.....บาท
8.6 ค่าใช้จ่ายตามงานบุญประเพณีต่างๆ	จำนวน.....บาท
8.7 ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงโชคต่างๆ	จำนวน.....บาท
8.8 อื่นๆ(ระบุ).....	จำนวน.....บาท
รวมรายจ่ายอื่นๆ ที่เป็นเงินสด	จำนวน.....บาท

9. รายจ่ายในครัวเรือนที่เป็นเงินสด รวมทั้งหมดในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน.....บาท

10. รายได้ในครัวเรือนคงเหลือสุทธิที่เป็นเงินสดในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน.....บาท

11. จำนวนหนี้สินอื่น นอกจากสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

12.1 ญาติพี่น้อง	จำนวน.....บาท
12.2 ธนาคาร(ระบุ.....)	จำนวน.....บาท
12.3 พ่อค้า นายทุน	จำนวน.....บาท
12.4 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	จำนวน.....บาท
12.5 อื่นๆ (ระบุ).....	จำนวน.....บาท
รวมจำนวนหนี้สินอื่น	จำนวน.....บาท

ตอนที่ 2 สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด

12. สภาพการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด ในรอบปีบัญชี 31 มีนาคม 2549

12.1 ท่านกู้เงินประเภทใดจากสหกรณ์ฯ

- 12.1.1 ระยะสั้น จำนวน.....บาท
- 12.1.2 ระยะปานกลาง จำนวน.....บาท
- 12.1.3 ทั้ง 2 ประเภท จำนวน.....บาท

12.2 ท่านมีหนี้เงินกู้คงเหลือทั้งหมด จำนวน.....บาท

12.3 ท่านได้นำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่

- 13.3.1 ไม่ได้ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์
- 13.3.2 ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์

12.4 เมื่อท่านนำเงินกู้ไปใช้แล้ว เจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ฯ ได้เคยออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้หรือไม่

- 12.4.1 ไม่เคย
- 12.4.2 เคย
- 1) จำนวน 1 ครั้ง
- 2) จำนวน 2 ครั้ง
- 3) มากกว่า 2 ครั้ง

12.5 ท่านเคยได้รับใบเตือนให้ไปชำระหนี้จากสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมาหรือไม่

- 12.5.1 ไม่เคย
- 12.5.2 เคย
- 1) ได้รับ จำนวน 1 ครั้ง
- 2) ได้รับ จำนวน 2 ครั้ง
- 3) ได้รับ มากกว่า 2 ครั้ง

12.6 เมื่อท่านได้รับใบเตือนให้ไปชำระหนี้แล้ว ท่านมีความเข้าใจเพียงใด

- () 12.6.1 ไม่เข้าใจ
- () 12.6.2 เข้าใจบ้าง
- () 12.6.3 เข้าใจดี

12.7 ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์หรือไม่

- () 12.7.1 ไม่เคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้
- () 12.7.2 เคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้
 - () 1) ได้รับ จำนวน 1 ครั้ง
 - () 2) ได้รับ จำนวน 2 ครั้ง
 - () 3) ได้รับ มากกว่า 2 ครั้ง

12.8 ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้ในรูปแบบใด

- () 13.8.1 เจ้าหน้าที่สินเชื่อออกเร่งรัดหนี้
- () 13.8.2 ประธาน-เลขาฯกลุ่ม ออกเร่งรัดหนี้
- () 13.8.3 ผู้ค้าประกันเร่งรัดหนี้
- () 13.8.4 อื่นๆ (ระบุ).....

12.9 การติดตามเร่งรัดหนี้ของสหกรณ์หลายๆ ครั้ง มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้ของท่านหรือไม่

- () 12.9.1 อยากชำระหนี้เร็วขึ้น
- () 12.8.2 เฉยๆ ไม่สนใจ
- () 12.8.3 อื่นๆ (ระบุ).....

12.10 ท่านต้องการสิ่งใดที่จะทำให้ท่านสามารถชำระหนี้ได้ดีขึ้น

- () 12.10.1 จ่ายเงินกู้ให้เพียงพอกับความต้องการตามวัตถุประสงค์
- () 12.10.2 เจ้าหน้าที่สินเชื่อสามารถให้คำปรึกษาแนะนำการใช้เงินกู้ได้อย่างถูกต้อง
- () 12.10.3 สหกรณ์มีตลาดรองรับผลผลิตของสมาชิก
- () 12.10.4 สหกรณ์ลดดอกเบี้ยให้แก่สมาชิก
- () 12.10.5 อื่นๆ (ระบุ).....

- 12.11 การชำระคืนเงินกู้ให้กับสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมา
- () 12.11.1 ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน
 - () 12.11.2 ชำระได้บางส่วน
 - () 12.11.3 ชำระหนี้ได้หมดทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา
- 12.12 ท่านมีแนวทางในการชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์อย่างไร
- () 12.12.1 ทขอยชำระแต่ไม่หมดตามจำนวนที่เป็นหนี้กับสหกรณ์
 - () 12.12.2 สะสมให้ครบตามจำนวนก่อน ถึงจะนำไปชำระคืนต่อสหกรณ์
 - () 12.12.3 อื่นๆ (ระบุ).....
- 12.13 ในข้อต่อไปนี้ ข้อใดเป็นเหตุจูงใจให้ท่านไปชำระหนี้ต่อสหกรณ์มากที่สุด
- () 12.13.1 ประธาน-เลขาฯ กลุ่ม แนะนำ
 - () 12.13.2 สมาชิกสหกรณ์ในกลุ่มแนะนำ
 - () 12.13.3 ผู้ค้าประกันแนะนำ
 - () 12.13.4 สมาชิกในครอบครัวแนะนำ
 - () 12.13.5 ได้รับการติดตามให้ไปส่งชำระหนี้จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ
 - () 12.13.6 ได้รับหนังสือเตือนให้ไปชำระหนี้จากสหกรณ์
 - () 12.13.7 ต้องเสียค่าปรับหากไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด
 - () 12.13.8 ตัดสินใจชำระหนี้โดยตนเอง
 - () 12.13.9 อื่นๆ(ระบุ).....

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด และข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำถามที่ถามถึงปัญหาอุปสรรคต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด โดยแบ่งระดับปัญหาอุปสรรคออกเป็น 3 ระดับ คือ เป็นปัญหามาก เป็นปัญหาน้อย และไม่เป็นปัญหา ซึ่งให้ค่าคะแนนในระดับ เป็นปัญหามาก = 2 , เป็นปัญหาน้อย = 1 และ ไม่เป็นปัญหา = 0

13. ปัญหาอุปสรรคดังต่อไปนี้ เป็นปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของท่านมากน้อยเพียงใด

ปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้	ระดับปัญหาอุปสรรค			เหตุผล
	เป็น ปัญหา มาก	เป็น ปัญหา น้อย	ไม่เป็น ปัญหา	
1. เกิดจากสมาชิกสหกรณ์				
1.1 จำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ไม่ได้ราคา ที่คุ้มค่ากับการลงทุน
1.2 ต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน
1.3 ขาดการวางแผนการจัดการในการผลิตที่ เหมาะสม
1.4 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง
1.5 นำเงินไปซื้อทรัพย์สินหรือเครื่องใช้ใน ครัวเรือน
1.6 ไม่ทราบกำหนดวันเวลาในการชำระหนี้
1.7 ทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด
1.8 มีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง
2. เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์				
2.1 เจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์พูดจากับ สมาชิกไม่สุภาพ
2.2 เจ้าหน้าที่สินเชื่อบริการรับชำระหนี้ล่าช้า
2.3 ไม่ให้การช่วยเหลือดูแลสมาชิกสหกรณ์ อย่างค้ำคูณ
2.4 เจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่มีความรู้ในเรื่องสินเชื่อ

ปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้	ระดับปัญหาอุปสรรค			เหตุผล
	เป็น ปัญหา มาก	เป็น ปัญหา น้อย	ไม่เป็น ปัญหา	
2.5 เจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่มีหนังสือแจ้งสมาชิก ให้ไปชำระหนี้
2.6 เจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่ออกติดตามเร่งรัดหนี้
2.7 เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ ยุ่งยาก
3. เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย				
3.1 การผลิต การจำหน่าย ได้รับผลกระทบจาก ภัยธรรมชาติ
3.2 ต้นทุนการผลิต การจำหน่าย มีราคาสูง
3.3 มีคู่แข่งทางการตลาดมาก ทำให้ขายได้ใน ราคาต่ำ
3.4 ขาดความรู้และประสบการณ์ ทำให้ถูก เอารัด เอาเปรียบ
3.5 ราคาผลผลิตตกต่ำ
3.6 มีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน
3.7 ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต
4. เกิดจากสาเหตุอื่นๆ				
4.1 สถานที่ชำระหนี้ตั้งอยู่ไกล
4.2 ไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ จึงไม่มีเงิน ไปชำระหนี้
4.3 ขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด
4.4 การคมนาคมไปสหกรณ์ไม่สะดวก

14. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้

14.1 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์

.....
.....
.....
.....

15.2 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์

.....
.....
.....
.....

15.3 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย

.....
.....
.....
.....

15.4 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ

.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ข
แนวคำสัมภาษณ์

**แนวคำสัมภาษณ์ในการประชุมระดมความคิด
คณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ
เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น**

การประชุมระดมความคิดในการหาแนวทางแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระ

1. แนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากสมาชิก ได้แก่

1) การแก้ไขปัญหาการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ไม่ได้ราคาที่สูงกว่ากับการลงทุน

- 2) การแก้ไขปัญหาที่สมาชิกต้องนำเงินที่มีไปชำระหนี้เงินกู้แหล่งอื่นก่อน
- 3) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการขาดการวางแผนการจัดการผลิตที่เหมาะสม
- 4) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง
- 5) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการนำเงินไปซื้อทรัพย์สินหรือเครื่องใช้ในครัวเรือน
- 6) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการไม่ทราบกำหนดวันเวลาในการชำระหนี้
- 7) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด
- 8) การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการมีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง

2. แนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

- 1) การแก้ไขปัญหาการพูดจากับสมาชิกไม่สุภาพ
- 2) การแก้ไขปัญหาการบริการรับชำระหนี้ล่าช้า
- 3) การแก้ไขปัญหาการไม่ให้ความร่วมมือดูแลสมาชิกอย่างต่อเนื่อง
- 4) การแก้ไขปัญหาการไม่มีความรู้ในเรื่องสินเชื่อของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ
- 5) การแก้ไขปัญหาการไม่มีหนังสือแจ้งให้สมาชิกไปชำระหนี้
- 6) การแก้ไขปัญหาเจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่ออกติดตามเร่งรัดหนี้
- 7) การแก้ไขปัญหาการมีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุ่งยาก

3. แนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย

- 1) การแก้ไขปัญหาการผลิต การจำหน่ายที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ
- 2) การแก้ไขปัญหาต้นทุนการผลิต การจำหน่ายมีราคาสูง
- 3) การแก้ไขปัญหาการมีคู่แข่งทางการตลาดทำให้ขายได้ในราคาต่ำ
- 4) การแก้ไขปัญหาการขาดความรู้และประสบการณ์ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ
- 5) การแก้ไขปัญหาการขาดผลผลิตตกต่ำ
- 6) การแก้ไขปัญหาที่มีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน
- 7) การแก้ไขปัญหาไม่มีผู้ซื้อผลผลิต

4. แนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ

- 1) การแก้ไขปัญหาสถานที่ชำระหนี้ตั้งอยู่ไกลจากกลุ่ม
- 2) การแก้ไขปัญหาไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ ทำให้ไม่มีเงินไปชำระหนี้
- 3) การแก้ไขปัญหาขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด
- 4) การแก้ไขปัญหาการคมนาคมไปสหกรณ์ไม่สะดวก ทำให้ไม่ไปชำระหนี้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายกำพลศักดิ์ มูลอำมาตย์
วัน เดือน ปี	31 สิงหาคม 2500
สถานที่เกิด	อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน
ประวัติการศึกษา	โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคาร วิทยาลัยเกษตรกรรมน่าน ปริญญาตรี การบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 2548
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมสหกรณ์ 7